

Наша газета

31.03.2011. • HOMEP ÷ B R O J 1 (82) • PIK ÷ GODINA X • ISSN 1333-686X

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ПОЧЕСНА ГРАМОТА

За особливі заслуги
перед
Українським народом
нагороджується

ВИКЛАДАЧ КАФЕДРИ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
ЗАГРЕБСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ,
КАНДИДАТ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК

ТРОСТИНСЬКА
Раїса Іванівна

Голова Верховної Ради України

4

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

10.04.2011

ОФІЦІЙНИЙ ВІЗИТ ВОЛОДИМИРА ЛИТВИНА ДО ХОРВАТІЇ

Голова Верховної Ради України, Володимир Литвин, разом з делегацією, перебував у Республіці Хорватія із офіційним візитом 9 і 10 березня 2011 р.

Першого дня візиту В. Литвин провів зустрічі з головою Хорватського Парламенту Лукою Бебічем, головою соціал-демократичної партії Зораном Мілановичем, відвідав філософський факультет Загребського університету та зустрівся з представниками української й русинської громади в РХ.

Другого дня В. Литвин провів зустрічі з Президентом Хорватії Іво Йосиповичем, Віце-прем'єр-міністром, Міністром закордонних справ Хорватії Горданом Яндроквичем, а також відвідав м. Ліпик, де, спільно з Лукою Бебічем, урочисто відкрив пам'ятник видатному українському письменнику Івану Франку.

(Про відвідання філософського факультету й м. Ліпик та зустріч з діаспорою – на стор. 3 і 4)

Зустріч Володимира Литвина з Іво Йосиповичем

«НАША МЕТА – СИСТЕМНА МОДЕРНІЗАЦІЯ КРАЇНИ»

Президент України
Віктор Янукович

22 січня 2011 р. Президент України Віктор Янукович на урочистому зібранні у київському палаці "Україна" виступив з промовою з нагоди Дня Соборності України. Президент, між іншим, сказав (цитати):

«Сьогодні ми відзначаємо річницю важливої історичної події в житті українського народу – проголошення Акту об'єднання Західно-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою.

22 січня 1919 року Схід і Захід України подали один одному руку, щоб заявити про здійснення віковичної мрії нашого народу – жити у

власній соборній державі.

22 січня 1990 року, як і в далекому 1919-му, на підтримку соборності українських земель від Львова до Києва утворився "живий ланцюг".

Відчуття єдності, братерства, прагнення свободи та незборима віра в демократичну, незалежну Україну були для мільйонів громадян потужним поштовхом, що дав надію і став прелюдією до проголошення Незалежності.

Ми вступаємо в непростий період, коли заради трансформації України в сучасну економічно розвинуту демократичну державу, змушені вдаватися до непопулярних реформ, до безкомпромісної боротьби з корупцією, злочинством.

Однак ми, громадяни України разом на Заході і на Сході повинні пройти через ці випробування гідно, як належить народу, що ставить перед собою амбітні цілі і вміє їх досягти.

Наша мета – системна модернізація країни, підвищення її конкурентноздатності в посткризовому світі.

Цього вчить нас дата 22 січня, цього вимагає від нас відповідальність за Україну.

З Днем Соборності!» #

REIZBOR DIJELA ČLANOVA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE

Aleksandar Tolnauer

Sukladno Čl.6 Statuta Savjeta za nacionalne manjine, Vlada Republike Hrvatske je na svojoj sjednici, održanoj 17. ožujka 2011. godine, zbog isteka četverogodišnjeg mandata, razriješila dužnosti dio članova Savjeta za nacionalne manjine, te imenovala nove. Unutar novih članova, dio njih je, nakon razrješenja, ponovno

imenovan (u daljnjem tekstu ispisano kurzivom). Isti postupak je proveden i za funkcije predsjednika i dopredsjednika Savjeta.

Za članove Savjeta za nacionalne manjine, iz reda osoba koje predlažu vijeća nacionalnih manjina, imenovani su:

Nikola Mak, predložnik Vijeća njemačke nacionalne manjine; *Darko Šonc*, predložnik Vijeća slovenske nacionalne manjine; *Marija Semenjuk Simeunović*, predložnica Vijeća ukrajinske nacionalne manjine; *Angel Mitrevski*, predložnik Vijeća makedonske nacionalne manjine; *Zvonko Kostelnik*, predložnik Vijeća rusinske nacionalne manjine, te *Branka Baksa*, predložnica Vijeća slovačke nacionalne manjine.

Za članove Savjeta za nacionalne manjine, iz reda istaknutih kulturnih, znanstvenih, stručnih i vjerskih djelatnika, koje su za članove predložile manjinske udruge i druge organizacije manjina, vjerske zajednice, pravne osobe i građani pripadnici nacionalnih manjina, imenovani su:

Aleksandar Tolnauer, predstavnik židovske nacionalne manjine; *Veselko Čakić*, predstavnik srpske nacionalne manjine; *mr. sc. Bashkim Shehu*, predstavnik albanske nacionalne manjine; *dr. sc. Nives Rittig Beljak*, predstavnica austrijske nacionalne manjine, te *dr. sc. Radomir Pavičević*, predstavnik crnogorske nacionalne manjine.

Za predsjednika Savjeta za nacionalne manjine imenovan je *Aleksandar Tolnauer*, a za dopredsjednike *Nikola Mak* i *Veselko Čakić* (iz nac. manjine zastupljene više od 1,5% u pučanstvu RH).

Ostali članovi Savjeta za nacionalne manjine su zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru. #

I M P R E S S U M	I z d a v a č : Društvo za ukrajinsku kulturu Товариство української культури Zagreb, Domagojeva 11, CROATIA Poslovni m.: Privredna banka Zagreb 2 3 4 0 0 0 9 – 1 1 1 0 0 4 5 8 6 9	Naša gazeta izlazi 4 puta godišnje kao tromjesečnik Glavni i tehnički urednik: Aleksa Pavlešin E – mail : aleksa.pavlesin@inet.hr Tel. Društva i uredništva: 01 / 4635-884	Наша газета № 1 (82) Prijelom i dizajn: A.Pavlešin Umnoženo vlastitim elektroničkim ispisom U Zagrebu, 31.03.2011. Naklada: 200 primjeraka
	Publiciranje autorskih članaka ili citiranje drugih izvora ne znači ujedno da redakcija „Naše gazete“ i dijeli izložene stavove i mišljenja, niti jamči istinitost tuđih navoda.	Публікування авторських статей або цитування інших джерел не означає, що редакція «Нашої газети» поділяє ті самі твердження й думки, або гарантує точність чужих наведень.	

Sretan Uskrs!

Из Великоднем!

*Щаśliва
Вельқа ноц!*

ВОЛОДИМИР ЛИТВИН В ЗАГРЕБІ ВІДВІДАВ ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Університет в Загребі є одним з найстарших в Європі, і найстаршим з безперервним існуванням в Хорватії, бо його історія починається у 1669 році. В той час він якраз розпочав роботу як студія філософії, а потім, від 1692 як *Neoacademia Zagrabienensis*.

На філософському факультеті Загребського університету, лекторат української мови існував, з перервами, і до Другої світової війни, але як постійний відкрився 1964 р.; у 1997 р. його було трансформовано у студію, а 2001 р. в кафедру української мови і літератури.

Подібно, як із низкою аудиторій для інших мов і літератур на згаданому факультеті, і аудиторія для україністики, цього року, з нагоди пам'яті 150 років з дня смерті Т. Г. Шевченка, названа його іменем. З цієї причини, 9 березня 2011 року, загребський філософський факультет відвідав Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, з делегацією Ради і представниками Посольства України в Республіці Хорватія, на чолі з послом Олександром Левченком.

У ході візиту, Голова ВРУ урочисто відкрив виставку «Українська вишиванка і народне мистецтво», яку організувало Посольство України. З цієї нагоди гостей привітали декан Філософського факультету проф. др. Дамир Борас, та ректор Університету в Загребі проф. др. Алекса Беліш, а тоді, до домашніх і присутніх викладачів й студентів, з вітальним словом,

В аудиторії ім. Т. Шевченка гостей привітав др. Є. Пащенко

звернулися декан Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, академік НАНУ проф. др. Леонід Губерський, та Голова ВРУ Володимир Литвин.

Пан Литвин також відкрив і аудиторію ім. Т. Шевченка на кафедрі української мови й літератури, якій подарував українські книги та бюст українського поета. Завідуючий др. Євген Пащенко, подякував гостям за подарунки, та детальніше розповів про кафедру.

Програма візиту продовжилась у святковому залі факультету, де, після вступного слова декана проф. др. Дамира Бораса, Володимир Литвин виступив з лекцією про роль, перспективу і виклики молоді людини, в тому числі й студентів, у сучасному суспільстві. В цій частині виступу аудиторія мала можливість бачити Володимира Литвина не лише як політика, а і в фаховому

Володимир Литвин

світлі, як академіка НАНУ і НАПНУ, професора, доктора історичних наук, та викладача який цікаво, динамічно й обґрунтовано, з яскравим зауваженням і висновками, мальовниче викладав згадану тему.

На закінчення програми візиту, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин вручив почесні грамоти Верховної Ради України – за особливі заслуги перед Українським народом – декану проф. др. Дамиру Борасу, та кандидату наук Раїсі Тростинській, яка, крім власного опусу, своїм ділом «протоптала стежку» успіху співпрацівникам, котрих нагороджено раніше за неї. Ну, подати нагороду – ніколи не пізно.

Українську делегацію привітав і ректор університету А.Беліш

Раїса Іванівна Тростинська (дів. Ткаченко, родж. 1939 р. на Черкащині) понад 30 років викладає українську мову в Загребському університеті.

Її успішна праця як викладача в 1978-1979 році у Загребському університеті була підставою для подальшого запрошення навчати хорватських студентів української мови (1983-1986 рр.), а з 1992 року Р. Тростинська постійно проживає в Загребі й викладає в університеті, де в 2001 році було відкрито кафедру української мови і літератури. У Загребі вона успішно захистила дисертацію, а навчальну роботу міцно пов'язує з науково-дослідною.

Як науковець, Р. Тростинська є автором 72 статей із лексикології, фразеології, порівняльного вивчення слов'янських мов, та 150 статей в Хорватській енциклопедії. В опусу треба згадати і її відомі переклади хорватської поезії, а можна очікувати і подальші роботи, бо Раїса Іванівна невтомний діяч. #

В.Литвин виступає з лекцією

Почесна грамота - Раїсі Тростинській

ЗУСТРІЧ ВОЛОДИМИРА ЛИТВИНА З ДІАСПОРОЮ В ХОРВАТІЇ

9 березня 2011 року, під кінець першого дня офіційного візиту до Республіки Хорватія, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з представниками української і русинської громади в РХ.

В розмовах під час зустрічі, основний наголос було зроблено на обговоренні стану справ та потреб української діаспори. Особлива увага була приділена розвитку українського шкільництва в Хорватії, необхідності регулярного проведення літніх українських шкіл організованих як в Хорватії так і в Україні, та підтримці фольклорно-культурної діяльності.

Високоповажний гість вручив дарунки

Голова ВРУ, з делегацією, зацікавлено вислухав короткі промови, в яких взяли участь більшість з присутніх представників діаспори, якими в коротких рисах представили галузі, досягнення й види діяльності для розвитку й збереження національної самобутності.

У своєму зверненні В. Литвин, між іншим, розказав і про позитивне ставлення України до співпраці з діаспорою, а наприкінці подарував книги. З делегації, депутати П. Мельнико обіцяв посприяти літній школі для 50-тих учнів, а О. Білозір, між іншим згадала проект для діаспори «Четверта хвиля». #

Фотографія на згадку зустрічі представників української і русинської діаспори в РХ з Володимиром Литвином і делегацією

U LIPIKU OTKRIVEN SPOMENIK IVANU FRANKU

U nazočnosti delegacija Verhovne Rade (parlamenta) Ukrajine i Hrvatskog sabora, predstavnika gradova Drohobyča i Lipika, kao i predstavnika Veleposlanstva Ukrajine u Hrvatskoj, te pripadnika ukrajinske nacionalne manjine u RH, predsjednici spomenutih parlamenata Volodymyr Lytvyn i Luka Bebić, u Lipiku su 10. ožujka 2011. svečano otkrili spomenik ukrajinskom piscu Ivanu Franku. Na postamentu ovog prvog spomenika jednom ukrajinskom piscu u Hrvatskoj, na mjedenoj ploči, na ukrajinskom i hrvatskom jeziku, ispisano je: „**Dar gradu Lipiku od Ukrajine u znak sjećanja na velikog ukrajinskog pisca koji je 1908. boravio u Lipiku na liječenju. / Uz potporu Igora Yatsuka, Mykole Petrenka, Borysa Zajchuka i Nacionalnog saveza likovnih umjetnika Ukrajine / Autor: kipar Kostiantyn Dobrianskyj**“.

Nakon intoniranja himni Hrvatske i Ukrajine, u izvođenju zbora KPDU „Karpati“ iz Lipovljana, nazočnima su se obratili gradonačelnici, Lipika - Antun Haramija, te Drohobyča - Oleksij Radzijejskyj.

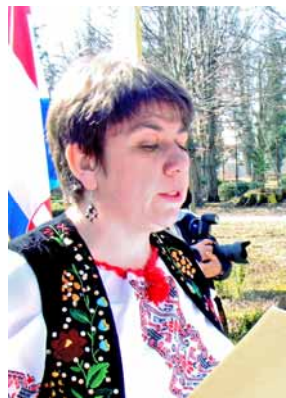

Otkrivanje spomenika

Fotografija za uspomenu pred spomenikom I. Franku

Potom je o liku i djelu pisca Ivana Franka govorio dr. Jevgenij Pačenko, a svoj doprinos dali su i studenti, interpretirajući poeziju ovog pisca. Uslijedili su prigodni govori predsjednika parlamenata, L. Bebića i V. Lytvyna, nakon čega su zajedno otkrili spomenik. #

*Voditeljica programa
Irina Matijević iz Lipika*

*Mihael Kvorka i Branimir Suk
– stihovi I. Franka u rap stilu*

*Stuđenti ukrajinstike Nataša Smiljanić i Martin
Čutura recitali su stihove Ivana Franka*

*Spomenik piscu Ivanu
Franku u Lipiku*

RADNI SUSRETI DIJASPORE U VELEPOSLANSTVU UKRAJINE U HRVATSKOJ

Početak i krajem prvog tromjesečja, Njegova Ekselencija Oleksandar Levčenko priredio je u Veleposlanstvu Ukrajine u Hrvatskoj dva susreta s predstavnicima, te prosvjetnim i kulturnim djelatnicima Ukrajinaca i Rusina u Republici Hrvatskoj.

Sudionici susreta 11. siječnja 2011.

Sudionici susreta 30. ožujka 2011.

Tijekom prvog susreta, 11. siječnja 2011., s užim krugom rukovoditelja ukrajinskih društava i organizacija, Nj.E. O.Levčenko je u kraćem izlaganju informirao nazočne o reformama u Ukrajini, njenim prioritetima vanjske politike, te nekim od smjerova djelatnosti ovog Veleposlanstva. Unutar predstojećih aktivnosti spomenuto je otkrivanje spomenika ukrajinskom piscu Ivanu Franku u Lipiku, te imenovanje jedne od predavaonica Filozofskog fakulteta u Zagrebu, imenom začetnika ukrajinske

književnosti Tarasa Ševčenka. Sudionici su pak, ukratko informirali veleposlanika O.Levčenko o ostvarenjima iz domene svojih djelatnosti, te o planovima za naredni period, a unutar toga spomenuta je potreba pokretanja novih odjeljenja nastave ukrajinskog jezika. U kontekstu izloženih tema, razmatrane su mogućnosti daljnje suradnje Veleposlanstva i ukrajinske dijasporu u RH.

U drugom susretu, održanom 30. ožujka 2011, sudjelovao je veći broj predstavnika, te prosvjetnih i kulturnih djelatnika Ukrajinaca i Rusina u RH. U svojoj uvodnoj riječi, veleposlanik O.Levčenko je, u ovoj prigodi, u proširenoj lepezi tema i s više pojedinosti informirao nazočne o smjerovima društvenih i ekonomskih tokova u Ukrajini, te kretanjima u gospodarstvu, a napose o pozitivnim pokazateljima poboljšanja trgovinske bilance s inozemstvom. Nakon perioda stagnacije, u dobroj tendenciji su i gospodarsko-trgovinski odnosi Ukrajine i Hrvatske.

U tijeku razgovora, kao što je veleposlanik informirao i o planiranim djelatnostima Veleposlanstva u ovoj godini, tako su i djelatnici iz ukrajinske i rusinske dijasporu u Hrvatskoj, govorili o planovima svojih organizacija, a napose u sferi kulture i prosvjete. Pritom je naglašena potreba pokretanja nastave ukrajinskog jezika u osnovnim školama u Kaniži i Šumeću.

Tijekom susreta, u više navrata (T.Fricki, o. P.Rebčen, V.Provči, A.Pavlešin, D.Karamazan, a u sličnom kontekstu i dr. E.Paščenko i S.Burda), spomenuta je potreba međusobne suradnje Ukrajinske zajednice RH te Saveza Rusina i Ukrajinaca RH, odnosno, vid zajedništva u realizaciji sličnih ili međusobno komplementarnih programa. Naveden je i konkretan primjer u pripremi nastave ukrajinskog jezika u Kaniži (Zajednica) i Šumeću (Savez). Ova usputna tema je završila na spomenutim konstatacijama, uz razumijevanje da to nije domena rada Veleposlanstva, ali je pohvaljena pružena mogućnost da se i to artikulira. Za traženje rješenja tek je dana natuknica o potrebi konkretne forme dijaloga (možda u modificiranoj formi konfederativnih uzusa). S obzirom da na ovom mjestu nije bilo primjereno proširivati takvu temu, u kontekstu potonjeg nije formuliran konkretniji prijedlog da se formira vid zajedničkog odbora za suradnju, koji bi bio savjetodavne naravi. #

Nj.E. O.Levčenko

GOSPODARSKE RELACIJE IZMEĐU UKRAJINE I HRVATSKE

U susretu s predstavnicima, te prosvjetnim i kulturnim djelatnicima Ukrajinaca i Rusina u Hrvatskoj, upriličenom 30. ožujka 2011. god. u Veleposlanstvu Ukrajine RH, veleposlanik Oleksandr Levčenko je u svojoj uvodnoj riječi, unutar brojnih tema, informirao nazočne i o pozitivnim pokazateljima poboljšanja trgovinske bilance Ukrajine s inozemstvom, u čemu i s Republikom Hrvatskom.

U prošloj godini Ukrajina je u Hrvatsku izvezla robe u vrijednosti 40 (+110%), a uvezla 56 (+6%) milijuna US \$. Struktura izvoza iz Ukrajine u Hrvatsku je: črna metalurgija (46,0%), mlinaarski proizvodi (29,0%), kotlovi, strojevi i uređaji (5,2%), drvo i proizvodi (3,0%), a uvoza iz Hrvatske: farmaceutske proizvodi (34,5%), polimeri i plastika (32,4%), kotlovi, strojevi i uređaji (15,4%), električni strojevi i oprema (1,4%), trikotaža (1,1%).

U konceptu suradnje je i izravno povezivanje oblasti i gradova Ukrajine sa županijama i gradovima u Hrvatskoj. Tako su povezani Zakarpatska oblast s Vukovarsko-srijemskom županijom, te gradovi Drohobyč i Lipik, a u planu je povezivanje Kijeva i Zagreba, odnosno Kijevske oblasti sa Zagrebačkom županijom, te Černivecke obl. s Varaždinskom, Hmeljnicke obl. s Brodsko-posavskom, Hersonske obl. sa Zadarskom te Vinnycke obl. s

Osječko-baranjskom županijom. (Po podatcima iz Veleposlanstva)

Dalekovod dobio još jedan posao u Ukrajini

(28.01.2011) Dalekovod d.d. Zagreb dobio je posao na proširenju i modernizaciji 330 kV transformatorske stanice Bar za ukrajinsku nacionalnu energetska kompaniju UKRENERGO.

Vrijednost ovih radova je 12,5 milijuna EUR.

Posao izgradnje transformatorske stanice dobiven je u konkurenciji nekoliko renomiranih međunarodnih kompanija po procedurama International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) koja ujedno kreditira financira projekt. Postojeća transformatorska stanica 330 /

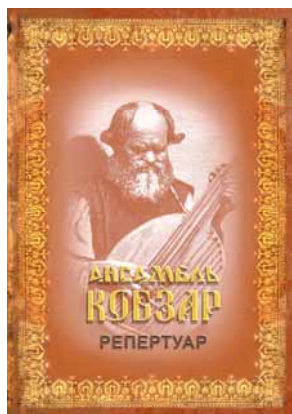
110/35 kV Bar nalazi se u mjestu Shyrokoie, 5 km istočno od istoimenog grada Bar u regiji Vinnitskaya, centralna Ukrajina. Očekivani završetak radova je 16 mjeseci od potpisivanja ugovora.

Dalekovodu je ovo drugi posao u Ukrajini nakon što je 23. studenog 2010.g. potpisao ugovor za izgradnju dalekovoda 330 kV Dniester-Bar HVL. Spomenuti dalekovod će nakon izgradnje biti priključen na transformatorsku stanicu 330 kV Bar te tako omogućiti opskrbu energijom većeg područja centralne Ukrajine.

(www.dalekovod.com)

В ЗАГРЕБІ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ НОТНИЙ ЗБІРНИК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

(Зліва) Посол України в РХ Олександр Левченко і частина членів першого і оновленого складу колишнього загребського ансамблю «Кобзар» – Зденко Канюга, Роберт Тополко, Горан Нідогон, Еміл Бобрек, Еуген Роца і Алекса Павлешин, під час концерту з нагоди представлення збірника

Ось непомітно проплинув час програми

Напередодні 2011 р., з друку вийшов нотний збірник «Ансамбль кобзар – репертуар», який було представлено 3 лютого, в Міській бібліотеці в Загребі. Збірник (60 стор., формат А5, ілюстрований), крім фотографій та слова про перший і оновлений склад відомого колишнього ансамблю «Кобзар», а також ілюстрацій традиційних українських народних інструментів, включає 40 українських народних пісень з нотами, які входили до репертуару згаданого ансамблю. Специфіка цього видання є в тім, що слова й ноти записані з нюансами які трохи відрізняються від оригіналу, тобто, у тутешній версії – як то виконував і згаданий ансамбль. Тим способом бажалося зберегти і цю частину самобутності тутешньої української діаспори, а так виконано і в принагідному концерті,

ПЕРШИЙ СКЛАД
АНСАМБЛЮ
«КОБЗАР»

Александр Пецьух Алекса Павлешин Еуген Роца Василь Сікорський Таяна Седер Редська Лігуніч Татяна Лепкий Ігор Крайцар

Ігор Юриста Еміл Бобрек Срест Гралоук Горан Нідогон Влатка Нідогон Татяна Шагадин Зденко Канюга Наташа Павлешин Ірена Шагадин Гордана Бухіняк Мая Чосич

ОНОВЛЕНИЙ
СКЛАД
АНСАМБЛЮ
«КОБЗАР»

коли, на просьбу, до оркестру приєднався з гітарою Посол України в РХ Олександр Левченко.

Збірник «Ансамбль Кобзар – репертуар» видало Товариство української культури зі Загреба, редактор – Алекса Павлешин, редакція тексту пісень – Горан Нідогон, комп'ютерна обробка нот – Філіп Побран, графічний дизайн – Остап Гралоук і Алекса Павлешин.

Попри бажанні музикантів та слухачів, невідомим є те, чи буде постійною діяльністю «призбираних» музик. Тішить, що готується до друку і другий том цього збірника. Випуск планується у кінці 2011 року, а серед 60 пісень, будуть і авторські, та пісні літературного походження. #

100 NAJLJEPŠIH UKRAJINSKIH PJESEMA

Predstavljači: Dr.sc. V.Osolnik, dr.sc.E.Paščenko, A.Hevka, R.Mladenović i N.Fijalka

Dvorana galerije „Družina“ bila je sasvim popunjena, tako da su izvođači umjetničkog programa stajali

odabrao je Jurij Atamanjuk, a autor predgovora i prijevoda na slovenski je Andrija Hevka.

Uz članove Društva Ukrajinaca, na predstavljanju su bili i predstavnici Veleposlanstva Ukrajine u Sloveniji, crkve te prosvjete i kulture. Glazbeni dio programa izvela su društva „Emona“ iz Ljubljane, „T.Sevčenko“ iz Banje Luke i „Karpati“ iz Lipovljana.

Meki uvez, ilustrirana, 338 str., format C5, 500 primj.

Društvo Ukrajinaca u Sloveniji izdalo je notnu zbirku „100 najljepših ukrajinskih pjesama“, koja je predstavljena u ljubljanskoj galeriji „Družina“ 28.01. 2011. U prvom planu zbirke su prijevodi pjesama na slovenski, pri čemu je tekst dobro usklađen s melodijom, a na kraju knjige su dani i izvorni tekstovi na ukrajinskom. Pjesme, uglavnom narodne,

ВИСТАВКА «УКРАЇНА-ТРАДИЦІЯ-ТРАНСФОРМАЦІЯ»

Зліва: Дамодар Фріан, Олександр Левченко, Лука Бебич ...

Увечері, 28 січня 2011 р. в музеях Хорватії проходила традиційна «Ніч музеїв», коли вони безкоштовно відчинені для відвідувачів. З цієї нагоди, в Етнографічному музеї міста Загреб було відкрито виставку української вишивки і народного мистецтва під назвою «Україна-Традиція-Трансформація»; її було підготовлено в рамках Плану заходів МЗС України в контексті підтримки зв'язків з українцями, які проживають за межами України.

Протягом вечора, експозицію розглянуло кілька тисяч відвідувачів. Серед експонатів були представлені зразки українського стародавнього одягу, вишивки, ужиткових предметів, а також сучасний фотопроєкт на тему української традиції та її трансформації в сьогодиньньому світі.

На відкритті виставки, скоріше принагідної музичної програми, присутніх привітали директор

музею Дамодар Фріан, представник Міністерства культури РХ Ясмінка Локас-Стрипич, та посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко. Своєю присутністю захід вшанував і Голова Хорватського Сабору (парламенту) Лука Бебич з дружиною, котрих відвідувачі привітали щирими гучним оплескам.

Алекса Павлешин

Знамените вокальне тріо з України

POPIS PUČANSTVA 2011

Sukladno Ustavu Republike Hrvatske, Hrvatski sabor je 15. srpnja 2010. donio Zakon o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj, koji će se provesti u razdoblju od 1. do 28. travnja 2011., a prema stanju na dan 31. ožujka 2011. u 24 sata, što se smatra kritičnim trenutkom Popisa.

Kao i prethodni, i ovaj je popis, između ostalog, ključan kao osnova za korištenje kolektivnih prava ustanovljenih Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, od čega ovdje spomenimo obrazovanje na materinjem jeziku, zapošljavanje u državnim ustanovama, zastupljenost u lokalnoj samoupravi i sl. **Zato je uputno točno izraziti svoju nacionalnu pripadnost**, jer ako rezultati ovog popisa i ne budu aktualni za predstojeće izbore za Vijeća i predstavnike nacionalnih manjina i sl., bit će relevantni za one sljedeće.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ 2011

Відповідно до Конституції РХ, 15 липня 2010 р. Хорватський парламент ухвалив Закон про перепис населення, господарств і квартир в Республіці Хорватія. Перепис буде проведено у період із 1 до 28 квітня 2011 р., за станом на 31 березня 2011, на 24 годину, яка є критичним моментом перепису.

Як і всі попередні, і даний перепис також є, основою для користування колективними правами, визначеними Конституційним законом про права нацменшин; серед яких, зокрема, освіта рідною мовою, посади в державних інституціях, представництво в органах місцевого самоврядування тощо. **Тому важливо точно визначитися щодо своєї національності**; адже, навіть якщо результати цього перепису не будуть актуальні на наступні вибори до Рад і вибори представників нацменшин та подібне, будуть конче важливі для майбутніх подальших виборів.

НАШ HUMORISTIČKI VREMEROV – НАШ ГУМОРИСТИЧНИЙ ЧАСОПЛАВ

«Молодий лев» / „Mladi lav“ - 2007.

- Хоч у нього роги паперові, ми поставили молодого „баранчика“, а ти старий – геть!

- Premda su mu roge od papira, mi smo postavili mladoga „ovna“, a ti stari – tornjaj se!

Увертюра / Uvertira – 2011.

- Не так синочку, а навпаки! Мелодія та сама – слова інакші!

- Ne tako sinčiću, već obratno! Melodija je ista – riječi su druge!

Можливий кошмар / Mogući košmar – 2011?

- Виберіть мене, я ваш(а), і найкраще просуваємо наші інтереси!

- Izaberite mene, ja sam vaš(a), i najbolje ću promovirati naše interese!

O ČORNOBYLJU NAKON 25 GODINA

U ovo vrijeme, 25 godina nakon najteže tehnološke katastrofe u povijesti čovječanstva, razmjeri čornobyjske tragedije, u svijetu su dobro poznati i široj javnosti, a pogotovo znanstvenicima i ostalim stručnim krugovima.

Unatoč sveprisutnim skepticima (zbog navodno „klimavih“ odgovora na neka njihova pitanja), poznati su i uzroci spomenute tragedije, koji više i ne privlače veliku pozornost, jer ključno je pitanje: Što sada?.

No, da se podsjetimo:

Havarijom 4. reaktora nuklearne elektrane u Čornobylju, 26. travnja 1986. godine, tijekom desetak narednih dana, a ponešto i kasnije, u atmosferu i okolinu ispušteno je radioaktivnog zagađenja oko devet puta više no što je to učinjeno atomskom bombom bačenom na Hirošimu.

Zbog čornobyjske katastrofe kontaminirano je više od 145 tisuća km² teritorija Ukrajine, Bjelorusije i Ruske Federacije, zbog čega je nastradalo gotovo 5 milijuna ljudi, a štetan utjecaj osjetio se i u Švedskoj, Norveškoj, Poljskoj, Austriji, Švicarskoj, Njemačkoj, Finskoj, Velikoj Britaniji i drugim državama. Posljedice za ljudstvo bi zacijelo bile blaže da sovjetski državni vrh nije u početku zatajio nesreću. Time je propuštena mogućnost ikakve preventivne zaštite, uključujući i profilaksu jodom, u vrijeme kada je radijacija bila najintenzivnija. Sastavni dio taktičkog nakaradnog licemjerja bio je i slanje ekipa za sanaciju bez adekvatne opreme i zaštite. Heroji u nedavnoj havariji japanske nuklearke Fukushima dragovoljno su se žrtvovali izlaganjem prekomjernim dozama zračenja, a čornobyjske ekipe za sanaciju slane su u pogibelj bez spoznaje o tome. Čak i naknadno, karte radijacijskog onečišćenja i razine radijacije bile su tajne do 1989. godine.

Sanacija reaktora kao izvora radioaktivne kontaminacije obavljeno je izgradnjom objekta „Pokrov“, odnosno zatrpavanjem odgovarajućim materijalima i zalijevanja betonom u vidu tzv. „sarkofaga“, kao barijere zračenju i propuštanju radioaktivnog materijala. Ovaj pokrov, iako je privremeno rješenje, kvalitetno obavlja svoju funkciju i danas.

Tragične posljedice havarije nastale i početno sanirane u jednoj državi, tj. SSSR-a, nakon kraćeg vremena pale su u obvezu neovisne Ukrajine, te se ona neko vrijeme morala s time nositi samostalno. Naknadna pomoć iz svijeta očito nije bila dostatna za konačnu izvedbu „Pokrova“, a unutar gospodarskih i energetske poteškoće, bile su zapreka za ranije potpuno zatvaranje sva tri ostala reaktora. Istina, sveukupni problem je slojevit i složen. Npr., može li se kao pomoć računati besplatno nuklearno gorivo za čornobyjske reaktore, ako je ono kompenzacija za nuklearne bojeve glave koje je Ukrajina predala Rusiji?

U današnje vrijeme, uz otežavajući utjecaj svjetske gospodarske krize, modificirane vlastitim specifičnostima, Ukrajinsko gospodarstvo ima i dodatno breme u vidu odliva proračunskih

Kob zvana hrabrost

Plemenit je primjer kako je papa Sixtus V. bogato nagradio mornara koji je prekršio njegovu zapovijed šutnje, te povikom „Acqua alle funi!“ (Vodu na užad!) spasio vatikanski obelisk od loma pri postavljanju..

Dr.sc. Alica Bauman (Fot. A.P. 2006.)

Zagrepečanka, dr.sc. Alica Bauman, čim je svojim mjerenjima primijetila porast radijacije u Hrvatskoj, unatoč zabrani, čineći po savjesti i koristeći „svoje veze“, o tome je putem radija obavijestila javnost, dajući ujedno i naputke kako se bar dijelom zaštititi od te radijacije (posebno trudnice i djeca).

Za taj moralni čin u vrijeme katastrofe u Čornobilju, dr. Alica Bauman nikada nije dobila službenu društvenu satisfakciju. # Iz NG №61

ZANIMLJIVA PODUDARNOST

Biblija; Otkrivenje; 8

¹⁰ Treći anđeo zatrebi. I pade s neba zvijska velika - gorjela je kao zublja - pade na trećinu rijeka i na izvore voda. ¹¹ Zvijezdi je ime Pelin. I trećina se voda pretvori u pelin te mnoštvo ljudi poginu od zagorčenih voda.

Aluzija:

- Energiju zvijezdama daju nuklearni procesi.
- U čornobyjskoj havariji, oko reaktora, danima je poput zublje izgarala velika zaliha grafita.
- Vodeni sliv kontaminiranog područja je velik
- Ukrajinski naziv za pelin je - čornobylij

jacijom svima nadomak.

U tom kontekstu, Ukrajini nije potreban poseban poticaj. U kontinuitetu takvih aktivnosti je i nedavni okrugli stol na temu „Državna politika prevladavanja posljedica havarije nuklearne elektrane u Čornobylju: nastupilo je vrijeme promjena.“, koji je održan 29. ožujka 2011. god., u Nacionalnom institutu za strateška istraživanja u Kijevu. U skupu su sudjelovali predstavnici državnih organa, političkih stranaka, nevladinih organizacija, znanstvenika i analitičara, te predstavnici javnog informiranja.

U zaključku, nazočni su se složili u tome da je već prevaziđena paradigma sanacije posljedica čornobyjske katastrofe, te da su potrebne promjene, a dani su i konkretni prijedlozi u tom smislu. Ako bi se u to odgovarajuće uklopili i relevantni vanjski faktori, to bi dalo potpuno realna očekivanja za potpuni uspjeh. A.P.

sredstava za potrebe naknadnih posljedica čornobyjske nesreće. U to spada i izgradnja cijeloga novoga grada Slavutyča, uglavnom za žitelje izmještene iz grada Prypjatj u zoni Čornobylja. U evidenciji je preko 2,3 milijuna stradalih zbog čornobyjske katastrofe, a u tome se razumijeva i njihova potreba za jednokratnom, povremenom ili trajnom socijalnom skrbi države. Nadalje, za Ukrajinu su vrlo opterećujući i značajni gubici koje su pretrpjeli poljoprivredni i industrijski objekti, a stradale su i šume te vodno gospodarstvo. Samo u Zoni evakuacije, izravni gubici, na materijalno-imovinskim kompleksima i izdvojenim gospodarskim objektima, iznosili su blizu 1,4 milijarde američkih dolara. Koliko je to opterećenje, vidljivo je iz podatka da je Ukrajina u prvim godinama svoje neovisnosti, kada je od 1992. do 2005. godine sama financirala troškove ublažavanja posljedica nesreće, koji su u tom periodu iznosili preko 7 milijardi američkih dolara.

Teško je precizno utvrditi razmjere neizravnih gubitaka zbog nekorištenja onečišćenih poljoprivrednih površina, vodnih i šumskih resursa, smanjenja proizvodnje električne energije i posljedičnog smanjenja proizvodnje roba i pružanja usluga. No, jedno je sigurno: potpuno isključenje ovako jakog energetskega resursa dovelo je Ukrajinu u vrlo nezavidnu situaciju, ako ne i na rub socijalne katastrofe.

Prema izračunima ukrajinskih stručnjaka, ukupni ekonomski gubici za Ukrajinu do 2015. godine iznosili će 179 milijardi američkih dolara. Iz toga je očito da veličina socijalno-ekonomskih gubitaka koje je pretrpjela Ukrajina nije razmjerna realnim gospodarskim mogućnostima države da ih pokrije u sljedećih nekoliko desetaka godina i bit će veliki teret za državni proračun, tj. gospodarstvo.

Svijet je vremenom izgubio interes za posljedice čornobyjske nesreće i njihovo saniranje. Možda nedavna slična tragična zbivanja u Japanu potaknu europsku i svjetsku javnost da se aktualizira i Čornobilj pomažući načiniti konačni „Pokrov“, Europa pomaže i sebi – ta Čornobilj je u njoj, radi-

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИЖОК ДР. ЄВГЕНА ПАЩЕНКА

М.Кірінчич, М.Бузов, М.Шабич, Є.Пашченко і Б.Гралуєк (Фото: sbtv.hr)

Для др. Євгена Пашченка минулий рік був особливо плідним, бо (хорватською мовою) видані, і протягом року представлені в Загребі, його три книжки: «Українсько-хорватські літературні компарації»; «Славист і імперії – Ватрослав Ягич між Галичиною, Малоросією і Україною»; «Від Києва до Поліч – слідом прадавніх культур» (див. «Наша газета» №81).

У співпраці з Хорватським інститутом історії (філія історії Славонії), Хорватсько-українським товариством (філія Сл. Брод і УКПТ «Україна»), та Міської бібліотеки, в п'ятницю, 25 лютого п.р., згадані книжки були представлені і в Славонському Броду. Про згадані видання говорили др. Марія Бузов, др. Маріян Бабиш, к.н. Мирослав Кірінчич, проф. Борис Гралюк, та сам автор. Хоч невеликі за обсягом, ці книжки, кожна в своїй галузі, є дуже вартісними, як в освіті, так і як джерело даних для майбутніх наукових досліджень.

Модератором презентації була к.н. Єсенка Мішків, а музичну частину програми виконав хор місцевого УКПТ «Україна» під керівництвом Сані Стичинської. #

ТРАДИЦІЙНА УКРАЇНЬСЬКА ЗАБАВА В ЛИПОВЛЯНАХ

Ірина Боровець

Вокальна група КПТУ «Карпати» під керуванням акордеоністки Марії Поляк

Іван Семенюк

Цього року 5 лютого відбулася уже традиційна, 12-та українська забава в Липовлянах, організована КПТ-вом «Карпати». За повний український тембр забави подбали, на початку, вокальна група т-ва, підчас вечора український ансамбль з Воеводини, а з його супроводом, в розважальній частині програми, декілька пісень виконало і відоме Липовлянське вокальне дівоче тріо. Організатори зробили все потрібне щоб гості почувалися приємно, так, що доброго настрою не бракувало.

Окремою приємною несподіванкою була додаткова друга вечерея, яку подано близько півночі, у складі якої були страви традиційної української кухні.

Організаторам була велика честь, між іншими гостями, привітати і першого секретаря Посольства України в РХ Ірину Боровець, начальника общини Липовляни Маріо Рибара, та голову Української громади в РХ Івана Семенюка, котрі і самі привітали присутніх на забаві. #

GODIŠNJA IZVJEŠTAJNA SKUPŠTINA KPDU „KARPATI“ U LIPOVLJANIMA

Skupštini su prisustvovali skoro svi članovi društva

KPD Ukrajinaca „Karpati“ u Lipovljanima, održalo je 26. 03. 2011. svoju redovitu godišnju skupštinu. Pjevačka i dječja folklorna skupina izveli su kraći kulturno-umjetnički program, a onda je, izborom radnih tijela, skupština počela s radom. Uz financijsko, te izvješće o prošlogodišnjem vrlo bogatom radu, predstavljen je i plan rada za ovu godinu, od čega je dio već i ostvaren. Oko 150 članova, od kojih je, samo u ovoj prigodi, njih preko stotinu uplatilo članarinu, ima čime biti ponosno i zadovoljno, te su sva izvješća i plan rada prihvaćeni jednoglasno.

Emil Ovad, Ljiljana Ovad, Ankica Mrkša i predsjednica Ivanka Slota

Na kraju rada skupštine, nazočne su pozdravili i uzvanici: Ivan Molnar – predsjednik gradskog vijeća Lipika, Gojko Đukić – predstavnik općinskog vijeća općine Lipovljani, Aleksa Pavlešen – predsjednik Društva za ukrajinsku kulturu iz Zagreba, Franjka Filipović – Ravnateljica OŠ „Josip Kozarac“ u Lipovljanima, Mijo Buljan – predstavnik ogranka Matice Hrvatske u Novskoj, Ivan Hudec – predstavnik Matice Slovačke u Lipovljanima, Nevenka Zorić – predsjednica mješovitog pjevačkog zbora „Lira“ iz Lipovljana, te Miro Knjižek – predstavnik Češke besede u Lipovljanima. #

ВІДСТАВКА ВЕРХОВНОГО АРХІЄПІСКОПА КІЄВО-ГАЛИЦЬКОГО БЛАЖЕННІШОГО ЛЮБОМИРА ГУЗАРА

У четвер, 10 лютого 2011 р., у Ватикані повідомлено про те, що Папа Бенедикт XVI прийняв відставку Верховного Архієпископа Києво-Галицького Блаженнішого Любомира кардинала Гузара з уряду Глави Української Греко-Католицької Церкви. Відповідно до Кодексу канонів Східних Церков (канон 126) католицькі патріархи і верховні архієпископи можуть виконувати свій уряд до кінця життя або піти у відставку (§ 1). Його відставку може прийняти Синод Єпископів даної Східної Церкви за згодою Папи, або сам Папа, коли патріарх і верховний

Блаженніший Любомир Гузар

архієпископ звернувся до нього безпосередньо (§ 2). Саме це і сталося у випадку відставки нинішнього глави Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішого Любомира кардинала Гузара.

Блаженніший Любомир Гузар, якому 26 лютого виповниться 78 років, очолював УГКЦ протягом 10-років. Нещодавно відбулися святкування з нагоди 10-ї річниці його служіння.

ПАПА РИМСЬКИЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ПРИВІТАВ НОВОГО ГЛАВУ УГКЦ ТА ВСІХ ВІРНИХ

Папа Бенедикт XVI сьогодні, 30 березня, привітав нового Главу УГКЦ та всіх вірних:

«З великою радістю вітаю сьогодні Блаженнішого Святослава Шевчука, нового Верховного Архієпископа Києво-Галицького, разом з єпископами та вірними, які

Папа Бенедикт XVI

його супроводжують. Запевняю мою постійну молитву, щоб Пресвята Тройця уділяла повноту дарів, зберігаючи в мирі та згоді любий український народ», – цими словами Святіший Отець Бенедикт XXVI розпочав своє привітання для вірних УГКЦ, які прийшли на загальну аудієнцію 30 березня 2011 р., очолювані новим Главою і Отцем Блаженнішим Святославом, разом з іншими єпископами та духовенством.

Далі Папа звернувся італійською мовою:

«Ваше Блаженство, Господь покликав Вас до служіння та проводу цієї знатної Церкви, частини того народу, який понад тисячу років тому отримав Хрещення у Києві. Я впевнений, що Ви, просвітлені діянням Святого Духа, очолюватимете свою Церкву, провадячи її у вірі в Ісуса Христа згідно з власною традицією та духовністю, в співпраці з Петровою Столицею, яка є видимим вузлом цієї єдності, задля якої численні сини і доньки не пошкодували навіть віддати своє життя. В ці хвилини з признанням згадую улюбленого брата Блаженнішого кардинала Любомира Гузара, вислуженого Верховного Архієпископа. За заступництвом Пречистої Діви Марії Богородиці молюся про Боже благословення для Вас, Ваших єпископів, священиків, ченців та черниць і всіх вірних».

ПАПА ЗАТВЕРДИВ ВЛАДИКУ СВЯТОСЛАВА ШЕВЧУКА НОВИМ ГЛОВОЮ УГКЦ

25.03.2011

Папа Римський Бенедикт XVI затвердив рішення Синоду Української греко-католицької церкви про обрання владика Святослава Шевчука новим главою Церкви, Верховним архієпископом Києво-Галицьким.

Про це повідомляє радіо «Ватикан».

Досі владика Святослав був Апостольським адміністратором єпархії Покрови Пресвятої Богородиці в Буенос-Айресі (Аргентина).

Уведення на престол нового глави УГКЦ відбудеться у неділю, 27 березня, у Патріаршому соборі Воскресіння Христового у Києві.

Блаженніший Святослав Шевчук

Владика Святослав Шевчук народився 5 травня 1970 р. у м. Стрий Львівської обл. Після навчання у підпільній греко-католицькій духовній семінарії, а потім в Салезіянському університеті в Буенос-Айресі (Аргентина), та у Львівській духовній семінарії, 1994 року отримав єрейські свячення. У Папському Університеті «Angelicum» у Римі здобув докторат з морального богослов'я.

МЕНШ ВИДОМІ ФАКТИ ПРО БЛАЖЕННОГО СВЯЩЕНОМУЧЕНИКА ВАСИЛЯ ВЕЛИЧКОВСЬКОГО

Одна з героїчних постатей УГКЦ є і Блаженний Священномученик Василь Величковський. Уривками зі статті Р. Біляка («Думки з Дунаю» 12/2010) згадаймо, що його життєпис пов'язаний і з м. Загреб.

Вселенський Архієрей папа Іван Павло II 27 червня 2001 року, у Львові, під час своїх відвідин України, проголосив блаженними мучеників Української греко-католицької церкви, серед яких і владика кир. Василя Всеволода Величковського.....

В книзі «Церква мучеників» пише: «У 1955 році повернувся до Львова і продовжив душпастирську працю. Архієрейські свячення прийняв таємно, 4 лютого 1963 р. в московському готелі, з рук Митрополита Йосифа Сліпого, який передав йому відповідальність за катакомбу Церкву».....

А в своїй монографії про життя і діяльність Величковського, о. Стефан Йосиф Бахталовський зазначив: «В 1959 р. наш Ісповідник дістав єпископську номінацію, а архієрейське свячення уділив йому

Блаженний Священномученик Василь Величковський

один з найвищих достойників Церкви в 1963 р.». Це згадуємо тому, що в тій книжці поданий короткий життєпис і біографія, яку залишив сам Величковський. Проте, маловідомим є факт, що владика Величковський 1963 року несподівано приїхав до Загреба (Югославія), щоб відвідати свою сестру Віру, віддану Ніколіч. До Загреба приїхав поїздом. На вокзалі його чекали сестра Віра з чоловіком і сином Василем.....

Оскільки архієрейська хіротонія Василя Величковського відбулася в ненормальних обставинах і була, мабуть, у скороченій формі, ніж це передбачено церковними прописами, постановлено доповнити це свячення у Загребі. Відбулося воно у каплиці на Каптолі, номер 20, у Загребі. Святителями були: митрополит Кир Максим Германюк з Вінніпеґу у Канаді, кир Гавриїл Букатко, місцевий ординарій і помічний єпископ кир Йоаким Сеггеді.....

(У «Нашій газеті» №13 / 2003, ці моменти згадав і племінник Блаженного, проф. Василь Ніколіч.)

У пригоді 8. оžujka

Kakav je susret matrijarhata s patrijarhatom?

Posljednjih godina zamjetan je porast udaja žena iz Ukrajine za supružnike u Hrvatskoj. Ovo posebno primjećuju pripadnici ukrajinske nacionalne manjine u Hrvatskoj, jer prirodno je da pridošlice nastoje uspostaviti kontakt sa svojim davnim autohtonim sunarodnjacima. Tu postoji i jedan vid spontane simbioze: pridošlice, s obzirom na izvorno obrazovanje, od koristi su ovdašnjim ukrajinskim kulturno-prosvjetnim društvima u intelektualnim aktivnostima, a za uzvrat, stekavši hrvatsko državljanstvo, automatski prestaju biti imigranti te se tretiraju kao nacionalna manjina, s mogućnošću korištenja specifičnih individualnih i kolektivnih prava, što nije slučaj u velikoj većini europskih zemalja. No zacijelo, to nije razlog za sklapanje takvih brakova.

Po mišljenju naše sugovornice Oksane, prije bi to mogao biti statistički „višak“ žena u Ukrajini, a u Hrvatskoj „višak“ muškaraca. Zato su hrvatski zetovi iz Ukrajine prava rijetkost, a u pravilu su to snahe. Naravno, ovaj fenomen nije jednostavan.

Ono što iznenadi ovakve partnere je poprilična nestabilnost spomenutih brakova, što rezultira velikim postotkom rastava. Ovu pojavu Oksana tumači, osim uvijek prisutnom uklopivom ili neuklopivom naravi partnera, utjecajem novonastalih socijalnih okolnosti, a također i utkanošću različitih tradicija u odgoj, a time i u psihološki profil pojedinca.

Kao naslijeđe povijesne tradicije, u Ukrajini su i danas nazočni socijalni elementi matrijarhata. To se ogleda u relativno dobroj zastupljenosti žena u svim sferama društva – od obitelji, gdje je stup ekonomiziranja i odgoja potomstva, do obrazovanja, znanosti, umjetnosti, politike, vlasti i sl. Muškarci su se u to uklapali, no u novonastalim okolnostima, ovaj stereotip je poljuljan. Promjena društvenog sustava, povezanost svijeta, ali i ekonomska kriza, stavila je ove vrijednosti na kušnju. U najkraćem, to bi se moglo opisati određenim jačanjem beskompromis-

Povodom Međunarodnog dana žena 8 ožujka, zanimljiva tema su žensko-muške relacije u kontekstu mješovitih brakova između supružnika iz Ukrajine i Hrvatske. Takvi brakovi imaju svoja specifična opterećenja koja su manje-više prebrodiva. O takvim vlastitim iskustvima za Našu

gazetu je govorila jedna gospođa iz Ukrajine. Za ovu prigodu zovimo je Oksana. Ona je umirovljeničke dobi, no nikada neće ostvariti mirovinu jer iz Ukrajine nema dovoljno radnog staža, a u Hrvatskoj, u primorju, gdje se nastanila udavši se prije 15 godina, unatoč glazbenoj i medicinskoj struci, imala je samo honorarne poslove tipa terenske trgovine (prodaja asortimana određenih tvrtki) te sezonskog turističkog vodiča. Kao i mnogima, u Ukrajini joj se brak raspao, a slučajno doputovavši u Hrvatsku upoznala je novog muža za kojeg se uskoro i udala. No ni ovaj brak nije uspio, ali ovaj put zbog različitog profila odgoja i tradicije.

nosti žena u borbi za preživljavanjem, te određene apatije i porasta alkoholizma među muškarcima. Ovi učinci prekoračuju razinu djelovanja socijalnih auto-korekturnih faktora, te su negativni efekti evidentni. Koliko god raduje što među mladim generacijama ima puno vrijednih i perspektivnih ljudi, isto tako rastužuje pojava da npr. tridesetogodišnjih osoba koje imaju i po nekoliko propalih brakova, ima više nego što bi se moglo nazvati tolerantnim. To izaziva i krizu kriterija – favorizira se materijalno na štetu prikladnog i emocionalnog („Neka je i star, ali neka je bogat!“) Uz ostale, i ovo su razlozi za olaku odluku Ukrajinki za udaju u inozemstvo.

Oksana se ne upušta u analize ove problematike u kontinentalnom dijelu Hrvatske ili drugim europskim zemljama, gdje nevjestice iz Ukrajine također nisu rijetkost, već promatra svoj primorski ambijent. Procjenjuje, da već time što se u Ukrajini za 8. ožujka ženama posvećuje primjerena pažnja, a u sadašnjem njenom okruženju u Hrvatskoj taj praznik prođe gotovo nezapaženo, to može biti sporedni refleks matrijarhata u jednoj i patrijarhata u drugoj sredini. Naravno, slika je potpuna kada se pribroje i ostali elementi poput muške dominacije u obiteljskom životu, kadšto i na razini podređenosti žene kojoj se sužavaju brojne slobode. Ilustrativan je fenomen da nije rijedak slučaj kod domicilnih žena, koje prožive svoj vijek nadomak prekrasnih jadranskih plaža, a da se nikada ne okupaju u moru. Takvi i drugi primjeri ovdje nisu problematični jer su to tradicijske relacije. No, s obzirom da su Ukrajinke odgajane s više samostalnosti i slobode, to ne nailazi na razumijevanje kod ovdašnjih muževa i tako nastaje „spoticanje“, a često i rastava.

Oksana je optimist, jer primjećuje da je kod mladih ovaj problem ublažen, vjerojatno zbog drukčijeg životnog stila. Uvjerena je, ako supružnici o svemu iskreno razgovaraju, problemi se mogu izbjeći. #

ЖІНКИ В ЛАВАХ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

В Першій світовій війні, Український легіон був єдиною формацією австро-угорської армії, в якій служили і жінки

У серпні 1910 р. учасниці II Міжнародної конференції жінок-соціалісток вирішили щороку в

березні відзначати Міжнародний жіночий день – день солідарності жінок у боротьбі за повні політичні, економічні і соціальні права. Вперше Міжнародний жіночий день провели 19 березня 1911 року, а 1912 року МЖД відзначили 12 травня. І лише з 1914 року дату МЖД зафіксували на 8 березня. Через початок Першої світової війни, щорічно відзначення цієї дати було відхилене. У ті жахливі роки, українки використали свої права для героїчної мети.

На початку I. світової війни, Українська бойова управа об'єднала всі стрілецькі організації в одну структуру – Українські Січові Стрільці. Між організації-

ями були і «Січові стрільці I», котрі були зорієнтовані на вишкіл старшин, та «Січові стрільці II» котрі готували майбутніх підстаршин. Іншою особливістю другої організації було і те, що її членами могли бути й жінки, чого в інших товариствах не дозволялося. Серед 10 сот, на які були розділені приблизно 300 представників «Січових стрільців II», дві були сформовані з жінок, одну з них очолювала Олена Степанів. Завданням цієї організації велась підготовка не тільки доброго військовика, а справжнього громадянина з широким кругозором та високим рівнем національної свідомості. Для цього тут, крім військового вишколу,

вивчали історію України, суспільні науки та історію європейських революцій. #

Стрілець УСС Ольга Підвисоцька. Зголосилася до УСС з моменту створення Легіону. Брала участь у боях за Болехів, Калуш, Вікторів, Галич, на р. Золота Липа. 31.VI.1915 р. перебувала в Коші.

Хорунжа УСС Олена Степанів (1882-1963) Співзасновник жіночої секції товариства «Січові стрільці II». Із серпня 1914 р. в лавах УСС, командувала чотою.. За героїзм, виявлений у битві на г. Маківці, була нагороджена срібною медаллю «За хоробрість». (З книги «Український легіон»)

UKRAJINSKA VEČER

O. Dramarec'ka

Ako Prnjavor nije rijedak izuzetak po tome što u njemu i okolici žive pripadnici brojnih nacionalnih manjina, onda je zacijelo u mnogo širem području poseban po tome što njegova službena internet-stranica (www.prnjavor.ba) na srpskom i engleskom, ima verziju i na jezicima nacionalnih manjina – ukrajinskom, češkom, talijanskom i poljskom.

Mr.sc. D.Tomaš

U subotu, 12 veljače 2011., UKPD „T.Ševčenko“, pod rukovodstvom Andrije Svatoka, organiziralo je tradicionalnu kulturno-zabavnu „Ukrajinsku večer“; a također po tradiciji, u dvorani nije bilo dovoljno mjesta za sve zainteresirane. Uz predstavnike općinskih struktura, predvođene načelnikom Darkom Tomašem, te predstavnike Veleposlanstva Ukrajine u RH, Ispostava u Sarajevu,

Koreografirani tradicijska dobrodošlica s kruhom i solju

predvođenu g-đom Oksanom Dramarec'kom, bili su nazočni i predstavnici ukrajinske nacionalne manjine, te naravno, brojni gosti iz Prnjavora i drugih gradova RS, kao i inozemstva. Nakon kraćeg uvodnog programa u kojem su nastupili mlađa i starija folklorna grupa, te zagrebački vokalni duet Slavic-a i Aleksa Pavlešin uz pratnju bandure, goste su zabavljali orkestar „Stari drugari“ iz Novog Sada i ukrajinski sastav Vlade Pristajka iz Banje Luke. #

Uz dobru glazbu plesni podij je sve vrijeme bio sasvim popunjen

ЗУСТРІЧІ

12 лютого ц.р., відбувся культурно-розважальний вечір, який також став нагодою для корисних робочих зустрічей представників української нацменшини в Республіці Сербській з представниками Відділення Посольства України в Хорватії у Боснії і Герцеговині

Українці з представниками Відділення Посольства

Робоча зустріч з начальником общини Прнявор

та начальником общини Прнявор Д. Томашом. Під час зустрічі було обговорено проблеми українців, які живуть в РС, стан забезпечення їх культурних й національних потреб.

Представники Посольства, очолювані п. Оксаною Драмарецькою, відвідали осередок культурно-просвітницького товариства «Тарас Шевченко», українську церкву, а також, розглянули і почату добудову для майбутнього українського етнографічного музею, в складі церковного комплексу. #

Добудова для майбутнього музею

ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ШКОЛАХ БОСНІЇ

Щодо володіння мовою своїх предків, сучасним молодим поколінням українців в Боснії усміхається краще майбуття. Для «Нашої газети», про добру вістку оповіла дипломований педагог Івана Ребчек з Прнявору, викладач української мови учним в основній школі. Звання викладача вона досягла здавши відповідні екзамени на Кафедрі української мови і літератури, а фахове потвердження потім підтвердила в Міністерстві освіти в Баянлуці.

Після періоду занедбання, в Прнявори оновлено вивчення української мови для українських учнів в основній школі, а уроки проводяться в баянлуцькій частині Трн. З вивченням розпочали в другому півріччі поточного шкільного року, тому оцінювання успіхів учнів буде

Івана Ребчек

аж через рік.

В Прнявору сформоване дві групи, тобто 2-5 і 6-9 класи, загалом 18 учнів. Уроки проводяться у будній день, двічі на тиждень. У Трну у класі 22 учні, із яких 7 не є українського походження; на тиждень проводиться два уроки, у суботу.

На уроках, крім української мови і літератури, вивчаються історія й географія, а також загальна культура й традиції в Україні. Лекції читаються за колишньою програмою яку затвердив Просвітно-педагогічний заклад, а використовуються підручники видані в Боснії і Україні.

Вивчення української мови є факультативне, а з огляду на те, що кількість учнів взагалі невелика, це є знаменитий початок. #

ПЕРШІ ПРНЯВОРСЬКІ СВЯЩЕНИКИ З ГАЛИЧИНИ

Переселившись до Боснії, передусім в Прняворський повіт, крім побутових, українці мали і проблеми духовного життя. Тому, за ініціативою Кир Андрія Шептицького, крижевецький владика Юліан Дрогобицький призначає українцям греко-католикам у Прняворським повіті о. Андрія Сеґеді. Як його помічник, у 1910 р. до Боснії прибув з Перемишля о. Фелікс Щурко. Під кінець того самого року, після виїзду о. Середі, прибув і о. др. Йосиф Жук. Завдяки старанням о. Жука, до Боснії прибули з Галичини ще три священники: о. Юрко Колодій, о. Михайло Кіндій і о. Григорій Біляк. Жук їх розмістив: Кіндія до Прнявора, Колодія на Дев'ятину, а Біляка до Старої Діброви.

За матеріалами Романа Біляка

О. Фелікс Щурко, родом з Перлитля в Галичині, є наш перший священник, котрий приїхав з Галичини 1910 року до Прнявору в Боснії, як поміч, тоді самотньому, нашому священнику о. Сеґедію. По перерозподіленні о. Сеґедія, о. Фелікс Щурко стає парохом в Прняворі до 1912 року. Крім м. Прнявора, він обслуговував віруючих по всіх оселях. У самому Прняворі українці, як грекокатолики, для літургій від 1906 року використовували римо-католицьку церкву. З потреби будівництва власної церкви, о. Щурко прибирав гроші і будівельний матеріал, але через слабе здоров'я о.

Фелікс передав своєму насліднику і парафію, і будову церкви.

О. Михайло Кіндій, роджений 22.XI.1883 року в Пісочне в Галичині, приїхав на парафію в Козарац 1911 року, котру на рік скоріше заснував генеральний вікар др. о. Йосиф Жук. В той час до цієї парафії належали українці з Бая Луки, Яблана, Обсечка, Церовлян, Козарця і Марички. Парох о. Кіндій, з допомогою віруючих, побудував першу нашу церкву в Козарці, і капличку в Яблану. В короткі часі зробив досить для дальшого розвитку парафії, але 1912 року був розпоряджений за пароха в Прняворі, а в Козарці його наслідив о. Никита Будка, котрий того року приїхав з Галичини.

Крім в Прняворі, о. Кіндій обслуговує віруючих і в Дервенті та Завідовичах. В Прняворі започинає і успішно докінчує будову великої мурованої парафіяльної церкви. Щоб допомогти своїм людям, засновує при парафії в Прняворі селянську ощадну касу. Помагає і старається для усіх, та дає не тільки духовну, але і матеріальну пораду. Народ його дуже шанував і горнувся до церкви.

В таких обставинах з Італії в Прнявор приїжджає монах Василь Стрільчик, котрий підчас війни там був в полоні. Як василіанський брат монах, притулок він знайшов в Гротта Ферата в Римі, а до Боснії приїхав бо не міг вернутися до Галичини. Позаяк він був брат монах і знав церковні обряд і співи то, по домові і позволені Апостольського Адміністратора о. Базюка, тут залишився на поміч о. Кіндію. Стрільчек обіцяв що буде тут підчувати наших віруючих в релігійних справах, та працювати на культурному полі.

Стрільчек, як монах, по наших оселях ходив в габіті. А люди уявляли його священником. Йому то сподобалося, і почав по оселях відправляти богослужіння. Коли про те дознав Апо-

стольський Адміністратор, вислав його до монастиря в Галичину. Стрільчек звідтам втік і 1920 року знову приїхав до Боснії. Щоб бути священником, він збирає від людей підписи що вони його хочуть бачити священником. Найбільше прихильників зібрав на Хорвачанах, яка була філією нашої парафії Дев'ятини. З тими підписами Стрільчек обдурив віруючих грекокатоликів, і тлумачив що то люди хочуть перейти на православ'я. Він то так використав у домові з сербсько-православними священниками з Поточанів із православного Владичества в Бая Луці. Вони його в тому підтримували і обіцяли що пошлють його до Сремських Карловців і висвятять за сербського православного священника.

Так то і сталося. По повороті зі Сремських Карловців, де висвячений на сербського православного священника, він замешкав на Хорвачанах де мав своїх прихильників, а Владичество з Бая Луки заснувало в Хорвачанах за нього православну парафію. Так в Прняворським повіті почав поширюватися релігійний безлад між нашими грекокатоликами. Тепер стало багато проблем і неприємностей, які робили прихильники православ'я з великою підтримкою власті і сербсько-православної церкви. Вони оскаржують не тільки наших священників, але і наших віруючих в Прняворі, та на силу від-

бирають наші церкви, церковні речі та і наш цвинтар

Отець Михайло Кіндій продовжує невтомно виконувати всі релігійні обов'язки, не зважаючи на перешкоди і загрози котрі йому роблять ті прихильники православ'я, котрі донедавна були нашими віруючими, і то разом з поодинокими представниками влади котрі підтримують ту політику проти уніатів. О. Кіндій був священник і місіонер, чоловік з широкою освітою та підготований на жертву і підтримку своїх парафіян. Замість похвали за успішну працю, не тільки релігійну але і просвітню, на збереження нашої віри і національного почуття, він зазнав і потерпів багато неприємностей на підставі наклепів і оскаржень від прихильників православ'я і влади. О. Михайло Кіндій про всі ті неприємності і загрози детально написав виправдання, та повідомив Апостольського Адміністратора шукаючи охорону у влади, проте, влада на його клопотання взагалі не реагувала, бо вона підтримувала згаданих провокаторів. Через такі погрози о. Михайло Кіндій мусів виїхати з Боснії і залишити парафію в Прняворі.

О. Михайло Кіндій виїхав з Прнявора 31.X.1923. року, насамперед до Німеччини, а потім до Америки, де і помер 10.IV.1969. року.

Третій прняворський парох, котрий прибув з Галичини, був о. Григорій Біляк. Він, після неповних два роки священничої служби в Україні (с. Рудне біля Львова), 1912 року приїхав до Боснії на парафію Стара Дуброва, а в 1923 році призначений за пароха в Прняворі, де працював до пенсії. На цій парафії о. Григорій Біляк відслужив майже цілий свій робочий вік, залишаючи яскравий слід в духовному й спільному житті тутешніх українських поселенців. Про нього буде окрема стаття в наступному номері «Нашої газети». #

Зліва стоять: о. Григорій Біляк, о. Никон Чушняк ЧСТС
Зліва сидять: о. Юрій Колодій, о. митрат Олекса Базюк,
о. Михайло Кіндій

Tema Gladomora u ukrajinskoj književnosti

Piše: Nadja Pylypiv Sadžak

Gladomor, strašna tragedija koja je zadesila ukrajinski narod 1932–1933. godine, još uvijek zbunjuje i navodi na razmišljanja o tome, kako je bilo moguće u XX stoljeću nametnutom gladi istrijebiti milijune ljudi, i to u žitnici Europe – Ukrajini, bez da za to itko ikad odgovara i snosi posljedice.

Nakon gotovo 80 godina, tek sad počinjemo razumijevati što se zapravo dogodilo. Nije ni čudo, jer za vrijeme Sovjetskog Saveza, svi su živjeli u „sretnoj zabludi“ o „sretnom životu“. O Gladomoru nitko nije pričao ni raspredao, posebno ne na glas. O tome su pisali, ali sve je to dugo ležalo na dnu, što ladicama, što srca, i čekalo novi dan...

Početak 1933. godine seljacima su uzimali čak i osušeno voće. Kremlj je na sve moguće načine nastojao odsjeći ukrajinsko selo od regija Rusije i drugih republika, gdje je stanje bilo puno bolje od onog u Ukrajini. U jesen 1932. godine i zimi 1933., djelovale su takozvane hranidbene blokade granica Ukrajine, uz korištenje i unutarnje vojske i milicije. Oni su sprječavali ne samo protok ljudi, već i širenja informacija o gladi. Čak i desetljećima nakon Gladomora, tko je, opisujući događaje u Ukrajini, izrekao riječ „glad“, obavezno bi završio ili u zatvoru ili u logoru na Sibiru.

Vrhunac Gladomora stigao je u jesen 1933. godine. U Ukrajini je tada umiralo 17 ljudi svake minute, 1000 svakog sata, skoro 25 tisuća svakog dana.

Gladomor su zapečatili kultom šutnje. Naravno, ne može se reći da o tome nije pisano. No, pisalo se za sebe, jer, pod

Pavlo Tyčyna

Pavlo Tyčyna: Lupilo je kundakom u vrata

*Lupilo je kundakom u vrata, drmnulo i zveknulo u staklo.
- Hajd', otvaraj, snašo, što se skrivaš tu u kući? -
Presjeklo je, u grudima srce tuklo: Joj, to gosti idu k meni!
A čime ih ugostiti – sinčić još nije kuhan...
Otvarajuć hitro vrata, gostima se klanja nisko.
Ona goste moli ući – zatvara za njima sama.
Kroče unutra vojnici, jedan sjeda zapisivat,
druga dva kraj peći staju, a dva spremni na vratima.
- Pa kako nam živiš snašo? Ded, pokaži. Što to kuhaš i pripremaš? -
Stoji snaša – ni ne mrda – i samo se smješka tiho.
Vade zemljan lonac iz peći, i prstiće vide u njem skvrčene.
Stoji snaša – ni ne mrda – i samo se smješka čudno.
Pronalaze odrezane noge, rebarca, namočena u badnju,
Još i modru glavicu pod sirom, što već počeo vonjat smradom.
Stoji snaša – ni ne mrda – i samo se smješka strašno.
- Pa kako nam živiš snašo? Zašto šutiš, ne govoriš?
- Eto, tako, živim... - pa ušuti. Čiji li je to glas u nje?
Hripav, drhtav, a veseo – Tako i živim, - propjeva im.
Ko da mu ja nisam mati? Ta recite, zar se jesti nije htjelo?
Hoćete li i vi jesti. Možete tu sa mnom sjesti.
Vjerujte mi, dobri ljudi. Tako sam ga, tek mlatnula –
trznulo se i utihlo. Vjerujte mi, dobri ljudi.
Eto tako živim – propjevala – Udova, a tako mlada –
I naglo se strese, kao da se nečeg sjeti.
Te po kući zvjerla divlje, i baci se do sinčića.
Glavicu mu ona gladi, i ustašca stišće čvrsto.
Ridala bi – da još može, tek u ležaj čelom lupa:
- Sinčiću moj, dijete milo! Što učinih jedna s tobom! -
Nesretnicu vojnici diže, te ju vodom osvježava.
A pisar sve piše, piše – tek mu pisat suza ne da.*

Preveo A.P.

strogim okom sovjetskih kritičara, tako nešto objavljeno sklanjano je u zatvorene arhive. Vremenom, mijenjala se povijest i mišljenje o Gladomoru, mijenjale su se izjave, ipak, nije se moglo promijeniti jedino to - da je najmanje 10 milijuna ljudi umrlo od nametnute gladi....

Jedan od prvih pjesnika koji je „progovorio“ o Gladomoru bio je Pavlo Tyčyna. Rođen je 23 siječnja 1891. u selo Pisky, sadašnja Černigivska oblast, preminuo je 16 rujna 1967. godine u Kijevu. Pavlo Tyčyna je afirmirani pjesnik, prevoditelj i društveni djelatnik. U dva navrata je bio direktorom Instituta književnosti, bio je čak i Ministar naobrazbe (1943 – 1948). Dobitnik je Staljinove

(1941) i Ševčenkove nagrade (1962). Naravno, Tyčyna ne bi imao sva ta odlikovanja da je netko znao, ili barem posumnjao, što je to on vješto skrivao po svojim ladicama. U uvjetima totalitarizma u kojem su jedne strijeljali, a drugi bili spremni na smrt, Tyčyna popušta pred tim nasilnim režimom. Poslije predivnih pjesama iz ranije dobi stvaralaštva, 1931. pojavljuju se zbirke „Černigiv“, te poezija „Partija vodi“. Upravo ta zbirka je postala simbol smirenja ukrajinske književnosti. Uz sve te pjesme ipak nalazimo i njegov pokušaj progovoriti o onome što ga je zaista mučilo. Pjesma „Lupalo je kundakom na vrata“, potpuno je odstupanje od svih hvalospjeva. Zato je objavljena tek nedavno, a radi se o udovici, o ženi koja je od gladi na rubu ludila. Radi se o MAJCI, koja čuje kako na vrata lupaju vojnici koji dolaze u provjeru. Oni su ti koji moraju pretražiti svaki kutak da bi oduzeli sve ostatke hrane, međutim oni postaju

svjedocima užasnog ubojstva. Vide noge, odrezanu glavu, ali to ženu kao da uopće ne brine. Ona s užasom razmišlja o tome čime će poslužiti goste koje su došli, jer njen sinčić još se nije skuhao. Tek u neko vrijeme ona postaje svjesna svoga čina, ali naravno - ne može vratiti svog sinčića. Pjesma je užasavajuća. Od svakog navedenog detalja prolaze srsi...

O gladomoru je iz emigracije počeo pisati Jevgen Malanjuk. Iz njegove zbirke poezije „Godine Gospodnje 1933.“ doznajemo o leševima u kućama, potom o urušenoj zemlji i jednom prazninom umjesto države, a onda i o Antikristu, koji je vladao u to vrijeme (pod Antikristom podrazumijevao je Staljina).

Procjenu o tome tko je najbolji predstavnik ove tematike u prozi možda treba podijeliti između dva emigranta. Jedan je Ulas Samčuk (rođen 20. veljače 1905. u Dermanju, sadašnja Rivnenska oblast, preminuo 9. srpnja 1987. u Torontu), s romanom „Marija“ (kronološki, prvom se računa kratka priča Ljubčenka „Kostriga“ 1933.). Ipak roman Ulasa Samčuka je kao roman-bljesak, roman-rekvijem. Upravo ovim romanom Ulas Samčuk je cijelom svijetu ispričao o neiscrpnim mogućnostima ukrajinske književne riječi. On je bio prvi koji je pokazao pravo lice komunizma, prikazavši u svom romanu „Marija“ užasne slike gladomora 1932-1933. godine, koje je sovjetska vlada donijela u Ukrajinu. U vrijeme kad je Ulas Samčuk počeo pisati, u Ukrajini je Gladomor bio već u punom jeku. Autor je otvoreno rekao da je jedna petina Ukrajinaca nestala, a to je značilo oko osam milijuna ljudi (za usporedbu - to su skoro dvije Hrvatske). Zato je njegov roman bio zabranjen. Pisac je prikazao obične ljude, koji vole, rade, vjeruju, bore se, žive i umiru s dostojanstvom. U romanu gladomor nije samo izživljavanje sovjetske vlasti već i cijena za grijeh. Sudbina glavne junakinje Marije je prikazana vrlo pomno. Tragedija njene obitelji konfigurira se svakim danom. U knjizi je prikazana sudbina Marije, njene kćerke, koja je na kraju poludjela od gladi i ubila se,

Nastavak na narednoj stranici

prije toga ugošivši svoje dijete, te sudbine trojice sinova. To je sudbina Ukrajine i njene djece, kojima je predodređen takav put, užasno težak, i tragičan. Ulas Samčuk ponekad na užasan način prikazuje tradicionalne probleme u odnosima između roditelja i djece. Tragedija Marijine obitelji se produbila i time što njen srednji sin Maksym postaje boljševikom, koji stalno pije, pali crkve, maltretira druge, izivljava se i ne poštuje nacionalne korijene. Otac Kornij, više ne može izdržati, te sam presuđuje svom sinu, tako što ga ubija sjekirama. Ta sjekira ne presuđuje samo jednoj osobi, već oličenju svega što je pružio tadašnji socijalizam, koji je istrijebio sve na svom putu. Socijalizam koji je uskratio domove milijunima Ukrajinaca. Svu tu tragičnost, sve uzburkane emocije, tenzije, autor pokušava smiriti posljednjom rečenicom. „Nestaje Marija kao svijeća, umire pod sunčevim zrakama sa osmijehom na licu, jer nikom ne zamjeri. Ipak, Marija je vječno dobro!“

Osim njih, o Gladomoru su pisali i Todor Osjmačka (njegova dijela su napisana 50. godine prošlog stoljeća), a u ovom stoljeću ponovno su objavljena dijela I. Kačurovskog, O. Veretenčenko, O. Gaj-Golovka, V. Čaplenka, M. Steljmaha, V. Zemljaka. No, prošlo je puno vremena prije nego što je jedan od autora, V. Zaharčenko, dobio najveće priznanje - Ševčenkovu nagradu („Pridošlice“, „Pryšli ljudi“).

Ukrajinski pisac emigrant iz SAD-a Vasilj Barka rođen je 16 srpnja 1908. u selu Solonijca, sadašnja Poltavščina, a preminuo je 11. travnja 2003. u ukrajinskom naselju Glen Spey kod New Yorka. Njegov roman „Žuti knez“ stručnjaci smatraju jednim od najboljih dijela o tragediji Gladomora. Svoj roman Barka nije popunio samo detaljima i podacima, nego je uspio prikazati taj sveprisutni užas i strah, koji se uvukao u ljude, koji je promijenio njihove duše i bacio ih u pakao. Upotupio je svoju priču sa Svetim Pismom, ukrajinskom kulturom i folklorom. Umjetnik pokušava shvatiti zašto je ta crvena zvijer uspjela realizirati proročanstvo i mit o svjetskoj gladi - u stvarnu glad u Ukrajini.

Preživjevši sve strahote gladomora, Vasilj Barka je na Kubani i kod brata na Poltavščini 25 godina sakupljao izjave očevidaca gladomora 1933.

Na kraju 50-h godina, već u New Yourku, pisac se opet prisjetio tog užasnog osjećaja gladi, kad je njegova dnevnik bila 25-35 centa. To je bilo dovoljno samo za najjeftiniju rižu, a jednom u dva dana mogao si priuštiti konzervu ribe. Polugladno životarenje oživjelo je u njegovom sjećanju 1933. na Kubani, i on se latio pisanja. O pisanju svog romana Vasilj Barka je rekao ovako: „Više sam plakao no pisao. Strogo sam se držao pravila da ništa ne

Audioknjiga ; MP3

<http://toloka.hurtom.com/viewtopic.php?t=5082>

izmišljam. Autor u svom dijelu nije sudac, kao što je nekad odredio Čehov, nego je samo svjedok. To znači da je moja uloga samo pričati što se u životu dogodilo“.

Neće biti pretjerano, podsjetiti na riječi prof. Jurija Ševeljova iz njegovog nastupa 13. veljače 1982., kad je Barka dobio književnu nagradu fondacije Omeljana i Tetjaniy Antoničiv za njegov roman „Svjedok za šestokrilo sunce“. Tada je rekao da je taj roman kao izvještaj autora, to je svjedočenje pred ljudima i Bogom, kao i za roman „Žuti knez“, da je isto tako ispravno svjedočenje pred ljudima i Bogom, o tome što se događalo u Ukrajini 33.

Događaji o kojima se radi odvijaju se u

Audioknjiga ; MP3

<http://3zub.com.ua/knygy/audioknygy/180-vasil-barka-zhovtiy-knyaz-1963-mp3.html>

selu Klenotyži, iza kojeg se simbolično krije Ukrajina. U centru priče je ratarska obitelj Katrannykiv: otac Miron, njegova majka Haritina, supruga Darija i troje njihove djece Mikola, Andrijko i Olenka, a zajedno s njima i njihove susjedi. S druge strane Grigorij Othodin, predstavnik partije, iz glavnog grada, koji slijepo slijedi naredbu - pokupiti sav kruh do posljednjeg zrnca, te njegov pomoćnik Skrjatov.

Sudbina obitelji Katrannykiv je sudbina Ukrajine. Vasilj Barka psihološki prikazuje izgubljenost i strah, koji se motao po glavama ukrajinskog naroda, te nevjericu u to što odredba o njihovom istrebljenju dolazi odozgo. Ljudi unatoč svemu, za taj pakleni završetak traže objašnjenja u biblijskom broju 666, a kao znak im je i to da s neba padaju mrtve ptice, te da se crvena zastava natapa prolivenom krvlju i počinje se napinjati.

„Samo se čini da njihove zastave crvene, one su tamne“ - kaže Miron.

Autor u svojoj knjizi prikazuje dvije forme vječnosti - dobro i zlo. Početak romana ima snažnu dobru poruku - sunčano jutro, majka sprema svoju kćericu Olenku u crkvu. Ovdje majčinski osjećaj simbolizira tu vječnu dobrotu, koja će poslije davati snage u borbi sa žutim knezom, jer ono što donosi žuti knez, i sve što ostaje iza njega, su ostaci, smrt, osjećaj gladi. Opisivanja Barke su vrlo detaljna. Naturalističko prikazivanje smrti seljaka i djece, realna opisivanja muka u gladi, potraga za bilo čim jestivim na smrznutim poljima, razotkriva i šalje strašnu istinu „prosperitetnog društva“. U romanu postoji metaforična scena - konkretno prikazivanje provalije, gdje gori kao u paklu i kamo s vlakova bacaju ljude koji idu u susjedne regije po kruh.

Tragedija ove obitelji je u tome da je preživio samo jedan - najmanji, Andrijko.

Prikazujući te strahote, Barka ne uzima na sebe ulogu suca. Problemi duhovnosti i ljudskosti, kao jedni od temeljnih, prikazuju se kroz simboliku zlatnog crkvenog kaleža, koji su seljaci sakrili da bi ga sačuvali od boljševika. Gdje je kalež sakriven, zna samo Andrijko, a možda je upravo zbog toga ostao živ, da bi mogao kalež vratiti u crkvu.

Barka u svom dijelu dijeli ljude na barbare i žrtve. Vrlo vješto barata s bojama. Žuto-crno-bijela paleta pomaže jasnije prikazati tragediju. Žuta boja potiče tek, crna i bijela smiruju i neutraliziraju sve osjećaje. Žuta nezasićenost, praznina u kombinaciji s riječima knez - utvrđuje bahatost i snagu. Roman-kronika otvara čitatelju široku panoramu gladomora, otvara bolnu istinu o totalitarnom sistemu koji je uništio svijetlo i humano na svom putu. Barka je dostojanstveno izvršio svoju ulogu svjedoka: „Sad je narodna istina kao bijela avet - u krvi, ispruži se na svu svoju visinu pred ljudstvom, istina je nepobjediva preko patnje i same smrti.“ #

Đuro Vidmarović: KRŠĆANSKI SIMBOLIZAM

Sa slikarstvom Katerine Bilokur upoznao sam se tijekom veleposlaničkog mandata u Kijevu. Promatrajući njezine radove osjećao sam čudesan utjecaj transcendencije, onostranosti, božanske umjetničke iskre. Već tada su mi se nametala pitanja: Bože moj, ova je nepismena žena slikala rajske i božanstvene motive, živeći u paklu staljinističke strahovlade, u vremenu prevlasti Zloga! Kako je to mogla? Zar nije i to misterij što se od nepismene seoske djevojčice razvila u samosvojni i snažnu umjetničku osobnost, toliko snažnu da joj se divio i jedan Picasso? Kako je uopće kao pripadnica ukrajinskoga seljačkog staleža preživjela strašan zločin Holodomora? (Katerina Bilokur (ukr. Катерина Василівна Білокур /25. studenoga /7. prosinca 1900. - 10. studenoga 1961. Rođena je u selu Bogdanivka (ukr. Богданівка) u nekadašnjoj Poltavskoj guberniji, danas Jagotinski rajon Kijevske oblasti (ukr. Яготинський район Київської області).

Na poticaj g. Alekse Pavlešina, predsjednika Društva za ukrajinsku kulturu iz Zagreba, pristao sam održati predavanje o ovoj velikoj slikarici. To me prinudilo dublje ući u slikarski i privatni život Katerine Bilokur. Rezultat su odgovori na gore navedena pitanja. Došao sam do spoznaje o kršćanskome nadahnuću njezinih slika, čiji je sadržaj vladajućim policijskim i partijskim kontrolorima bio nepoznat. Oni su te slike promatrali s vanjske strane, držeći ih «seljačkom umjetnošću» koja veliča prirodu i rad u kolhozima. Želim ukratko upozoriti na osnovne konture svojih «otkrića» i ponuditi nov pristup umjetničkome djelu Katerine Bilokur.

Podimo od sljedećih istina:

Prvo: Katerina Bilokur pripada ukrajinskome narodu. Ova je činjenica važna zbog položaja toga naroda kako u Carskoj Rusiji, tako i u SSSR-u.

Drugo: Pripadala je seljačkome staležu, a taj je stalež bio kičma cijele etnije, nositelj njezine samobitnosti i duhovnosti.

Treće: Katerina Bilokur je Pravoslavka. Iz te činjenice proizlazi, kao samo po sebi razumljivo, da je u djetinjstvu pohađala mjesnu crkvu i ondje dobila vjersku poduku od seoskoga svećenika/bačuške. Riječ je o vremenu 1900. do 1917. godine, dakle o godinama prije komunističkog prevrata i boljševičkoga iskorjenjivanja vjere i rušenja vjerskih objekata i cijelih Crkvi, koje je potom uslijedilo.

Četvrto: Njezino djetinjstvo prolazi u vremenu postojanja Carske Rusije, odnosno Ruske Imperije, unutar koje je istočna Ukrajina bez državno-pravnoga statusa, a njezin narod izložen rusifikaciji.

Peto: Katerina Bilokur nije naslikala ni jedno platno u duhu ideološkoga socrealizma.

Kako bi obranio tezu o kršćanskome ishodištu slikarstva Katerine Bilokur, poslužiti ću se s nekoliko njezinih radova: «CAR KLAS» i «POLJSKO CVIJEĆE» i «KOLHOZNICA», nastalih pred kraj Drugog svjetskog rata i u vremenu nakon njega.

Godine 1941. Katerina ne napušta rodno selo. Nastavlja živjeti pod vlašću okupatora. Biografi ističu kako kroz te godine naslikala tek nekoliko platna.

Tri Katerinine slike: «Цар-Колос», «Берізка» i «Колгоспне поле» - bile su uključene u izložbu sovjetske umjetnosti na Međunarodnoj izložbi u Parizu 1954. Ovdje ih je vidio Picasso. Cijeli svijet su obišle njegove riječi:

«Kada bi mi imali umjetnicu takve razine, upoznali bi s njome cijeli svijet!»

Usporedio je Katerinu s drugom velikom umjetnicom Serafin

Luiz. To je zvučalo prekrasno, tim više što je tom prilikom Katarinu nazvao «genijalnom».

Početkom rujna 1961. umrla joj je majka u 94 godini. Katarina već iscrpljenu bolešću prevezli su u Jagotinsku rajonsku bolnicu, gdje umire 10. rujna 1971. godine.

Godine 1944. Katerina stvara prvu varijantu čuvene slike «Car klas», 1947. drugu, a 1949. treću varijantu. Zbog čega je stvarala varijante ostaje za istražiti, a mi ćemo postaviti tezu. Uvjereni smo da je tražila najbolji način na koji će naslikati apoteozu Isusu Kristu, a da ne bude razotkrivena. To je morala učiniti kako bi sačuvala vjeru. A u tadašnjoj svjetskoj i domaćoj klaonici smisao života mogla je dati jedino vjera.

Nekoliko pisaca koji su obrađivali ovu sliku, uočilo je njezinu transcendenciju, neku šifru koju sadrži, a koju je trebalo odgonetnuti. U tome nastojanju posegnuli su za staroslavenskom mitolo-

„Car klas“

gijom i povezali sadržaj «Car Klasa» s paganskim božanstvom koje se zvalo Sporiš. Predstavljali su ga u obliku bijeloga kućavog čovjeka koji hoda po poljima. Likovno su ga prikazivali kao dvojno zrno, ili dvostruki klas, koji su promatrali kao dvojni simbol rodosti polja. Još su ga nazivali «car-klas». Pri obredu u čast ovoga božanstva pleli su se vijenci od dvostrukih klasova. (A.M. Ремизов). Po ovome tumačenju Katerina Bilokur je naslikala apoteozu poganskome kultu, odnosno radost života u kolhozima. Priča o staroslavenskom božanstvu Sporišu je vjerojatno točna. Međutim, autori ove teze zaboravljaju činjenicu da je kršćanstvo asimiliralo mnoge poganske običaje, pa i sama božanstva, u svoj korpus. S druge strane, uočavanje elementa koji ukazuju na kult prekršćanskoga božanstva, autori indirektno potvrđuju kršćanski sadržaj ove slike.

U dešifriranju poruke koju sadrži slika «Car Klas», pronašli smo tumačenje koje

se donekle približilo istini. Riječ je o povezivanju naslikanoga klasa s pravoslavnim slavljenjem tzv. *Krušnoga klasa* koji se u narodu naziva *Treći Spas* (Третій Спас), *Mali Spas* (Малий Спас), *Nerukotvorni obraz* (Нерукотворний образ) *Spas na platnu* ("Спас на полотни"), *Spas na rupcu* (Полотняний Спас), *Orahov Spas* (Оріховий), *Treći Kalinik* (Третій Калинник), i sl. Ovi nazivi pripadaju Istočnome Kršćanstvu, a tiču se Isusa Krista – Spasitelja (Spasa) koji se slavi 29. kolovoza. Ruska pravoslavna crkva ustanovila je ovaj praznik u čast prijenosa iz Edese u Konstantinopolis Nerukotvornoga Obraza (Rupca) Gospodina Isusa Krista.¹

Pogledajmo reprodukciju slike «Car Klas». Slika je rađena u tri varijante: 1944., 1947. i 1949., što ukazuje na posebnu pažnju koju je toj slici dala njezina autorica. Zbog čega je ulagala toliko napor u radu na toj slici? Jedni će kazati zbog želje za perfekcijom. Možda? Po nama ovom je slikom autorica iskazala svoju vjeru u teškim godinama tijekom i iza Drugog svjetskog rata. To je morala učiniti na način da ne bude razotkrivena, pri čemu joj je preostao kao jedino rješenje jezik kršćanskih simbola. Prvo, indikativan je naslov slike «Car Klas». Iz gore navedenih objašnjenja Katerina Bilokur se oslonila na praslavensku mitologiju uklopljenu u kršćansku pobožnost. Smatramo da je to učinjeno namjerno, kako bi se pažnju ideoloških kontrolora udaljila od Kršćanstva.

¹) - Sveti Spas : Спас Нерукотворный (Ἀχειροποίητος - koji nije urađen ljudskom rukom, čudotvorni Mandilion (Μανδύλιον / Ἄγιον Μανδύλιον od grč. μανδύας – ubrus, rubac, plašt) - osobiti je tip prikaza Krista. U zapadnome Kršćanstvu riječ je «Veronikinome rupcu».

U SLIKARSTVU KATERINE BILOKUR

U središtu kompozicije «Cara Klasa» nalaze se klasovi u položaju koji podsjeća na episkopsku «carsku» krunu, odnosno mitru. «Carska kruna» okružena je velikim vijencem od živoga raznobojnoga cvijeća, pretežito u ukrajinskim bojama, ali i bojama punim kršćanske simbolike. Cvijeće izrasta iz zemlje. Vijenac i nisko cvijeće ispod njega, dio su vrta. Dakle, na slici imamo:

1. Klasove složene u obliku «carske krune».
2. Vinovu lozu u podnožju krune
3. Vijenac od živoga cvijeća, što se nadvio nad «Carskom Krunom» poput baldahina.
4. Boje: pretežito žuta, plava i varijante crvene boje.
5. Cvjetni vrt raskošnih, živih i sretnih boja.

Pokušajmo navedene činjenice promatrati u svjetlu kršćanske simbolike!

Klas i grožđe javljaju se u trostrukoj ulozi:

a) kao simboli povezanosti Boga i naroda

Vinova loza jedan je od najživljih biblijskih simbola, a označava odnos između Boga i njegova naroda. Loza se najčešće spominje u vezi s vinogradom, koji je zaštićeno mjesto gdje Božja djeca (loze) napreduju i gdje ih Bog (vinogradar) prati svojom nježnom brigom. «Vinograd Jahve nad Vojskama dom je Izraelov, izabrani nasad njegov ljudi Judejci» (Iz. 5,7). Vinova je loza, stoga je i slika Crkve u kojoj jedino postoje takvi odnosi (Parabola o trsu i lozi).

b) kao simboli Isusa Krista

Vinova loza kao simbol Krista proizlazi iz Njegovih riječi kojima izražava nov odnos između Boga i ljudi što je po Njemu uspostavljen: «Ja sam pravi trs, i moj je Otac vinogradar... Ja sam trs, vi ste mladice. Tko ostaje u meni i ja u njemu, rodi mnogo roda. Jer bez mene ne možete ništa učiniti... Otac moj proslavit će se time što ćete roditi mnogo roda i pokazati se moji učenici». (Iv. 15,1.5.8.17.).

c) kao simbol Krvi Kristove

Grozдови složeni s vlatima žita ponekad se u kršćanskoj simbolici upotrebljavaju da označe kruh i vino u svetoj pričesti. Općenito grožđe, poput euharistijskog vina, predstavlja krv Kristovu. Prizori rada u vinogradu ponegdje označuju napore dobrih kršćana u vinogradu Gospodnjem. Vinova loza, ili njen list, upotrebljava se kao znak Spasitelja koji se naziva «pravi trsom».

Budući je Katerina Bilokur u cjelinu povezala klasove i grozdove, to smo mišljenja kako ova slika prikazuje, zapravo, svetu pričest prema bizantskoj kršćanskoj tradiciji, dakle pričest u oba vida, tj. kruhom i vinom.

3. Vijenac od cvijeća

U konkretnome slučaju, odnosno na slici «Car Klas» riječ je o živome cvijeću, koje simbolizira Narod Božji, a prema bojama toga cvijeća osjećamo kako je riječ o Ukrajincima. Taj vijenac poput raširenih ruku okružuje «Cara», dajući sceni mističnu dubinu. Nazivanje Krista Carem pripada bizantskoj tradiciji. Latinska tradicija Kristu daje naslov Kralja.

Vijenac od cvijeća stara je i postojana kršćanska simbolika. Katerina Bilokur je bez straha od cenzure mogla koristiti ovu simboliku, jer je slikanje cvijeća stoljetna praksa na ukrajinskome selu.

4. Boje – pretežito žuta, plava i varijante crvene boje.

U Kršćanskoj simbolici i liturgiji boje imaju utvrđeno mjesto. Stjecajem okolnosti i boje ukrajinske zastave sadrže kršćansku simboliku. Žuta, odnosno zlatna boja simbol je Boga, plava duhovne biti ljudi, a crvena je boja mučeništva.

5. Vrt

Ograđeni vrt u Kršćanstvu simbolizira bezgrešno začeo blažene Djevice Marije. Taj je simbol pozajmljen iz *Pjesme nad pjesmama* (4,12): «Ti si vrt zatvoren i zdenac zapečaćen». Na slici «Car Klas» vrt nije ograđen, već se razvija u vijenac koji se uzdiže kako bi učinio svetište za Klas i lozu.

Autorica na simboličan način prikazuje misterij pretvorbe ili transsupstancijacije kao povezivanje Neba i Zemlje. A povezani su ljepotom, ljubavlju i žrtvom. Na ovoj slici «Car Klas» je Isus Krist na Posljednjoj večeri, nakon koje je slijedila Golgota, a nakon toga Uskrsnuće

Godine 1941., dakle kada je Drugi svjetski rat zakrvavio cijeli svijet, Katerina Bilokur stvara sliku «Poljsko cvijeće», koja, po nama, prethodi «Caru Klasu». Na ovoj slici umjetnica uz pomoć kršćanke simbolike iskazuje svoj odnos prema nastaloj situaciji. U središtu kompozicije su dva klasa koja lebde u plavetnilu neba, iznad plavih voda, koje se mogu doživjeti i kao oranica. Poljsko cvijeće ispunjava prvi plan slike. Sastoji se od cvijeća niskih trava, cvijeća visokih trava i grmolikih biljaka. Ove posljednje uzdižu grane i stvaraju baldahin iznad klasova. Boje koje dominiraju su žuto-zlatna i plava, dakle boje ukrajinske zastave, ali i boje koje simboliziraju Boga i vjeru.

Jedna od nedatiranih slika, koju je umjetnica izradila u tehnici uglja na platnu, pod nazivom «Kolhoznica», prikazuje na simboličkoj kršćanskoj razini, Svetu Misu, odnosno Euharistiju. Po nazivu slike moglo bi se zaključiti kako je nastala nakon 1948. godine, kada su Bilokurovi stupili u kolhoz. U prednjem planu slike lik je žene s motikom u rukama i bundevama ispred nogu. Nije teško pretpostaviti kako slika ima autobiografsku podlogu. U središtu je stol s hranom, nad kojim se nadvijaju klasovi žita zajedno s granama loze. Scena je dramatična i jasno ukazuje autoričinu vjeru.

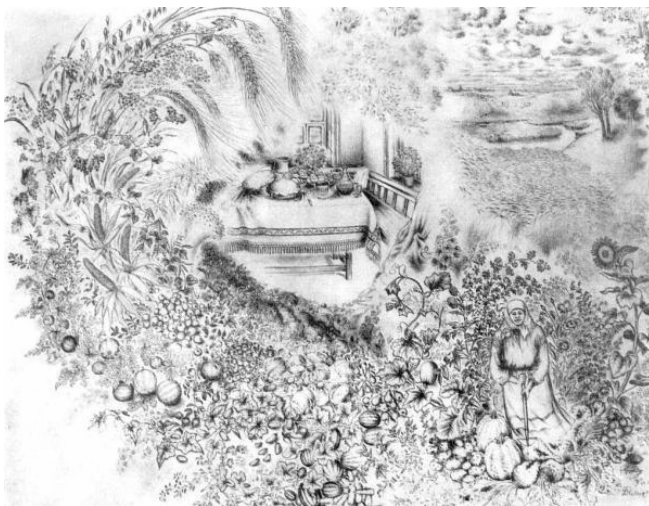
Promatrajući sliku «Kolgos-

pnica», odnosno hrvatski «Zadrugarka», gledatelj koji poznaje Sveto Pismo, bez napora će se sjetiti Psalma 80. (79). u kojem se nalaze slijedeći stihovi:

.....
Jahve, Bože nad vojskama, dokle ćeš plamtjeti,
premda se moli narod tvoj?
Dokle ćeš nas hraniti kruhom suza
i obilno poiti suzama?

„Poljsko cvijeće“

„Kolhoznica“

Oleksandr Irvanec': NAŠEGA CVIJEĆA – NA OHO-HO...

Nakon boravka u Poljskoj, te, nakon prisustvovanja predavanju prijevoda njegove knjige u Hrvatskoj u rujnu 2010. (v. Našu gazetu br. 80), Oleksandr Irvanec je dio svojih dojmova iznio u listu «Український тиждень» 15.12.2010. u članku „Нашого цвітю – по саме-саме...“ koji je u izvornom obliku dostupan na www.ut.net.ua/Politics/5185. Zbog skraćivanja iz tehničkih razloga, ovdje je u prijevodu na hrvatski izostavljena prva epizoda iz Poljske, a ostatak teksta se daje u cijelosti. Urednik

(.....)
Također u Poljskoj, tek istočnije, u Lublinu, drugi davni prijatelj, Grigorij, ispričao je drukčiju zgodu, koja se zbila prije dvije-tri godine. Sam Grigorij je povjesničar, magistar znanosti, predavač na sveučilištu. I on i njegova supruga Marija pripadaju ukrajinskoj pravoslavnoj zajednici u Poljskoj.

Njihovi djedovi i pradjedovi bili su poljski državljani. Ipak, Griša i Marija odlično govore ukrajinski, a i svoje kćerke (od nedavna ih je već tri) također su naučili ukrajinski. Zgoda koju je Griša ispričao odnosi se na jednu ukrajinsku obitelj koja je nedavno pristigla u Poljsku. Prije oko dvije godine, jedne prosinačke nedjelje, nakon bogoslužja priređena je dječja svečanost prigodom nikolinja. «Moje curice su odrecitirale stihove na ukrajinskom, a djeca iz one obitelji su nastupila pročitavši stihove na poljskom...» - s tugaljivim osmijehom pripovijeda

Grigorij. – «Iako oni, ti novopristigli emigranti, ukrajinski govore puno bolje od nas. Ali većina ih, dospjevši u drugu državu, smatra neophodnim odbaciti svoju kulturu i prihvatiti tuđu».

Poslije Poljske bio sam u Hrvatskoj – nekoliko prekrasnih dana u Zagrebu i izvan prijestolnice. Hrvatski Ukrajinci danas imaju više svojih udruženja – jedno od njih, kojim rukovodi fizičar, glazbenik i književnik Aleksa Pavlešin, ujedno me je i ugostilo u ovoj sunčanoj zemlji. Uz Zagreb, pokazali su mi multikulturno i multinacionalno selo Lipovljane. U tom selu, oko sto kilometara od Zagreba, žive Ukrajinci, a također Slovaci i Hrvati. Prije početka kulturne večeri bilo je vremena za prošetati selom u društvu Đure Vidmarovića. Gospodin Đuro – hrvatski pisac, diplomat, bio je nekoliko godina veleposlanik Hrvatske u Kijevu. Dobro je naučio ukrajinski jezik, te čak i sada, nakon toliko godina otkako se vratio u domovinu, rado i s nasladom koristi se ukrajinskim jezikom. «Kada sam bio veleposlanik, i kada sam putovao Ukrajinom, čak sam i na sjeveru i na istoku, pri službenim susretima govorio na ukrajinskom» - s osmijehom priča gospodin Vidmarović – «odgovarajuće, mjesni činovnici su morali, sukladno protokolu, razgovarati sa mnom na ukrajinskom. Ne kažem da im je to bilo lako...»

Za vrijeme večernjeg programa u mjesnom kulturnom centru, s pjesmama je nastupio ženski trio. Mlade djevojke – dvije plavuše i jedna tamnokosa – prateći se na elektroničkoj klavijaturi, izvodili su ukrajinske pjesme. Pjevale su jednostavno ali nadahnuto, bez akademizma, no iskreno i prirodno.

«Ona tamnokosa je Hrvatica» - prišapnuo mi je za vrijeme izvođenja gospodin Aleksa Pavlešin – «Ali vidite, interesiraju je narodne pjesme, te nastupa u sastavu ukrajinskog tria.» U to vrijeme djevojke su nježnim glasovima pjevale: «Košulja bijela, oj, bijela-a-a!»

Sav sjaj i bijeda ukrajinske situacije bili su koncentrirani u ovoj epizodi. Zašto smo uopće još ikome zanimljivi u ovom globalnom svijetu? Zašto ima ljudi – neukrajinaca, predstavnika drugih naroda, koji uče naš jezik, kulturu, populariziraju Ukrajinu u okviru svojih skromnih mogućnosti, među njihovim narodima u njihovim zemljama, a u isto vrijeme, Ukrajinci daju svoju djecu u škole s proširenim učenjem stranih jezika (prvenstveno – engleskog), komunicirajući doma s njima u boljem slučaju na suržiku (mješavina ruskog i ukrajinskog – op.prev.), ili uglavnom na čistom „općerazumljivom“ (aluzija na ruski – op.prev.)? Zašto uopće još i postojimo – ovaj narod je već toliko puta nestajao sa zemljovida kontinenta, točnije – nije se pokazivao na njemu, nije postojao, ostao je nezamijećen? Prisjetimo se – još prije dvadeset godina u geografskim atlasima na ovoj strani „železne zavjese“ nije bilo

nikakve Ukrajine. U boljem slučaju, tog crvenog monstruma koji je zauzimao pola svijeta, nazivali su „USSR“, a uglavnom su, da se ne naprežu, jednostavno pisali „Russia“. Tako si je bila „Russia“, od Tallina do Taškenta, od Užgoroda do samog Narjan-Mara.

Prije dva desetljeća, najozbiljnije su trubili u mikrofone: „Ukrajina se ne može odvojiti od Rusije, jer bi to bilo kao kada bi Kalifornija željela izaći iz sastava USA.“ Naravno, kasnije su se ispričali, ali je neugodna trpkost ostala kao u starom vicu. Prije dvadeset godina, na zimskoj olimpijadi, kada se Oksana Bajul popela na

najvišu stepenicu sportskog pijedestala, organizatori nisu mogli naći plavo-žutu zastavu. Ta nije valjda da je za ova dva desetljeća naš narod iscrpio sve svoje resurse? Podsjetimo – još prije pet godina, na nas su bili usmjereni objektivni prestižnih svjetskih telekanala, i sva izdanja tiska počinjala su izravnim reportažama s Trga neovisnosti! Tad nas je bilo mnogo, bili smo nepobjedivi. Tada se stvarala povijest – bez krvi, vesela i radosna. A sada? A danas?

Nakon nekog vremena, već u domovini, zbilo se da sam u Kijevu sudjelovao u prosvjedu pred Parlamentom. Prosvjed je bio za zaštitu jezika, odnosno za brisanje iz registra onog nakaradnog projekta zakona, o kome je već mnogo govoreno i pisano. Na skupu nas je bilo oko dvije tisuće duša – govorim ovo vjerodostojno, jer računati znam, a za vrijeme svog kratkog istupanja popeo sam se na povišeno mjesto, te sam otud mogao pogledom obu-

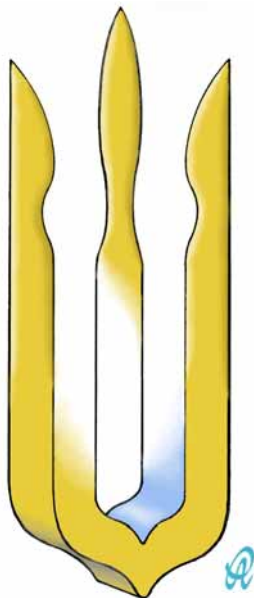
hvatiti naš nemali skup. Većina su bili studenti, ali bilo je i starijih, kao i ljudi srednje dobi. Izvikivali su parole, pjevali, lupali u bubnjeve, skandirali. Miting je dobio publicitet – ponešto o njemu spomenuli su i na televiziji, a i na internetu. Tri dana potom, pred parlamentom je bio drugi, brojniji miting – trgovaca rabljenom odjećom. **Zaštitnici second-handa su u sredstvima javnog informiranja dobili daleko veći publicitet.** Na njih su obratili pozornost i zastupnici u parlamentu, i obećali su, mada nevoljko, dati već nekakve mogućnosti, da Ukrajinci i nadalje mogu imati pristup do inozemne odjeće, već rabljene, oprane i dezinficirane. Jer to nije jezik, to je odjeće – stvar važna i nasušna.

I što dalje? Nije valjda po Ševčenkonom – „Zamrijet češ, nestat češ, Ukrajinu, nestat će traga na zemlji“? I tek će u ukrajinskom (hrvatskom!) selu tri djevojke tužno zapjevati: „Meni je majka košulju vezla...“ Hoće li što takvo shvatiti naš narod?

(S ukrajinskog preveo A.P.)

Lipovljanski trio: pjesma „Košulja bijela“

Наша газета

30.06.2011. * HOMEР ÷ BROJ 2 (83) * PIK ÷ GODINA X * ISSN 1333-686X

ХУДОЖНИЙ СПУС Тараса ШЕВЧЕНКА

*Nacionalna
manjina,
identitet,
znakovlje
&td...*

IZBORNE KVOTE U ZASTUPLJENOSTI UKRAJINACA I RUSINA U LOKALNOJ I PODRUČNOJ SAMOUPRAVI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Na temelju članka 59.b Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 33/2001, 10/2002, 155/2002, 45/2003, 43/2004, 40/2005, 44/2005 – pročišćeni tekst i 109/2007), **Vlada Republike Hrvatske** je na sjednici održanoj 19. svibnja 2011. godine donijela **O D L U K E o raspisivanju izbora za članove vijeća, odnosno za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave**. Sukladno tome, Ukrajinci i Rusini imaju pravo na sljedeću zastupljenost:

Ukrajinci	Rusini
Izbori za članove vijeća : Grad Vukovar – 15 članova	Izbori za članove vijeća : - Vukovarsko-srijemska županija – 25 članova - Grad Vukovar – 15 članova - U općinama Bogdanovci i Tompojevci – po 10 članova
Izbori za jednog predstavnika : - Na razini Sisačko-moslavačke, Brodsko-posavske i Vukovarsko-srijemske županije - U gradovima: Slavonski Brod i Zagreb - U općinama: Bebrina, Bogdanovci i Lipovljani	Izbori za jednog predstavnika : - Na razini Osječko-baranjske županije - U Gradu Zagrebu

Za dan provedbe izbora određuje se nedjelja, 10. srpnja 2011. godine.

(www.vlada.hr)

3 РОБОТИ ПОСОЛЬСТВА УКРАЇНИ В РХ

«Хорватія і Україна в просторі і часі - сьогодні та у майбутньому»

Андрій Карафілієвич, Олександр Левченко і Мар'ян Комбол

16 червня ц.р. Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко виступив з лекцією «Хорватія і Україна в просторі і часі - сьогодні та у майбутньому» в Європейському домі м.Загреб.

Лекція була організована за співпраці Посольства і Координації хорватських товариств дружби.

Під час виступу Посол О.Левченко розповів присутнім про розвиток та сучасний стан українсько-хорватських відносин, а також про головні напрямки економічного і політичного розвитку України та події історичної ваги, які мали важливий вплив на розвиток нашої держави.

Під час заходу також виступив колишній Посол РХ в Україні Мар'ян Комбол. В рамках вечора прозвучала поезія класиків української літератури в перекладі на хорватську мову, а присутня публіка висловила значну зацікавленість до тем, висвітлених у виступі Посла України.

Лекція була присвячена відзначенню 15-ї річниці Конституції України.
www.mfa.gov.ua/croatia

ALAN POLIĆ I ANSAMBL „KALJINA“ POBJEDNICI FESTIVALA MIK

1. soprani: Željka Komlenac i Dijana Sorić Dupor

Gabrijela Tkalec - 2. sopran i Ivana Livić - 1. alt

Slavica Dudaš - 1. alt i Dragica Cerovac - 2. alt

Od 18. do 26. lipnja o.g., u sedam gradova, a nakon Novalje cijelom Istrom, Kvarnerom i šire, s oduševljenjem su spominjani Rusini i Ukrajinci. Naime, u toliko su mjesta održani koncerti ovogodišnjeg festivala „Melodije Istre i Kvarnera“ (MIK), a u Novalji – finalna večer, na kojoj je, nakon zbrajanja ukupnog plasmana, **za pobjedničku melodiju proglašena „CRNA“** (Ines Prajo / Ariana Kunštek – Tihomir Preradović), u izvedbi **Alana**

Polića i ansambla „Kaljina“ iz Rijeke.

U početak refrena ove vrlo pjevne i živahne pjesme utkana je ukrajinska melodija „Oj čorna ja sy čorna“, a u jednom daljnjem dijelu prateći ansambl pjeva tekst na ukrajinskom. Podsjetimo, ovaj ansambl Društva Rusina i Ukrajinaca na ovogodišnjem „Petrovačkom zvonu“ oduševio je publiku izvrsnim pratećim vokalima te solistima: Gabrijela Tkalec, Alan Polić, Igor Dudaš i Boris Denisjuk. #

Alan Polić

I M P R E S S U M	Izdavač: Društvo za ukrajinsku kulturu Товариство української культури Zagreb, Domagojeva 11, CROATIA Poslovni m.: Privredna banka Zagreb 2340009-1110045869	Naša gazeta izlazi 4 puta godišnje kao tromjesečnik Glavni i tehnički urednik: Aleksa Pavlešin E – mail : aleksa.pavlesin@inet.hr Tel. Društva i uredništva: 01 / 4635-884	Haua gazeta № 2 (83) Prijelom i dizajn: A.Pavlešin Umnoženo vlastitim elektroničkim ispisom U Zagrebu, 30.06.2011. Naklada: 200 primjeraka
	Publiciranje autorskih članaka ili citiranje drugih izvora ne znači ujedno da redakcija „Naše gazete“ i dijeli izložene stavove i mišljenja, niti jamči istinitost tuđih navoda.	Публікування авторських статей або цитування інших джерел не означає, що редакція «Нашої газети» поділяє ті самі твердження й думки, або гарантує точність чужих наведень.	

Через неякісний інтернетний скайп-зв'язок, редактор «Нашої газети» міг прямо провадити важливі промови лиш на початку засідання Президії СФУЛО. Тому, про причину й саму подію, подається вістка з <http://sfulo.org>

Лист Голови СФУЛО всім головам суб'єктів СФУЛО

7 лютого 2011 року, м. Львів

Шановні колеги, пишу до Вас останнього листа як Голови СФУЛО.

Насамперед хочу подякувати всім головам суб'єктів СФУЛО: голові Об'єднання Лемків Канади п. Адамові Стецю, колишньому голові Союзу Русинів-Українців Хорватії п. Славкові Бурді, голові Союзу Русинів-Українців Сербії п. Богданові Віславському, голові Русинів-Українців Словаччини п. Петрові Соколу, голові Об'єднання Лемків Польщі п. Штефанові Гладіку, а також членам президії, членам контрольної комісії та секретаріатові СФУЛО, з якими мав за честь у роки своєї каденції тісно співпрацювати. Усім Вам щиро дякую за плідну роботу, взаєморозуміння та підтримку, яка була скерована в ці нелегкі часи на популяризацію лемківсько-русинської культури, історичних, матеріально-духовних надбань та обстоюванні суспільно-політичних інтересів наших людей.

Я все робив для того, щоб підтримувати та координувати нелегку сподвижницьку працю всіх суб'єктів зокрема та організації в цілому. Організовані численні масові заходи, ювілейні концертні програми та фольк-фестивалі, зустрічі з ВІП-персонами; створені символи організації та допоміжні рекламно-інформаційні матеріали; споруджені пам'ятні каплички та меморіальні таблиці; написані листи-звернення; проведені на належному фаховому рівні наукові конференції, матеріали яких сформовані у солідні друковані видання; організовані мистецькі виставки та скликані засідання президії СФУЛО – усе це було спрямовано на розкриття актуальних потреб, які задекларовані самим існуванням нашої організації та лемківсько-русинської спільноти в цілому.

Володимир Ропецький.

Проте, на жаль, не всі суб'єкти нашої організації розуміють актуальність цих потреб, або ж свідомо створюють проблеми на шляху до їхнього вирішення. До прикладу, особливо яскраво це виявилось на останній конференції Львівської обласної організації Всеукраїнського товариства «Лемківщина», коли задля «демократичності» процесу було виставлено супроти частини лемків озброєну охорону, і за зачиненими на ключ дверима проводилось «волевиявлення» членів Львівської обласної організації.

Після згаданої вище події я, як представник України, не бачу більше можливості до подальшої співпраці в українській організації, більше того – вважаю, що над СФУЛО нависла дуже серйозна загроза її ліквідації або ж трансформації у кишенькову, таку собі колежанську структуру для виїздів в «терен» на пструги (форель) і т. д. У світлі подій, які відбуваються в Україні на цей момент, сценарій такого перебігу не складно передбачити. Тут уже не йдеться про відстоювання прав і статусу депортованих українців на вищих державних щаблях. Інтереси змарніли, найбільші проблеми, які зараз турбують керівництво в українській організації, – це вироблення віз для лемків і не лемків також.

Вболівуючи за подальшу долю нашої організації (СФУЛО) та во ім'я її збереження для наших нащадків бодай в тому форматі, в якому вона перебуває, я, Володимир Ропецький, голова СФУЛО, передаю повноваження голови СФУЛО до чергового конгресу у 2012 році, моєму заступникові на європейському континенті Штефану Клапцку.

Вважаю, що Світову Федерацію Українських Лемківських Об'єднань необхідно зареєструвати на матірних землях, Лемківщині, голова міжнародної організації повинен знаходитись теж там і маю надію, що Об'єднання лемків Польщі буде мати за честь та обов'язок відновити моральні, духовні та патріотичні пріоритети, партнерство та взаємоповагу серед суб'єктів СФУЛО і нехай Вам у цьому допомагає Бог.

З повагою,

ваш Володимир Ропецький.

Відбулося позачергове засідання Президії СФУЛО

У невеликому містечку **Горлиці**, за 30 кілометрів від словацько-польського кордону, де знаходиться осередок Об'єднання лемків Польщі, 7-го травня цього року відбулося позачергове засідання Президії Світової федерації українських лемківських об'єднань (СФУЛО).

Про перспективні завдання СФУЛО на наступний період розповів виконуючий обов'язки голови Іван Лаба

У Федерацію входять організації з семи країн – Польщі, України, Сербії, Хорватії, США, Канади та Словаччини, яку на засіданні представляли Петро Сокол, Павло Богдан, Іван Лаба та Мирослав Сополіга.

Причиною скликання засідання Президії було передусім те, що голова СФУЛО Володимир Ропецький (Україна), обраний на IV конгресі, нещодавно здався своїй функції. Члени Президії обговорили актуальну ситуацію та обставини, в яких опинилася Світова федерація українських лемківських об'єднань. Разом з тим, учасники засідання внесли і пропозиції на зміну Статуту СФУЛО та організаційної структури керівних органів СФУЛО. Члени Президії доручили виконувати обов'язки голови СФУЛО на період до V конгресу Івану Лабі, членові Президії Центральної ради Союзу русинів-українців Словацької Республіки, досвідченому працівнику на ділянці культурно-національного життя.

Було схвалено правила проведення V конгресу Світової федерації українських лемківських об'єднань, який відбудеться 12-13 травня 2012 року у польському місті Горлиці.

Довідка:

Іван Лаба народився 3 червня 1940 р. у Вираві Меджилабірського округу Словаччини. Середню освіту здобув 1957 р. в Меджилабірцях. Закінчив Інститут у справах національних комітетів Міністерства внутрішніх справ і життєвого середовища Словаччини. Певний час вчителював, був методистом, завідувачим народної художньої творчості і директором Окружного осередку культури в Гумennomу, очолював відділ культури Окружного національного комітету в Гумennomу. Від 1991 р. до виходу на пенсію працював в Районному уряді у Снині. Два виборчі періоди був головою Центральної ради Союзу русинів-українців Словацької Республіки (1999 – 2009).

Іван Лаба

GODIŠNJA SKUPŠTINA HRVATSKO-UKRAJINSKOG DRUŠTVA

U vijećnici Hrvatske gospodarske komore u Zagrebu, 06. travnja 2011., Hrvatsko-ukrajinsko društvo održalo je redovitu izvještajnu skupštinu za period 2010. godine, sa standardnim dnevnim redom.

Nakon izbora radnih tijela i uvoda predsjednika društva Božidara Markuša uslijedila su izvješća. Tajnik mr.sc. Miroslav Kirinčić podnio je izvješće oradu na reducirani način. Naime, s obzirom da je svim članovima blagovremeno dostavljeno opširno izvješće u pisanom obliku, u ovoj prigodi je bilo riječi tek o njegovim dopunama,

M. Kirinčić, B. Markuš, M. Kombol i J. Miškov

te se nakon financijskog i izvješća nadzornog odbora (izvjestila Marija Mesić), prešlo na diskusiju o izvješćima. U diskusiji su sudjelovali mr.sc. Teodor Fricki (potaknuo pitanje suradnje sa Ukrajinom), te Vladimir Prović (pozvao na sudjelovanje u predstojećim Danima kulture Rusina i Ukrajinaca u Rijeci, a također i u ostalim aktivnostima KD „Rušnjak“).

S. Burda, I. Trnokok, O. Ros', O. Levčenko i T. Fricki

Za ovu prigodu, kao osnovnu informaciju, treba navesti da je u protekloj godini Hrvatsko-ukrajinsko društvo organiziralo predstavljanje svog izdanja „Povijest ukrajine“, izložbu slika Olene Sokolovske, te kao suorganizator ili sudionik sudjelovalo u nizu kulturnih zbivanja (tribine, književne večeri, izložbe, posjeti i sl.).

U ovoj godini, Hrvatsko-ukrajinsko društvo planira organizirati znanstveni skup i izdati knjigu na temu „Juraj Križanić i Ukrajina“, izdati knjige „Hrvatska ševčenkiana“ i „Čornobiljska nesreća – 25 godina poslije“ (što je sada već i realizirano – op. ur.), organizirati

F. Gregurić i J. Paščenko

V. Prović i B. Graljuk

znanstvene skupove i izdati knjige „Bogdan Igor Antonyč u hrvatskoj kulturi“ te zbirku pjesama Tarasa Ševčenka. Također, planiraju se brojne aktivnosti poput izložaba, suradnje s Ukrajinom i Veleposlanstvom Ukrajine u RH na kulturnom i gospodarskom planu, suradnje s Fondom roda Limič, a u određenim programima i s udrugama Ukrajinaca i Rusina u Hrvatskoj. Glede općih i ovogodišnjih planova, svoja gledišta iznijeli su dr.sc. Franjo Gregurić i veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj Oleksandr Levčenko.

Po završetku skupštine dr.sc. Jevgenij Paščenko je predstavio knjige „Slavist i imperiji“ i „Od kijeva do Poljica“, a Slavko Burda brošuru „Čornobiljska nesreća – 25 godina poslije“. #

PREDSTAVLJANJE KNJIGE „HRVATSKA ŠEVČENKIANA“

Povodom 150 obljetnice smrti i prijenosa posmrtnih ostataka utemeljitelja ukrajinske književnosti, pjesnika Tarasa Ševčenka, iz St. Peterburga u Ukrajinu (Kaniw, nedaleko Kijeva), Hrvatsko-ukrajinsko društvo i Udruga hrvatskih ukrajinjista organizirali su predstavljanje zbornika radova o njemu, objavljenih u Hrvatskoj u vremenu 19.-21. stoljeća. Predstavljanje je upriličeno 02. lipnja 2011. u Konferencijskoj dvorani knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Jevgenij Paščenko

Miroslav Kirinčić i Vinko Brešić

Cvijeta Pavlović

Zbornik pod nazivom „Hrvatska ševčenkiana“, koji je priredio i uvod napisao pročelnik Katedre za ukrajinski jezik i književnost na spomenutom fakultetu, a ujedno i predsjednik Udruge hrvatskih ukrajinjista, dr.sc. Jevgenij Paščenko, objavljen je u izdanju Hrvatsko-ukrajinskog društva, čiji je tajnik; mr.sc. Miroslav Kirinčić uredio ovo izdanje, koje je dizajnirao i grafički pripremio Aleksandar Paščenko. Knjiga je ilustrirana CB slikama iz Ševčenkovog bogatog, tematski i tehnikom raznolikog slikarskog opusa. Sama edicija je mekog uveza, 212 stranica C6 formata, korice u boji.

Predsjednik UHD Božidar Markuš i ataše Olga Ros'

Na predstavljanju se okupio brojčano nešto skromniji auditorij, u kojem su prevladavali zagrebački Ukrajinci, te ponešto studenata i nekoliko predavača s ukrajinistike, uz nazočnost atašea za kulturu iz Veleposlanstva Ukrajine u RH Olge Ros' i predsjednika Hrvatsko-ukrajinskog društva Božidara Markuša. „Hrvatsku ševčenkiana“, koja obuhvaća radove 19 autora, predstavili su njen urednik mr.sc. Miroslav Kirinčić kao uvodničar, prof.dr.sc. Vinko Brešić i dr.sc. Cvijeta Pavlović, te sam priređivač dr.sc. Jevgenij Paščenko.

Izuzimajući, po naravi situacije, skromnu suzdržanost priređivača, ostali predstavljači su vrlo visoko i pohvalno ocijenili ovaj vrijedan projekt. Profesor Vinko Brešić je o zborniku govorio vrlo nadahnuto, uz zgodne digresije i poneku anegdotu, simpatično opisavši situaciju kako se prihvatio biti recenzent ovom izdanju. Dr.sc. Cvijeta Pavlović je, na molbu urednika „Naše gazete“, ljubazno ustupila svoju recenziju spomenutog zbornika, te se ista, uz dužnu zahvalnost, objavljuje na narednoj stranici. #

Tarasu Ševčenku riječju i slikom u čast

Dr.sc. Cvijeta Pavlović

Recenzija knjige: *Hrvatska ševčenkiana*, priredio Jevgenij Paščenko, Hrvatsko-ukrajinsko društvo, Zagreb, 2011.

Tijekom g. 2010. i 2011. zaredala su se brojna izdanja višegodišnjih istraživanja prof. Jevgenija Paščenka, u kojima je uočljiva njegova stručna disciplina i velika ljubav prema svojem zvanju i zanimanju, u službi ukrajinistike Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Pred tolikom marljivošću prof. Paščenka mi, njegovi kolege, možemo zadivljeno zastati i posvetiti njegovu radu dostojnu pozornost. Ovaj put se Jevgenij Paščenko predstavlja ne kao autor komparatističkih ili povijesnih analiza ukrajinske kulture, nego kao priređivač iznimno vrijednog i primjereno lijepo opremljenog izdanja, koje okuplja književne kritike, nastale od sredine XIX. st. do danas, a prigodno posvećenih Tarasu Ševčenku, ključnom imenu ukrajinskog književnog kanona, povodom 150. obljetnice smrti. Taj niz književnih kritika posjeduje primjeren uvod, tekst samoga priređivača, koji usklađuje različite ovdje uvrštene tekstove u razložnu cjelinu. Hrvatska ševčenkiana je knjiga o velikom ukrajinskom književniku, ali i o stanju u književnoj kritici te konačno, ali diskretno, i o samom priređivaču, Jevgeniju Paščenku.

Taras Grigorevič Ševčenko (1814.-1861.) u hrvatskoj kulturi slovi kao «Bogom odabrani pjesnik svoga naroda» (A. Harambašić), «najomiljeniji pjesnik Ukrajine» (Milan Popović), «ukrajinski prvak i narodni pjesnik» (Alfred Jensen i Franjo Bučar), «duhovni vođa ukrajinskog naroda u borbi za slobodu» (Zvonimir Vukelić), «genij Ukrajine» (Antin Ivachnjuk, Zynovij Patola), «genijalni pjesnik-borac» (Josip Badalić), «jedan od najboljih pjesnika romantične epohe» (Ivo Kozarčanin), po kojemu se «brijeg na kojem je pokopan sada zove Tarasov brijeg» (Milan Popović), itd. Od četrdeset i šest godina života proveo je 24 godine u neimaštini, čitavih 10 u progonstvu kao vojnik, gdje mu je bilo zabranjeno slikati i pisati, te je svega 12 godina bio na slobodi, a i od tih godina, posljednje tri-četiri godine nemoćan i bolestan od posljedica progonstva. Registri njegova djela proizlaze iz intimne tuge pojačane teškim životnim iskustvom – Ševčenko je napisao svojem suvremeniku Gogolju «Ti se smiješ, a ja plačem, moj veliki druže.» No već za života, a poglavito nakon smrti, premda su ga Nijemci, Francuzi, Englezi, Rusi, Poljaci, Česi, Slovaci, Hrvati i drugi. Uspoređivan je s klasicima europske književnosti, od ruske s Puškinom, Lermontovim, Turgenevim i drugima, preko poljske s Krasińskim, Słowackim i Mickiewiczem, češke i slovačke s Kollárom, njemačke od Kleista i Eichendorffa do Uhlanda, škotske Roberta Burns, francuske Mme de Staël, hrvatske od Jurja Križanića preko Gaja i Vraza do Šenoe i Harambašića itd.

Koliko god se književne kritike o Tarasu Ševčenku razlikuju, toliko sve rado rabe biografski model prikaza knjižnika, od djetinjstva, mladosti i obrazovanja, preko opusa, političkih odluka i reperkusija, progonstva i tamnovanja, ljubavnih epizoda do smrti. Njegov život služi kao metafora povijesti Ukrajine u apologiji slobode. Istodobno svaki književni kritičar oblikuje vlastiti osvrt, bez prepisivanja općepoznatih podataka, s razrađenim vrlo individualnim naglasicima na velikana minuloga vremena. Svaki taj osvrt donosi i poneki nov, do tada neizrečen podatak o Ševčenku, iz čega proizlazi da se tek sve kritike koje je objedinio priređivač Jevgenij Paščenko mogu preporučiti kao jedinstvena Ševčenkova

biografija, koja se mijenja samo u nijansama, i koja s vremenskim odmakom kao vremenskim dalekozorom približuje i izoštrava pojedinosti koje su suvremeniku bile iz blizine možda zamućene i nejasne, ili obrnuto. Stoga niti jednu kritiku ne treba posebno izdvajati kao preporučljiviju od druge, jer one tek kao cjelina pričaju najljepšu i najsadržajniju priču o Tarasu Ševčenku. Tek bih naglasila da su o ukrajinskom pjesniku, uz velike znanstvenike poput Badalića i Flakera, svoje viđenje dala i dva velika hrvatska književnika, August Harambašić i Ivo Kozarčanin.

Hrvatska književna kritika istodobno priča priču o tijeku recepcije Tarasa Ševčenka, ali i o samoj sebi, tj. o statusu književne kritike kao oblika izražavanja. Knjiga okuplja kritike ponajprije iz osamdesetih i devedesetih godina XIX. st. (Harambašić, Bragolja, Popović), kojima možemo pribrojiti i kritike iz prva dva desetljeća XX. st. (Grgec, Petanek, Bučar), pa bi se moglo reći da je u kulturi esteticizma, koji je u to doba dominirao Hrvatskom i Europom, postojalo izrazito zanimanje za romantičara Ševčenka. Dvadesete

i tridesete godine XX. st. (Badalić, Lukjanović, Hardovj, Vukelić, Ivachnjuk, Patola, Krmpotić, Kozarčanin) to zanimanje udvostručuju s posebnim naglaskom na kulturnoj politici i onodobnoj dobrodošloj slavenskoj uzajamnosti. Vrijeme drugog svjetskog rata (Gašparović) i neposredno nakon rata (Flaker) također se rado prisjeća Ševčenkova značenja u europskom književnom kanonu, da bi u drugoj polovici XX. st., u jeku kasnog modernizma i postmodernizma, Ševčenko postao manje značajan za hrvatsku književnu kritiku, ali ne i potpuno zaboravljen – Ševčenkovo djelo se kao tema premiješta iz svakodnevnih i kulturno-političkih razina usporedbe na stručnu razinu književnih analiza, prestajući biti općepoznatim, ali postajući kanonskom temom znanosti o književnosti i povijesti umjetnosti (Badalić, Paščenko). Zahvaljujući priređivaču Jevgeniju Paščenku, također je vrlo zanimljivo i pregledno iskazana mijena do koje je dolazilo u različitim podoblicima hrvatske književne

kritike poglavito u omjerima politike i umjetnosti kao vrijednosti koje bi valjalo istaknuti. Stoga je posljednji prilog u ovoj zbirci književnih kritika, tekst samoga priređivača, ali ovaj put kao aktivnog književnog i likovnog kritičara, dobrodošla nadopuna. I sâm ljubitelj slikarstva, prof. Paščenko tekstom o prožimanju slikarskog i pjesničkog u opusu Tarasa Ševčenka otvorio je prostor povezivanja dviju umjetnosti i pozvao buduće istraživače na nova komparativna tumačenja, a ujedno i zaokružio riječju odluku da ovu zbirku hrvatskih književnik kritika popratit ilustracijama slikarskog umijeća Tarasa Ševčenka, što ovo izdanje čini iznimno uspješnim i hvaljevrijednim. Sklonost riječima i sklonost slikarstvu rezonirala je i u Ševčenka i u Paščenka u rijetko viđenom uzvišenom susretu autora i njegova priređivača. Dizajn i grafička priprema koje potpisuje Aleksandr Paščenko u savršenom su skladu s materijom (na naslovnici se pretapaju Ševčenkovo autoportret 1840. i slika bandure, glazbala koje se nalazi i na jednoj Ševčenkovoj slici iz 1843. g., na kojoj slijepac izvodi pjesme). Instrumenti i junaci, gusle i hajduci, ti i mnogi drugi motivi stvaraju krug zajedništva i kulturnog prijateljstva hrvatskog i ukrajinskog pjesništva XIX. st., koje je upravo takvo bilo zanimljivo čitavoj Europi od predromantizma Herdera i Percyja do modernizma Marguerite Yourcenar. Ševčenko je u pjesmi *Rasuta mogila* pozdravio Ukrajinu: «Zdravo, tihi kraju mili, Ukrajinu moja!» (u prijevodu Augusta Šenoe). Kako je to istaknuo Stanko Gašparović u svojem osvrtu na Ševčenkovo djelo, tiskanom u *Hrvatskoj ševčenkiani*: «Pojedinci nisu samo atomi povijesti, oni su i snaga povijesti i kulture.» #

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Незвичайна тема зацікавила не лиш українську громаду

Наташа Павлешен Тополко
і Велімир Вереш

Портрет дівчини з собакою (Акварель; 1838)

Як і належить за українським звичаєм, і українці в Хорватії, в рамках своїх культурно-просвітніх товариств, організують традиційні шевченківські вечори. Зазвичай, головна увага присвячується поезії цього українського велета, про Шевченка-художника згадується лиш в його біографії, а художні твори презентуються як декоративний елемент на сцені, звичайно – репродукція котрогось з його автопортретів. Таким чином, художній опус Тараса Шевченка залишається на цих просторах слабо, або майже зовсім невідомим.

Щоб заповнити згадану інформаційну порожнечу, Товариство української культури підготувало презентацію названу «Тарас Шевченко – Рембрандт України», як різноманітний мультимедійний захід. Перший із низки заходів відбувся 8 червня ц.р. в Міській бібліотеці в Загребі, наступний планується на осінь в м. Ріска, а решта – залежно від зацікавленості КП українських товариств, можливо відбудуться і в їхніх осередках.

Програма складалася з чотирьох частин:

- Життєпис, художнє навчання й загальний доробок Тараса Шевченка (викладач – Алекса Павлешин)

- Художній опус Т.Шевченка в контексті українського малярства, його художні техніки, колоризм, та аналіз композиції його акварелей (викладач – художниця Олена Соколовська-Дері)

- Художній опус Т.Шевченка в контексті європейського малярства його часу (викладач – проф. Джуро Відмарович)

- Музичний додаток:

- а) Постать жінки, як зв'язок між художнім і літературним опусом Т.Шевченка - «Така її доля» (Наташа Павлешен-Тополко – сопрано; Велімир Вереш – класична гітара)

- б) Віршовий триптих сільської ідилії - «Садок вишневий» (Алекса Павлешин – баритон і супровід на бандурі)

Крутий беріг Аральського моря (Акварель; 1948-1949)

Русалки (Сенія, білило; 1859)

-РЕМБРАНДТ УКРАЇНИ

Алекса Павлешин

Олена Соколовська Дері

Дюро Відмарович

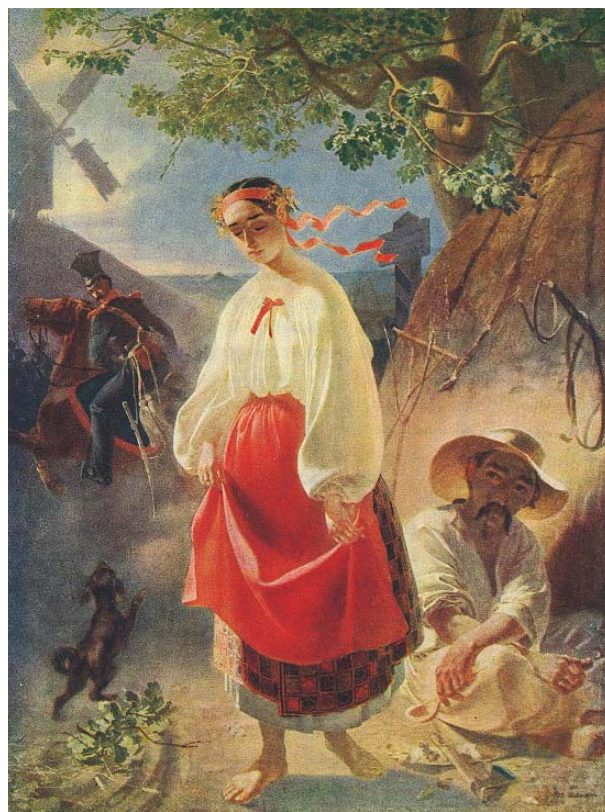
Хоч презентація відбувалася в трохи незручний час (середа), все ж відвідуваність була досить високою, особливо беручи до уваги звичний інтерес публіки у подібних заходах. Про цікавість і вдалий спосіб подачі цієї теми свідчать не лише численні вітання організаторам, а і те, що через декілька днів на Першій програмі хорватського радіо була 10-хвилинна передача про цю подію. Окремо треба зауважити, що на презентації був присутній ширший загал, а не лише українці. Що до останніх, варто згадати і тих відсутніх, між котрими, крім випадково та й загально зайнятих обов'язками, є певне коло тих українських діячів, котрі не відвідують інших, а на своє запрошують лиш селективно.

Також було проведено принагідну виставку, друкованих з цієї нагоди вибраних репродукцій Шевченкових картин, з яких одну було подаровано випадково вибраному відвідувачу. Під час презентації проходила цифрова проекція в якій показано близько 80 картин, а також, і Тарасові фотографії.

Пан Відмарович постарався зробити часткове порівняння Шевченка з художниками з подібним стилем; при цьому він наголосив, що це важко, бо Шевченко, за винятком копіювання на вірці картин інших авторів, зовсім оригінальний й неповторний.

Особливо цікавим та незвичним був аналіз Шевченкової акварелі «Крутий берег Аральського моря» у викладі пані Соколовської. Художниця копіюючи цю картину у кілька фаз, показала специфіку Шевченкового способу малювання.

Розповідаючи загальні дані Шевченкового життєпису, А. Павлешин згадав і менш відомі дані (батьківська сім'я, походження прізвища, хрещення, нещасливі кохання, вчення від відомих художників... тощо) пробуючи відшукати причину метаморфози з художника в поета, порівнюючи той заклик з натхненням Мойсея. #

Катерина (Олія; 1842)

Портрет Петра І.
(Гравюра; 1844)

Погруддя жінки (Олівець; 1830)

Селянська родина (Олія; 1943)

ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ЗАГРЕБІ

Після довшого періоду «звичайної» активності, Культурно-просвітне товариство русинів і українців Загреба організувало Дні русинської і української культури – масштабний різноплановий захід, що відбувався у період із 18 по 20 травня 2011 року.

Першого дня, в середу, в приміщенні т-ва було відкрито виставку картин (акрил на полотні) художника-самоука з м. Рієка Володимира Провчі. Дві години після того, о 19-тій, у залі

Новому Саді, Протестантським теологічним училищем в Осієку й «Руским словом» з Нового Саду. Редактором є доктор наук Дімітріє Попадич. Технічні дані – формат А5, м'яка обкладинка, 576 сторінок, хорватською мовою.

Тема лекції «Стан і статус національних меншин – проблеми, виклики, перспективи», по своїй суті є досить делікатна, але ерудит такого профілю як др. о. Мизь здатний відповідально прийняти такі складні виклики. То виявилось як в доповіді, так і в подальшій дискусії, в якій взяв участь і посол України в РХ Олександр Левченко.

Наступного дня, в рамках заходу, у загребській гкт. церкві Св. Кирила і Методія, крижевецький владика, Кір Нікола Кекич, правив літургію, під час якої співав змішаний хор «Гармонія», церкви Св. Петра і Павла з Нового Саду. Ввечері, у переповненому залі

Петро Ребчен, Роман Мизь, Павло Головчук і Славко Бурда

Оперна солістка Світлана Декар

Славко Бурда

Олександр Левченко

загребської міської бібліотеки, відбулося представлення книжки о. др. Романа Мизя «Enciklopedijski pregled pojmova kršćanske kulture» (Енциклопедичний перегляд понять християнської культури). Після представлення, о. Миз (з м. Новий Сад; Сербія) прочитав лекцію на тему «Стан і статус національних меншин – проблеми, виклики, перспективи».

Про книжку говорили о. Петро Ребчен, Павло Головчук, голова Культурно-просвітнього товариства русинів і українців Загреба Славко Бурда і сам автор, котрий повідомив що в книжці зміщені тлумачення понять котрі він довгий час подавав в черговій радіопередачі по хорватському католицькому «Радіо Марія». Якраз тому, кожне з 279 понять, в книжці має на міру одну та саму кількість тексту.

Ця книжка видана Протестантським теологічним факультетом в Новому Саді, разом із Греко-католицькою парафією в

Після презентації Енциклопедії, відвідувачі задали багато цікавих запитань

«Чеської бесіди», цей хор дав концерт, виконавши духовні та українські й русинські народні пісні. З цієї нагоди присутніх привітав і Й.Е. О.Левченко.

На третій день маніфестації, в приміщенні т-ва була представлена тематична мозаїчна книжка Павла Головчука «Наші долі», (про цю книжку вже було слова в «Нашій газеті» №80, на 4 сторінці), а потім відбувся шаховий турнір. #

Змішаний хор «Гармонія», церкви Св. Петра і Павла з Нового Саду, під керівництвом Сузани Грос Маркович

ŠESTA MANIFESTACIJA „TARAS ŠEVČENKO“ U KANIŽI

Udruženi zborovi ukrajinskih društava, pod ravnanjem Sanje Stičinski, izveli su himne Hrvatske i Ukrajine

Zbor KPDU „Karpati“ iz Lipovljana s voditeljicom Marijom Poljak

Gledateljima je bio popunjen cio prostor ispod velikog šatora

U slavonskom selu Kaniža, ukrajinsko KPD „Taras Ševčenko“ organiziralo je svoju šestu istoimenu dvodnevnu manifestaciju koja se održala 21. i 22. svibnja o.g.

Program prvoga dana bio je u potpunosti posvećen spomenu na život i stvaralaštvo ukrajinskog pjesnika T. Ševčenka, o čemu je, na književnoj večeri, meritorno

govorio voditelj zagrebačke Katedre za ukrajinski jezik i književnost dr.sc. Jevgenij Paščenko. Svoj prilog temi večeri, svojim umjetničkim priložima, dali su i članovi KPD-a – mladi recitatori iz Kaniže i Osijeka, seniorska pjevačka skupina iz Osijeka te zbor iz Slavonskog Broda, a također glazbeni i instrumentalni solisti.

Osim oskudnih dekoracijskih naznaka na sceni, program narednog dana uopće nije imao značajke naziva ove manifestacije, a sastojao se od ukrajinskih narodnih pjesama i folklornog plesa u izvođenju zborova, te pjevačkih i plesnih skupina domaćeg i gostujućih društava. Uz domaće, vrlo kvalitetno nastupila su ukrajinska društva iz Lipovljana, Vukovara, Slavonskog Broda, Šumeća i Banje Luke, a također i hrvatsko KPD „Posavac“, koje je za ovu prigodu u repertoar uvrstilo i ukrajinske pjesme. Šteta što sceniski improvizatorij pod šatorom, zbog svoje

tehničke naravi, šteti punom ugođaju kvalitetnih točaka programa. No zato je izložba vezenine, postavljena u primjerenom ambijentu, bljesnula u punom sjaju riznice narodnih rukotvorina.

Prirledbu su svojom nazočnošću počastili prvi tajnik Veleposlanstva Ukrajine Anatolij Starostenko te regionalni i lokalni čelnici. #

Priprema za tradicijsku dobrodošlicu

Dojmljiva izložba vezenine

DANI KULTURE RUSINA I UKRAJINACA U RIJECI

KD „Rušnjak“ PGŽ, iako sa skromnim brojem aktivnih članova, zahvaljujući agilitosti svoga predsjednika, Ljiljane Pročija, svake godine ostvaruje niz vrijednih projekata iz domene kulture Rusina i Ukrajinaca.

Tako je i ove godine organiziralo „Dane kulture Rusina i Ukrajinaca Primorsko-goranske županije“, čiji je program realiziran

u periodu od 20. travnja do 03. svibnja o.g., a s obzirom na skromne potencijale samog društva, nositelji skoro cijelog programa su bili gosti.

Manifestacija je otvorena izložbom slika Vladimira Pročija, pod nazivom „Sjećanje na Ukrajinu“, a uslijedila je izložba ilustracija „Ukrajinski narodni vez“ u postavu Katarine Todorčev Hlača iz Zagreba. Narednih dana priređeno je predavanje gosta iz Mađarske – Mirona Žiroša, na temu „Rusini i Ukrajinci u Srbiji i Hrvatskoj od 1754. do 2010.“.

Sudjelovanjem Veleposlanstva Ukrajine u RH, postavljena je izložba „25 godina čornobiljske katastrofe – sigurnost budućnosti“, a Hrvatsko-ukrajinsko društvo iz Zagreba predstavilo je svoja izdanja knjiga „Slavist i imperiji“ (o Vatroslavu Jagiću) i „Od Kijeva do Poljica“ (tragom prastarih migracija) autora dr. Jevgenija Paščenka.

Atraktivni dio programa bilo je gostovanje folklornih plesača, vokalnih solista i orkestra KUD-a „Jakim Hardi“ iz Petrovica, koji su nastupili na Riječkom Korzu, gdje je upriličena i degustacija nacionalnih jela, a potom su, zajedno s riječkom pjevačkom skupinom starijih osoba „Belvedere“, nastupili i u prostorijama Zajednice Talijana. #

Koncert u baroknom ambijentu (www.sriu.hr)

Nastup na riječkom Korzu (www.sriu.hr)

ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВУКОВАРІ

На початку, з'єднані хори усіх товариств, під диригуванням Лариси Угелшич, виконали гімни Хорватії та України

У неділю, 29 травня ц.р., на зовнішній сцені біля Робітничого будинку в селищі Борово біля Вуковару, відбувся концерт українських товариств, як центральна частина заходу «Дні української культури», яку організувало УКПТ «Іван Франко» з м. Вуковар. В рамках заходу, на день раніше, у вуковарській гкт. церкві Царя Христа, відбувся музично-літературний вечір присвячений Івану Франку.

взяли участь хори, вокальні групи й танцюристи українських товариств «І. Франко» з Вуковару, «Україна» зі Славонського Броду, та «Карпати» з Липовлян, а від імені т-ва «Л. Українка» з Осієку виступив соліст-фаготист Михайло Крайник. Гучними оплесками публіка вітала і гостей з закордону – танцюристів українських товариств «Коломийка» з Сремської Мітровиці (Сербія), та «Т. Шевченко» з Баня Луки (Боснія).

Хор т-ва «І. Франко» під керівництвом Романа Матуса

Запрошені гості маніфестації

Юні Вуковарці

Хор т-ва «Карпати» під керівництвом Марії Поляк

Танцюристи з Баня Луки

Дитяча група «Сонечко» з Вуковару

Там же, була розміщена етноекспозиція, художні твори та наукові праці згаданого поета, а також, презентовані українські солодощі та напої.

Недільну програму провадили керівники й культурні діячі з кола української нацменшини, та запрошені гості, між якими і заступник жупана (голови району), Джордже Чурчич, та мер м. Вуковар Желько Сзабо, які привітали присутніх. В програмі

Наприкінці програми, присутніх привітав голова Товариства української культури зі Загреба Алекса Павлешин. З цієї нагоди, вітаючи учасників і організатора зі знаменитим концертом, він подарував примірники нотного збірника улюблених тут народних пісень, котрі колись виконував ансамбль «Кобзар».

Спілкування учасників продовжилось і під час вечері, а після, пролунала пісня, та й потанцювали собі як лиш юні вміють. #

Наприкінці успішно виконаної програми, учасники й частина гостей бажали спільно фотографуватися – на пам'ятку

„PETROVAČKO ZVONO 2011“

U Petrovcima je 11. i 12. lipnja 2011. po 38. put održana tradicionalna središnja manifestacija Saveza Rusina i Ukrajinaca RH – „Petrovačko zvono 2011“, a glavninu organizacijskih poslova uspješno je obavilo mjesno KUD-o „Jakim Hardi“ iz Petrovaca.

Poslijepodnevni, središnji dio programa, nakon uvoda predsjednice Saveza Ljubice Morhan, otvorio je veleposlanik Ukrajine u RH Oleksandr Levčenko, a nastupili su KUD Rusina iz Osijeka, KD Rusina i Ukrajinaca – Vinkovci, te KUD-a „Jakim Hardi“ – Petrovci,

Petrovačkanke su imale koreografiju s ratarskim alatima

Ljubica Morhan

Konferansa - na rusinskom, ukrajinskom i hrvatskom

Subotnji program se sastojao od otvorenja retrospektivne izložbe slika likovnih kolonija u Aljmašu, predstavljanja knjige „Naše sudbine“ Pavla Holovčuka i almanaha „Misli s Dunava“, te zbornika radova sa stručno-znanstvenog skupa povodom 40. obljetnice glasila Saveza Rusina i Ukrajinaca RH - „Nova Dumka“. Književna

„Jakim Govlja“ – Mikluševci, „Osif Kosteljnič“ – Vukovar, „Andrij Pelih“ – Šumeće, „Kaljina“ – Rijeka, „Cvelferija“ – Rajovo Selo, te posebni gosti „Slavko Janković“ – Rokovci-Andrijaševci, „Braća Banac“ – Josipovac Punitovački, „Jankovci“ – Stari Jankovci, te „Ivan Domac“ – Privlaka. Integralno, bili su obuhvaćeni glavni vidovi

Uzvanici u prvom redu pune dvorane

Nastup društva „Kaljina“ iz Rijeke popraćen je zdušnim oduševljenjem publike

večer bila je posvećena rusinskom piscu Štefanu Hudaku (uz njegovu osobnu nazočnost), velikoj ukrajinskoj pjesnikinji Lesji Ukrajinki, te 40. obljetnici lista „Nova Dumka“. U programu književne večeri glazbene priloge izvela je ženska pjevačka skupina KUD-a „Jakim Govlja“ iz Mikluševaca.

interpretativnog amaterskog stvaralaštva – folklorne plesne skupine, zborovi, pjevačke skupine, dueti i vokalni solisti. Zajednička crta ovogodišnjeg središnjeg programa bila je pažljiv odabir dobro pripremljenih točaka i njihov slijed. Unutar toga, posebno treba istaknuti glazbeni kolaž riječkog društva „Kaljina“, koji je, unatoč

Mikluševčani u novom skladnom plesu

Rusinska pjevačka skupina iz Osijeka ojačana ženskim vokalima iz Mikluševaca

U nedjelju, nakon polaganja vijenaca poginulim braniteljima u Domovinskom ratu, te odslužene liturgije, dožupan Vukovarsko-srijemske županije Mato Golubičić otvorio je dječju kulturnu smotru „Petrovački zvončić“. U Programu su sudjelovale dječje skupine iz Vukovara, Mikluševaca, Petrovaca, Šumeća i Berka.

visokoj razini ostalih sudionika, bio vrhunsko iznenađenje, kako kvalitetom vokala, tako i postignutom skupnom harmonijom, inventivnim aranžmanima, te suptilnom interpretacijom vokalnih solista ugodnog tembra i vrlo širokih glasovnih mogućnosti, što je došlo do punog izražaja zahvaljujući i dobro izbalansirano ozvučenju dvorane. #

Zbor KUD-a „Osif Kosteljnič“ iz Vukovara s dirigenticom A. Timko

Pjevačka skupina KUD-a „Andrij Pelih“ iz Šumeća

Nacionalna manjina, identitet, znakovlje &td...

Proces europskih integracija spontano je iznjedrio i pojačan interes za teme nacionalnih manjina, kako u općem fenomenološkom tako i u legislativnom smislu. No opsežnost brojnih studija, preporuka i konvencija, još uvijek ne indicira dovršenost u ovoj domeni. Određenim izdvajanjem ove problematike iz mehanizama građanskog društva, ekskluzivna rješenja za pripadnike nacionalnih manjina postala su za njih od posebnog značaja i u svagdanjem životu. Zato, unatoč određene rizičnosti specifičiranja u kratkim crticama, vrijedi sažeto prikazati glavna pitanja iz ove tematike.

Polazeći od toga da nema jedinstvene definicije nacionalne manjine, onda je razumljiva i nedorečena klasifikacija unutar tog pojma, jer to omogućava poprilične proizvoljnosti u klasifikaciji na autohtone i alohtone, te „nove“ i „stare“ manjine, a tu se može dodati i tretiranje imigranata.

Za svaki od spomenutih termina može se navesti zorne primjere. Prije toga, zbog pregleda rješenja manjinskog statusa u raznim europskim državama, vrijedi navesti tri oblika tih rješenja. Prvi – nepriznavanje nacionalnih manjina zbog ustavnog principa jedinstvene nacije (npr. Francuska i Bugarska). Drugi – nedjeljenje na većinski narod i manjine, već ravnopravan tretman kao skupina koje koriste različite jezike i u tom smislu pružanje ravnopravnosti u kulturološkom i obrazovnom smislu (npr. Skandinavske zemlje). Treći – uz pojam većinskog naroda postojanje i nacionalnih manjina definiranih po nekoj od formi (države u tranziciji, a i neke druge poput Austrije). Za nas su, glede zornosti, zanimljivija rješenja u Hrvatskoj i njenom okruženju, a tu se nailazi na punu mozaičnu fenomenologiju

Na spomenutom, relativno malom prostoru, povijest je posijala sve moguće forme pozicije nacionalnosti. Nacionalne manjine su i ostajale i nastajale mijenjanjem državnih granica, promjenom državnih sustava, migracijom i imigracijom.

Primjeri:

- U Austriji, Gradišćanski Hrvati imaju status nacionalne manjine, tj. oni koji se tako izjašnjavaju. Očito, to se ne odnosi na građane koji se izjašnjavaju kao Hrvati.

- Ukrajinci-Rusini koji su nacionalna manjina u Slovačkoj ne vole da ih se naziva dijasporom ili iseljeništvom, s obzirom da su im davni predci - pražitelji na tom prostoru, koji nikad nisu migrirali.

- Raspadom Jugoslavije, nekadašnji narodi – postali su nacionalna manjina u određenim osamostaljenim republikama..

- Rusini, koji su svojedobno iz Slovačke migrirali u područje Bačke, te potom, prije preko 200 godina reemigrirali u Hrvatski dio Srijema, ovdje se smatraju autohtonima.

- Ukrajinci koji su, unutar Austro-ugarske, iz Galicije migrirali u Slavoniju ili Bosnu, a potom dio, unutar Jugoslavije, iz Bosne migrirao u Vojvodinu i Hrvatsku – također se smatraju autohtonima.

Hrvatska specifičnost:

- Kada suvremeni imigrant u Hrvatskoj stekne državljanstvo, on prestaje biti imigrant i postaje pripadnik svoje nacionalne manjine (ako takva u RH već postoji).

Posljedica:

- Temeljem stavka 4, čl. 22 Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, pri određenim zapošljavanjima, pripadnici nacionalnih manjina imaju prednost. Time se nauštrb većinskog naroda favorizira i de facto

imigrante. To je vjerojatno i na svjetskoj razini – jedinstven primjer!

Mogući paradoks:

- Postoji mogućnost da „novopečeni“ manjinac, sakupivši na manjinskoj listi tek nekoliko stotina sebi sličnih „novih“ glasača, postane zastupnik u Hrvatskom saboru, bez obzira što je do nedavno možda bio čak u visokorangiranoj službi (npr. diplomata) druge države. Tek bi to bio svjetski presedan!

Kao jedan od motiva za zaštitu ljudskih sloboda, definiranje spomenutog Ustavnog zakona te kulturne autonomije, provlači se potka očuvanja manjinskog nacionalnog identiteta. Ali do pitanja kojeg, odnos je kao da se to samo po sebi razumije. No, je li tako? Npr., koje su značajke nacionalnog identiteta Hrvata u talijanskom Molise-u? Je li to izvornost svojedobno donesenog jezika i izvorne kulture, ili pak suvremeni hrvatski književni jezik i iznivilirana kulturalnost? Slično, u kojoj mjeri je nacionalni identitet Ukrajinaca u Hrvatskoj tradicionalizam i donesena izvorna „arhaika“, a u kojoj suvremena kulturalnost iz Ukrajine i dijalekt s kojim nemaju izravne spona. Naravno, tu se ne pretendira na ometanje identiteta „novopridošlim“ ukrajinskim manjincima. Zato se ne bi smjela brkati razlika između kulturne suradnje sa zemljom matičnog naroda i „gradnje Ukrajine“ sad i ovdje.

Iz prethodnog, jasnija je i pozadina korištenja znakovlja i simbola nacionalne manjine propisanih Ustavnim zakonom. Postoji i propisan postupak za usvajanje i odobrenje korištenja istih, uz poštivanje tradicijskih elemenata i heraldičkih uzusa pri dizajniranju. Ovdášnji Ukrajinci to nisu proveli, a korištenje službenog znamenja Ukrajine, vjerojatno bi trebalo biti po drugim propisima. A.P.

Poneki mogući pristupi glede... / Декотрі можливі підходи щодо...

- Мене, мене ... Плаааааа, plea-aaase.....!!!

- Мене, мене... Плаааааа, plea-aaase.....!!!

- Ja predlažem sebe... i zahvaljujem na čvrstoj podršci!!!

- Я пропоную себе... й дякую за вагому підтримку!!!

- Čemu prtljanje s promidžbotom?! Dovoljno sam jak i poznat!

- Чому турбуватись просуванням? Я достатньо міцний і відомий!

Prije pola godine, europska politička scena se uzburkala izjavom njemačke kancelarke Angele Merkel o krahу ideje multikulturalizma. Sličan stav su iznijeli i francuski premijer Nukolas Sarkozy

i engleski premijer David Cameron. S vremenske distance, kada to više nije top-tema, podsjećamo na te izjave, uz dodatak odabranih odlomaka iz kolumni i komentara hrvatskih autora. #

ŠTO LI ĆE BITI S MULTIKULTURALIZMOM?

Merkel: Multikulturalizam u Njemačkoj je propao

(Dnevnik.hr - 17.10.2010.)

Njemačka kancelarka izjavila je da je pokušaj stvaranja multikulturalnog društva u Njemačkoj 'u potpunosti propao'.

Time je dodatno dolila ulje na vatru, tj. na prethodnu raspravu o imigrantima i islamu oko čega unutar njezina konzervativne stranke već odavno postoje podjele među članovima. Merkel je na sastanku mladih Demokrišćanske unije (CDU), izjavila kako multikulturalni koncept, prema kojemu 'ljudi žive sretno jedni pokraj drugih', jednostavno nije uspio u zemlji u kojoj živi oko četiri milijuna muslimana. Kancelarka je podsjetila da je njemačka šezdesetih pozivala radnike iz inozemstva da dođu u Njemačku, no oni su ostali živjeti ondje. 'Zavaravali smo se govoreći: 'Neće ostati, u jednome će trenutku otići', no to se nije dogodilo', rekla je Merkel.

Osobito je reagirala na izjavu njemačkoga predsjednika **Christiana Wulffa** koji je nedavno izjavio da je islam dio Njemačke, poput kršćanstva i židovstva. Ona smatra kako je to istina, no istodobno je uvjerena da i imigranti moraju napraviti više kako bi se integrirali u njemačko društvo. 'Svatko tko u startu ne zna njemački jezik, nije dobrodošao', rekla je Merkel, dodavši kako smatra da bi imigranti trebali učiti njemački jezik kako bi pohađali škole i dobili priliku na tržištu rada. #

Sarkozy: Multikulturalizam je propao

(www.monitor.hr - 12.02.2011.)

Francuski predsjednik Nicolas Sarkozy rekao je da je multikulturalizam propao, pridruživši se time identičnim izjavama njemačke kancelarke i britanskog premijera. Ovo troje političara, sve troje s desnice, smatraju kako prihvaćanje drugih kultura u europskim državama nije uspjelo, a ostaje za vidjeti što će se u ovim trima državama, najjačima u Europi, promijeniti u skoroj budućnosti. Sarkozy ovako gleda na stvar: "Ako dolaziš u Francusku pristaješ na uklapanje u jedinstvenu zajednicu - nacionalnu zajednicu - a ako to ne želiš prihvatiti nisi dobrodošao u Francuskoj". #

Damir Pešorda: Nevolje multikulturalizma

(odlomak iz kolumnе www.hrsvijet.net - 24.10.2010)

(.....) - Paradoks je suvremenog trenutka naše civilizacije da se, iako se davno odrekla cilja napretka, nije odrekla same ideje napretka: u takvoj situaciji pravo, kao posljednje utočište konačnog pravorijeka, "napreduje" hraneći se "novim idejama", ne vodeći brigu o njihovoj valjanosti, vrijednosti ili društveno-konstruktivnom odnosno destruktivnom potencijalu;

- Stoga je neminovno da su suvremena zapadna društva zaokupljena pitanjima multikulturalizma, rodni i spolni prava, pluralizma životnih stilova, politizacije privatnosti i identiteta itd., kao i to da njih promoviraju male, dobro organizirane i agresivne skupine, a ovjerovljuje pravni sustav, dok ih tradicionalna politika, to jest političke stranke, uglavnom pasivno i aposteriori prihvaća.

U svjetlu rečenog, jasno je zašto je Merkeličin apel uzaludan, a u konačnici i krivo adresiran. Problem, kao što je ovdje pokazano, nije u imigrantima nego u Nijemcima. Ili kao što je još davno rečeno "središte ne drži". (.....)

Drago Pilsel: Rekvijem za multikulturalizam

(odlomak iz komentara www.tportal.hr - 08.02.2011)

(.....) No neki autori ne misle da je multikulturalizam doktrina, jer on za razliku od npr. liberalizma ne pokušava biti univerzalna i validna socijalno-politička doktrina čovjeka i društva, već prije svega određena perspektiva. Naime, multikulturalizam pretpostavlja da je kultura nužan i neizbježan kontekst ljudskog života, a sve moralne i političke doktrine teže izraziti i generalizirati svoje kulturne izvore koji su parcijalni u odnosu na ukupno kulturno iskustvo čovječanstva. Uz to, multikulturalizam pokušava osvijestiti prožimanja i razmjenu između kultura te pretpostavlja da se do istinskih i univerzalnih vrijednosti može doći jedino neprisilnim interkulturalnim dijalogom.

Angela Merkel i David Cameron zapravo traže riječi za sposobnost ili efikasnost vlasti u progonu i demontiranju terorističkih mreža, za što mora položiti račun, tj. biti odgovorna svaka vlada, ne samo Cameronova ili Merkelova (s obzirom da su se islamisti koji su napali SAD 2001. debelo poslužili blagodatima tolerantnoga i dotad previše opuštenog njemačkog društva).

Prebacivati takvu odgovornost na teren kulturoloških pojmova možda posluži, privremeno, za eskiviranje sasvim jasne političke odgovornosti, ali sa sobom donosi alibi za otvaranje prostora ekstremno desničarskim opcijama kojima jest važno odsvirati i više nego jedan rekvijem multikulturalizmu.

Cameron, kao što je učinila Merkel, ili kako čine Sarkozy ili Berlusconi, natječu se na terenu na kojem nemaju puno toga za dobiti, ali imaju štošta za izgubiti. I ne samo oni, već cijeli naš europski demokratski prostor. #

ЯК ДАЛІ З МУЛЬТИ- КУЛЬТУРОЮ ???

- Шлях заснований на міцній основі, потрібно лише визначити правильний напрямок і оптимальний ритм.

КАКО ДАЛЈЕ С MULTIKULTUROM ???

- Put je postavljen na čvrstoj osnovi. Treba tek odrediti ispravan smjer i optimalan ritam.

Переселившись до Боснії, передусім в Прняворський повіт, крім побутових, українці мали і проблеми духовного життя. Тому, за ініціативою Кур Андрія Шептицького, крижовецький владики Юліан Дрогобицький призначає українцям греко-католикам у Прняворському повіті о. Андрія Сеґеді. Як його помічник, у 1910 р. до Боснії прибув з Перемишля о. Фелікс Шурко. Під кінець того самого року, після виїзду о. Сеґеді, прибув і о. др. Йосиф Жук. Завдяки старанням о. Жука,

до Боснії прибули з Галичини ще три священики: о. Юрко Колодій, о. Михайло Кіндія і о. Григорій Біляк. Жук їх розмістив: Кіндія до Прнявора, Колодія на Дев'ятину, а Біляка до Старої Діброви.

В попередньому номері Нашої газети згадано про панотців Фелікса Шурка і Михайла Кіндія, а як продовження статті, в цьому номері буде слово про отця Григорія Біляка, за матеріалами його сина, **Романа Біляка**.

ПЕРШІ ПРНЯВОРСЬКІ СВЯЩЕНИКИ З ГАЛИЧНИНИ

О. ГРИГОРІЙ БІЛЯК

Отець Григорій Біляк народився 9 вересня 1884 року у селі Гаї Розтоцькі, біля Залізців, повіт Зборів в Україні в сім'ї батька Михайла й мами Анни з роду Верницьких. Початкову школу закінчив у рідному селі, гімназію у Тернополі 1905 року., а богослов'я на Львівському університеті. Одружився з

Катаріною Білінкевич, донькою о. Теофіла, пароха у Раківцях, повіт Надвірна. На священика його висвятив митрополит Андрій Шептицький 18 вересня 1909 року у Львові і назначив за співробітника у селі Рудно біля Львова. Пізніше був співробітником у Новиці біля Калуша, звідки виїхав до Боснії 1912 р.

У Боснії йому була призначена парафія у Старій Дуброві, куди він прибув з дружиною і двома малими дітьми ввечері 1 жовтня 1912 року. Ця парафія була заснована 1906 року; сюди приїздив парох о. Сеґеді з Прнявора, відвідували і отці студити Йосафат Ковальчук і Андрій Абрамович з монастиря у Камениці. До тої парафії належали і наші люди у Новій Дуброві, Камениці, Обсечку та Челінцу. До всіх осель о. Біляк доїжджав почергово.

Отець Біляк замешкав у Старій Дуброві у одній кімнаті в селянській хаті, яка була досить віддалена від церкви. Цю церкву збудували українці греко-католики разом з поляками римо-католиками. В спільній церкві були лиш наші найконечніші речі. У часі з 1906-1908 рр. в оселі Камениці, Студити побудували монастир і гарну дерев'яну церкву та займалися душпастирською працею. І Обсечко вже 1908 року мало збудовану каплицю, а на Новій Дуброві якраз 1912 року почали будувати власну церковцю.

Вона була завершена 1913 року, а поблагословив її о. Біляк. У Старій Дуброві, осідку парафії, не було власної церкви, ані власного парафіяльного дому. Тут о. Біляк, з великим ентузіазмом, як парох розпочав свою діяльність. Першим його завданням було згуртувати людей які жили розпорошено по цілій околиці. Тому що тут довгий час не було нашого священика, другі присвоїли собі ділянку ґрунту яку, на церковні потреби, отримала наша парафія. Одну частину посілості взяв римо-католицький священик, та навіть заінтабулював на власність римо-католицької парафії. Старанням о. Сеґедія та генерального вікарія о. Жука, після довгого часу, та справа упорядкована з властями у Сараєві. Тим часом, четверо наших парафіян дали по четвертині своєї землі під будову церкви і власного парафіяльного дому у Старій Дуброві. Це викликало невдоволення парафіян у Новій Дуброві, бо хотіли щоби осідок парафії

о. мсґр. Григорій Біляк

був у них. Дійшло до того що вони не дали дерево з церковного лісу для будівництва парафіяльного дому. Все таки, попри всі труднощі, будова парафіяльного дому у Старій Дуброві йшла вперед. Так, парох Біляк зі своєю сім'єю замешкав у власній парафіяльній домі під кінець 1913 року.

Поодинокі люди з Нової Дуброви і далі були невдоволені, але отець на це не звертав увагу. Пішки приходив і у Нову Дуброву та регулярно правив літургії і посіпував будову каплички.

У Старій Дуброві настали труднощі з римо-католиками, хоч з їхнім парохом було домовлено коли, у спільній церкві, буде наша літургія, а коли латинська. Так, траплялося, що під час нашої співаної літургії, вони почали співати свої пісні. Щоби обминути ці сутички і непотрібні непорозуміння о. Біляк перестав правити співані літургії і правив лише читані. Він стримав людей від гострої реакції на такі вчинки римо-католиків запропонувавши збудувати власну церкву. Так, з великим запалом почалася будова церкви, але люди з Нової Дуброви і далі були невдоволені, що осередок парафії Стара а не Нова Дуброва. Вони почали перед владою в Прняворі брехливо обмовляти о. Біляка, що бунтує людей проти держави та намовляє їх не платити податок.

На сам Святий вечір прийшли жандарми і повели пароха Біляка до суду у Прнявор. Вислухавши, суддя визнав його невинним і відпустив. Отець Біляк, вночі, пішки йшов 34 кілометри до Старої Дуброви і рано, на саме Різдво, вже відправляв у церкві. Це була переломна хвилина. Люди зворушені цією подією якось з'єдналися. Почалося неначе нове життя.

Але в парафії з'являються нові неприємності і знов брех ливі і злі наклепи. В часі Австро-Угорщини в Боснії була заборонена кирилиця, але парох, попри всі свої душпастирські обов'язки, вчив дітей читати і писати по-українськи. До того діставав ще і газети з Галичини, а перед церквою стояв хрест з українським тобто старослов'янським надписом. Тому отця Біляка звинувачували в тому, що користає і пропагує кирилицю. Знову прийшли жандарми та випитували пароха чи він насправді користає кирилицю, яка є заборонена. Отець пояснював що це українське письмо і старослов'янський надпис

Гкм. церква в Старій Дуброві (www.koukyu.ca)

на хресті. Але жандарми, притримуючись наказу, наказали одному чоловікові щоб зрубав з хреста той надпис. Парох Біляк протестував до уряду у Сараєво. Прийшла відповідь, що закон про кирилицю не відноситься до українців і вони можуть користати кирилицю, а жандарми виганьблені за свій нетактовний вчинок.

Продовження на наступній сторінці

Продовження з попередньої сторінки

Після Першої світової війни обставини змінилися. Перш за все у церковному значенні, бо греко-католики у Боснії увійшли до складу Кріжевецької єпархії. Настала нова держава Королівство сербів, хорватів і словінців. А з новими обставинами з'явилася і нова небезпека - православний агітатор, емігрант з Росії, Василь Мойсієнко, а пізніше, у Хорватчанах, і Василь Стрільчик. Вони почали пропагувати перехід на православ'я. Не вибирали засобів, а користалися брехнею і наклепами на людей, що вони є проти держави і ворогами православ'я, що було державною релігією. Жандарми переслідували і тероризували людей та відводили їх на допити до Прнявора. Так, хоча зовсім невинних, карали по 10 до 15 днів тюрми. Прикості робили і о. Біляку коли приходив відправляти у Нову Дуброву - міняли замки на церковних дверях, та іншими способами перешкоджали його приходу. Серед людей запанував страх, бо ці події були у домовленості і за згодою впасти. В тому давали підтримку і поодинокі сербсько-православні священники.

Григорій Біляк був переміщений зі Старої Дуброви за пароха до Прнявора 30 жовтня 1923 року, о.. В той час це була найбільша парафія в Боснії, так, що пізніше, 1930 року, з неї стали три парафії – Дервента, Лішня і Липениця.

Парох Біляк весь час подорожував по тих селах, майбутніх нових парафіях. Ревний, працьовитий та невтомний, він здобув любов і пошану своїх віруючих. Але, і в цій парафії не минула його проблема православ'я. І тут воно намагалось поширюватися. У Лішні взяли дерев'яну греко-католицьку церкву, та о. Біляк тут будує нову для своїх віруючих. Ця дерев'яна церква була навіть вписана в книжках ґрунтовниці, як власність греко-католицької парафії у Прняворі, коли тут ще був парохом о. Михайло Кіндій, але то не допомогло...

О.Біляк і тут працює не лише як душпастир. Він заснував позичково-ощадну касу, яка мала велику роль у житті наших людей. Зорганізовано господарський кооператив, збудував склад для зерна, купив циліндр для очищення збіжжя. Також був збудований і гарний парафіяльний дім на поверх, у якому був великий зал для сходин та імпрез. В церкві поставлено гарний іконостас. Збудована нова дзвіниця, до якої поставлено чотири дзвони. Постарався побудувати каплиці у Расавці, Сердовичах і церкву в Липениці, яка опісля стала парафіяльною.

Під проводом о. Біляка, Прнявор стає духовним осередком усіх українців у Боснії. Правда, були й такі, яким ця його заподадлива діяльність не була до вподоби, а це в першу чергу

були ті, які перейшли на православ'я.

У Прняворі, 1931 року, померла його дружина Катерина, найстарша їхня доня Маріка перебрала роль опікунки дітей і дому. Два старші сини Олександр і Володимир, який як монах-василіанин взяв собі ім'я Методій, стали священниками, були висвячені у Прняворі і тут відправили свої перші Служби Божі. Була це велика радість і батька і дітей. Дві доні повінчалися у Прняворі, тут він і діставав вістки про народження своїх онуків.

По Другій світовій війні о.Біляк також мав неприємності з владою, яка викликала його на допити, шість разів арештовували, а 1957 року і осудили на один рік тюрми.

За його успішну душпастирську працю в Боснії, у 1927 році він був назначений боснійським деканом, а від 1934 року, коли у Боснії оформлено два деканати, був прняворським деканом. Банялуцьким деканом став о. Фране Латкович, парох у Баня Луці. Рок 1955 о. Біляк став вікарієм Боснії і почесним каноніком, а 1959 року Папа Іван XXIII назначив його монсенйором.

Хоч у похилому віці, він і далі ревно виконував всі свої священничі обов'язки. Всім тим, які йому робили прикості і пакості, простив і нікому не помстився.

Зі своєї ріднею і віруючим народом, у Прняворі 1934 року відзначає 25-річницю священства, 1959 року 50-річницю (золотий ювілей), а 1969 року

60-річницю (діамантний ювілей).

Під тягарем важкого життя і свого віку, він залишає активну душпастирську працю у Прняворі і переходить до Нового Саду до своєї доньки Олени (Галі), де 21 лютого 1977 упокоївся у Бозі на 93-ім році трудолюбивого життя, та 68-у році священства. Похований у Прняворі біля своєї дружини Катерини.

Похорон отця монсенйора Григорія Біляка, пенсіонованого прняворського пароха, боснійського вікарія і почесного каноніка, відбувся 23 лютого 1977 року у Прняворі. Похоронні обряди у прняворській церкві відправили греко-католицький

єпископ Гавриїл Букатко та римо-католицький єпископ Алфред Піхлер, разом з 26 греко-католицьких й 11 римо-католицьких священників. На прняворське греко-католицьке кладовище, разом з священниками, відправили його і велика кількість народу. Над гробом, прощальне слово виголосив о. Іван Барщевський, в якому наголосив любов померлого отця до братів священників у найважчих воєнних часах, а о. Фелікс Біленький говорючи від імені парафіян, подякував за всі добрі

діла, які покійний отець вчинив своєму народу. Від імені родини, о. Роман Мизь подякував за честь і співчуття висловлені з приводу смерті о. Григорія Біляка. Коли виносили труну з церкви і несли до кладовища, залунали дзвони з усіх церков у Прняворі - греко-католицької, римо-католицької і православної. #

Руїни прняворської церкви 1992 р. (www.chasipodii.net)

Первісна і оновлена церква Св. Преображення в Прняворі

Під час цього річного святкування Дня перемоги, 9 травня, в Україні, разом з політичним напруженням, сталися й неприємні події. Чи то були

випадкові чвари, чи серйозний розбрат в українському суспільстві, спробували показати через нейтральну вістку та коментар осіб не з кола політиків.

Про перемогу і червоний прапор

ЯНУКОВИЧ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ЧЕРВОНІЙ ПРАПОР

Президент Віктор Янукович підписав закон щодо порядку офіційного використання копій Прапора Перемоги.

Про це повідомляє прес-служба президента.

У прес-службі наголосили, що за результатами правової експертизи вищезазначеного закону Кабмін та Міністерство юстиції висловилися за його підписання.

Як відомо, 21 квітня Верховна Рада ухвалила закон, який передбачає вивішування 9 травня поряд з державним прапором червоний прапор перемоги.

Згідно із законом, зовнішній вигляд копій прапора Перемоги має відповідати вигляду штурмового прапора ордена Кутузова другого ступеня 150-ї Ідрицької стрілецької дивізії.

Водночас до 9 травня Янукович так і не підписав цей документ.

Однак під час урочистої ходи Хрещатиком з нагоди вшанування 66-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні прапор Перемоги несли попереду державного, синьо-жовтого прапора.

9 травня у Львові сталися сутички зі стріляниною між представниками проросійських організацій "Родіна", "Русское единство" і ВО "Свобода".

Українська правда, 21 травня 2011, 11:29

Навіщо Януковичу червоний прапор?

Юрій Андрухович: Думка

Мені здається, все гранично зрозуміло. Янукович на посаді президента продовжує діяти на знищення в Україні всього українського. У цьому він і справді "тому що послідовний". Він - послідовний очільник окупаційної влади. А отже - прибічник її окупаційних символів. Та й чого б йому було не підписувати того, за що раніше проголосував відданий йому парламент? Усе логічно: відданий президентові парламент проголосував - президент підписав.

Хтось насправді сподівався чогось іншого? Мені здається, вони підуть далі. І ще багато чого символічного наголосують і напідписують. Наприклад, про повернення свята 7 листопада - ще цього ж року або найпізніше наступного. Бо якщо вже знущатися - то на повну. От вони всі разом і знущаються. За це їхній електорат їх і любить. За це він і пробачить їм будь-яке "покращення життя" і все одно, за будь-яких обставин, за них голосуватиме. Бо вони ж "нагнули бендер" - і це найголовніше.

<http://culture.unian.net/ukr/detail/191527>

З'гвалтована Перемога

«Силою зламайте расову зарозумілість німецьких жінок, візьміть їх як заслужений трофей!»

Ілля Еренбург, радянський письменник-пропагандист

15-річна німкеня Габі Кепп у 1945 році була неодноразово з'гвалтована п'яними радянськими солдатами - точно так, як і два мільйони її землячок. Але вона - єдина з двох мільйонів, що під власним іменем написала про це правдиві спогади.

Складно уявити, щоб жінка наважилася на такий вчинок - зазвичай про приниження воліють не згадувати, а тим більше не розповідати. Сама Габі, до речі, зізнається: «Коли на Пасху 1946 року зустрілась у Гамбурзі з рідними, вони не дозволили розповісти про все, що зі мною трапилося». Наслідками систематичного сексуального насильства в підлітковому віці стали психологічні та фізіологічні розлади, у результаті яких фрау Кепп так і не вийшла заміж, не відчула радощів кохання та материнства.

Переможців не судять - щоправда, товариш Сталін вважав інакше. А проте більшість переможців, так само як і переможених, давно вже в землі.

А нам - жити.

Звідки походить міф про Велику Перемогу? Адже той-таки Сталін не вважав її святом. І Хрущов не вважав. А вони обидва, нагадаємо, брали безпосередню участь у війні. Тільки Брежнєв, від пупа до брів обвішаний незаслуженими орденами, Брежнєв, "подвиги" якого на Малій Землі набили оскомину радянським людям, оголосив 9 травня святковим і вихідним. Це він сказав - Перемога була Великою.

Але чи мав він моральне право на це? Марнославець і герой кабінетних воєн?

Історичні та політичні питання, пов'язані з Другою світовою, переможеними та переможцями, зараз широко обговорюються, і ми не будемо втручатися у наукові дискусії фахівців та махаловку інформаційних гопників. Натомість загадаємо про кохання.

Цікава річ - один і той самий процес може бути найвищою насолодою, а може перетворитися на найгіршу наругу та приниження. Якщо за примусом. Якщо без почуттів. Якщо сп'яну.

Те саме і з Перемогою.

Пов'язування орденських стрічок на собак та антени машин, використання дня пам'яті, як приводу для політичних провокацій, масований виклад радянської пропаганди на телеекрани, ходіння з портретами Сталіна (який, нагадаємо, це свято не визнавав), п'янки з приводу і без - що це, як не з'гвалтування? З'гвалтування пам'яті та людських почуттів.

Систематично гвалтувати Перемогу почав ще Брежнєв. Саме тоді були вигадані масові перевдягання ветеранів у святкове, гвоздики, пам'ятні подарунки, ювілейні брязкальця, уроки мужності тощо.

Навіщо це робилося - знає кожен, хто жив за соціалізму. Наш дід, наприклад, неодноразово писав листа, щоб йому, інваліду війни, орденносною хоч трохи підняли пенсію, бо важко жити на 54 рублі. І влада відповідала. Але не пенсією, а листівками на 9 травня та пластмасовими годинниками з зображенням Мамаєвого кургану. Зараз це називали б американським словом "фак".

Але, мабуть, і Брежнєв позаздрив би масштабові гвалтування, яка розгорнулося сьогодні, коли мертвих піднімають з могил на війну, коли пам'ять використовують у якості кийка, яким добре бити по голові політичних супротивників. Або для того, щоб відвернути увагу від цін на поліцах. Або для того, щоб розколоти Україну.

Усе це робиться колективно, систематично, азартно - точно так, як гвалтували колись таких, як Габі Кепп, німкеня. І результат на майбутнє для всіх буде тим самим - неспроможність пам'ятати, неможливість згадати, не кажучи вже про святкування.

Не знаємо, чи розуміють головні ідеологи воєн навколо Перемоги, що вони роблять. Бо своїми діями вони нищать саму ідею збереження історичної пам'яті для майбутніх поколінь, і в результаті наші діти й онуки гарантовано відхрестяться від цього дня. Вони свідомо намагатимуться його забути - не святкувати і не поминати. Бо це - день гвалту. А як відомо, учасники та жертви з'гвалтувань неохоче згадують про них. І написати правду про все, що було, здатна лише одна людина із двох мільйонів.

Але чи знайдеться у нас хтось за мужністю рівний Габі Кепп?

Брати Капранови (www.unian.net)

Наша газета

30.09.2011. * HOMEPI ÷ BROJ 3 (84) * PIK ÷ GODINA X * ISSN 1333-686X

ЦЕРЕМОНІЯ ПІДНЯТТЯ ДЕРЖАВНОГО ПРАПОРА УКРАЇНИ

23 серпня 2011 року В Посольстві України у Республіці Хорватія відбулася церемонія підняття Державного Прапора України.

На церемонії були присутні співробітники ПУ в РХ та члени їх родин, члени української діаспори Хорватії, а також представники центрального хорватського телеканалу HRT.

Після церемонії, О.Левченко оповів про початки незалежності України

Після завершення святкової церемонії Посол України в Республіці Хорватія О.М.Левченко дав інтерв'ю цьому провідному хорватському телеканалу на тему Дня Державного Прапора та 20-ї річниці Незалежності України.

В цей же день у ефірі найбільш популярної хорватської радіостанції Antena Zagreb відбувся прямий ефір з Послом О. Левченком, присвячений Дню Державного Прапора України та 20-й річниці незалежності України. www.mfa.gov.ua/croatia/ua/news/detail/65620.htm

Після святкової церемонії, як безпосередній учасник подій, О. Левченко з власної точки зору оповів про початки незалежності України. За його словами, Україна отримала свою незалежність без особливих намагань, так як інші республіки РССР.

В НАГОДІ 20-Ї РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

24.08.2011 р. № 61312/25-169-1328

Організаціям та товариствам української, русинської громади в РХ

Дорогі друзі,

Від імені колективу Посольства України в Республіці Хорватія та від себе особисто сердечно вітаю Вас із великим національним святом нашої державності – 20-ю річницею Незалежності України!

Народ України святкує в цей день річницю здійснення споконвічної мрії наших предків – бути господарями на своїй багатій, прекрасній, чарівній Українській землі.

Від щирого серця зичу Вам щастя, добра, достатку, миру, сили і наснаги у ваших справах і нових звершеннях на благо та в ім'я соборної незалежної процвітаючої України.

Зі святом Вас! З Днем Незалежності!

З повагою, Посол О.М.Левченко

Посол О.Левченко

REZULTATI IZBORA ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE UKRAJINACA I RUSINA U HRVATSKOJ

Na izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, održanih 10. srpnja 2011. na županijskoj, gradskoj i općinskoj razini, Ukrajinci i Rusini izabrali su sljedeće osobe:

UKRAJINCI

Vijeća: Grad Vukovar - Vasilj Voras, Marija Semenjuk Simeunović, Slavko Vasilek, Ivica Baran, Vera Matušinski, Emilijan Liščuk, Vladimir Matušinski, Igor Semenjuk, Larisa Uglješić, Željko Mazurek, Nina Dacić, Nikola Vasilek, Zora Vojtkiv, Jozo Kavalko i Nada Vatrallj.

Predstavnici: Županija – Brodsko-posavska – Mihajlo Semenjuk; Sisačko-moslavačka – Mirko Fedak; Vukovarsko-srijemska – Nataša Vovk; Gradovi – Slavonski Brod – Nikola Zastrižni; Zagreb – Viktor Filima; Općine – Bebrina – Željko Koropatnicki; Bogdanovci – Miroslav Vovk; Lipovljani – Ivanka Slota.

RUSINI

Vijeća: Županija Vukovarsko-srijemska - Joakim Erdelji, Zvonko Kostelnik, Boris Bučko, Petar Kiš, Natalija Hnatko, Zvonimir Erdelji, Miroslav Hajduk, Zdenko Burčak, Zlatko Hirjovati, Mijo Šajtoš, Tomislav Rac, Slavko Ždinjak, Vitomir Mudri, Zvonko Rac, Marijana Džudžar, Jaroslav Međeši, Joakim Dudaš, Marija Takač, Željko Kostelnik, Miroslav Kolbas, Dejan Ljekar, Marina Kolbas, Zvonimir Kolbas i Ljubica Mudri; Grad Vukovar - Zdenko Burčak, Lela Đitko, Miroslav Đitko, Blaženka Dudaš, Vlado Rusin, Mirko Dorokazi, Mirko Pap, Zvonimir Barna, Natalija Hnatko, Zvonko Rac, Marija Takač, Vlado Mudri, Slavko Ramač, Natalija Barna i Kiril Hardi; Općine – Bogdanovci - Marijana Džudžar, Tomislav Rac, Danijel Vašaš, Mihajlo Holik, Janko Sopka, Joakim Vašaš, Petar Kiš, Zvonko Kostelnik i Željko Kostelnik; Tompojevci - Boris Bučko, Miroslav Hajduk, Đuro Biki, Dejan Ljekar, Vitomir Mudri, Zlatko Hirjovati, Sandra Ljekar, Slavko Ždinjak, Zdenko Ždinjak i Miroslav Ljekar.

Predstavnici: Županija Osječko-baranjska - Ahnetka Balatinac; Grad Zagreb - Mr.sc. Irinej Mudri.

I M P R E S S U M	Izdavač: Društvo za ukrajinsku kulturu Товариство української культури Zagreb, Domagojeva 11, CROATIA Poslovni rn.: Privredna banka Zagreb 2340009-1110045869	Naša gazeta izlazi 4 puta godišnje kao tromjesečnik Glavni i tehnički urednik: Aleksa Pavlešin E – mail : aleksa.pavlesin@inet.hr Tel. Društva i uredništva: 01 / 4635-884	Наша газета № 3 (84) Prijelom i dizajn: A.Pavlešin Umnoženo vlastitim elektroničkim ispisom U Zagrebu, 30.09.2011. Naklada: 200 primjeraka
	Publiciranje autorskih članaka ili citiranje drugih izvora ne znači ujedno da redakcija „Naše gazete“ i dijeli izložene stavove i mišljenja, niti jamči istinitost tuđih navoda.	Публікування авторських статей або цитування інших джерел не означає, що редакція «Нашої газети» поділяє ті самі твердження й думки, або гарантує точність чужих наведень.	

Poštovani čitatelji,

Naša gazeta, kao nekomercijalni list, a sada i bez državne donacije, od početka izlaženja privlačila je pozornost i primala Vaše pohvale, koje su posljednjih godina i učestalije. Srdačno zahvaljujem na komplimentima i podršci.

Urednik A.P.

Шановні читачі,

Наша газета, як некомерційна газета, а тепер і без державної дотації, від початку викликала зацікавленість та отримувала Ваші похвали, котрі останніх років і частіші. Щиро дякую на компліментах і підтримці.

Редактор А.П.

ЗУСТРІЧ ПРЕЗИДЕНТІВ: УКРАЇНИ В.ЯНУКОВИЧА І СКУ Е.ЧОЛІЯ

26 серпня 2011 р. в Києві відбулась офіційна зустріч Президента України Віктора Януковича з Президентом Світового Конгресу Українців Євгеном Чолієм. У зустрічі також узяли участь співпрацівники згаданих президентів.

Президент СКУ акцентував на важливості інтеграції України до Європейського Союзу та повідомив про звернення СКУ з цього питання до високих європейських інституцій. Він наголосив, що порушення людських прав в Україні, а зокрема тиск на опозицію та невинуватений арешт експрем'єр-міністра Юлії Тимошенко мо-

Зустріч Віктора Януковича і Євгена Чолія

жуть пошкодити цьому процесу, а також закликав до дотримання Україною європейської візії, що базується на принципах демократії.

Відтак Євген Чолій звернув увагу на потребу відповіді від владних структур на Меморандум СКУ про важливі питання, що стосуються України та української діаспори.

Обговорюючи питання розвитку України та взаємодії влади із закордонним українством В.Янукович сказав:

«Ми, українці, і ті, хто проживають в Україні та за її межами – одна велика українська сім'я, яка бажає щастя і кращої долі Україні. Ми маємо об'єднуватися заради майбутнього нашої держави» #

За даними зі сайтів www.president.gov.ua та ukrainianworldcongress.org

V ВСЕСВІТНІЙ ФОРУМ УКРАЇНЦІВ

18-20 серпня 2011 року у Києві відбувся V Всесвітній форум українців. У його роботі взяли участь 300 делегатів з різних країн світу - по 100 від східної та західної діаспори та з України. Перший день Форум працював у приміщенні Національного оперного театру України, де увечері відбувся концерт українських майстрів мистецтв з України і країн поселення українців світу. 2-й і 3-й день Форум працював у тематичних секціях в Українському домі. Форум прийняв ряд ухвал, звернень до владних структур в Україні, спрямованих на розвиток української культури, мови, правовий захист українців у країнах поселення, а також ряд звернень з поточних подій в Україні. Зокрема, конгрес українців закликав владу України звільнити з-під арешту колишнього прем'єр-міністра, лідера партії Батьківщина Юлію Тимошенко і экс-главу МВС Юрія Луценка.

V Всесвітній форум українців обрав нового голову УВКР — Ратушного Михайла Ярославовича. # <http://uk.wikipedia.org>

Вперше Всесвітній Форум українців не відвідав президент

Деякі цитати щодо згаданого форуму

Михайло Петруняк, президент Асоціації «Україна» українців в Іспанії: *На цьому форумі варто було кричати не «Ганьба!» урядові, а «Ганьба!» нам усім, що ми допустили до того, що маємо такий уряд неукраїнської орієнтації. Ми маємо виробити політику компромісу, щоб не кричати через 5 років знову «Ганьба!». Є й провокатори, які починають зривати заходи, в тому числі і тепер, коли кричали «Ганьба!»*

Петро Тима, президент Спільноти українців Польщі: *Як на 20 років незалежності, п'ятий форум – я не розумію неприємності Президента.* www.radiosvoboda.org

Стефан Паняк, професор, директор незалежного сайту "Кобза – українці Росії": *Хвилююча і історична подія – 5-тий Всесвітній форум українців, що проходив у Києві в другій половині серпня, пройшов майже не поміченим. Сталося це тому, що цього не хотіла нинішня влада, яка хворіє старою радянською хворобою на ім'я параноя: навколо вороги, особливо на Заході, діаспору можна послухати хіба для того, щоб зробити навпаки.* # www.pravda.com.ua

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СКУ 2011 р.

21-23 серпня 2011 р. у Києві відбулися Річні загальні збори Світового конгресу українців. На цьогорічному зібранні взяли участь близько 70 делегатів та 90 гостей із 26 країн світу.

Місцем проведення зборів було обрано Національний університет «Києво-Могилянська Академія», головну, як йдеться в офіційному повідомленні, «щоб засвідчити свою солідарність щодо боротьби вишу із згортанням демократичних основ в освіті та запобігти советизації вищої школи в Україні». На думку ректора Могилянки Сергія Квіта, така підтримка є дуже важлива.

Під час триденної зустрічі учасники підкреслили кілька важливих для української спільноти тем. Українська діаспора переймалась проблемами дотримання прав людини і свобод українців.

Президент СКУ Євген Чолій, виступаючи за трибуною під час загальних зборів СКУ, підкислив: «Ми стаємо на захист українців не лише в діаспорі, але й українців в Україні.»

Українська діаспора також занепокоєна недотриманням прав українців в Росії та Угорщині. Про це розповів генеральний секретар СКУ Стефан Романів.

В останній день зустрічей, учасники конгресу обговорювали також «Державну програму співпраці із закордонними українцями на період до 2015 р. та можливості отримання фінансової допомоги від неурядових організацій».

Кілька днів раніше, в Києві на відкритті 5-го всесвітнього форуму в національній опері, міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко озвучив ініціативи президента України Віктора Януковича про співпрацю з діаспорою. Ми звертались до адміністрації глави держави, щоб зрозуміти який саме механізм співпраці пропонує діюча влада, але очікуваного коментаря так і не отримали.

Натомість під час триденної зустрічі представники світового українства прозвітували про виконану протягом минулого року працю та накреслили план роботи на наступний рік. #

<http://vidia.us>

ПРЕЗИДЕНТ СКУ ЕВГЕН ЧОЛІЙ МАВ ЗУСТРІЧ З ЮЛІЄЮ ТИМОШЕНКО

18 серпня 2011 р. президент Світового Конгресу Українців (СКУ) Євген Чолій разом з головою Європейського Конгресу Українців Ярославом Хортяні побував на суді над экс-прем'єром України Юлією Тимошенко, що проходив у Печерському районному суді Києва.

Під час перерви у судовому засіданні Євген Чолій мав п'ятихвилинну зустріч з Юлією Тимошенко, яка подякувала за реакцію СКУ та світового українства на її арешт. У свою чергу Євген Чолій запевнив, що СКУ буде й далі робити моніторинг цього судового процесу та здійснювати діяльність, щоб Україна, згідно з українським законодавством та своїми міжнародними зобов'язаннями, шанувала людські права.

Президент СКУ мав виступ у цій справі перед засобами масової інформації, під час якого засудив невинуватий арешт экс-прем'єр-міністра. #

<http://ukrainianworldcongress.org>

Виступ Євгена Чолія перед ЗМІ

Юлія Тимошенко під час судових дебатів

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО: Я ДІЯЛА ЗАКОННО, ЛОГІЧНО І ЕФЕКТИВНО

(Уривок із статті)

29 вересня 2011 - www.tymoshenko.ua

Лідер партії "Батьківщина", экс-прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко заявляє, що в 2009 році під час укладення газових контрактів діяла виключно в рамках закону та в інтересах української держави.

"У той час я діяла законно, логічно, ефективно, по-державницьки. Я не торгувала землею і Чорноморським флотом, я не торгувала газотранспортною системою, "Енергоатомом", "Укртелекомом". Я не здала жодної п'яді української землі і жодної гривні державної власності не було поставлено під удар", - почала Юлія Тимошенко свій виступ у судових дебатах.

(.....)

Юлія Тимошенко, розпочинаючи свій виступ, підвелася "на знак поваги до українських громадян та світової спільноти, яка переконана в безпідставності висунутих обвинувачень". #

Давня, але ще все актуальна стаття: **ФАРС НАВКОЛО ЮЛІЇ**

<http://inozmi.glavred.info/articles/5780.html>

Пауль Флюкіґер, *Der Tagesspiegel* (Німеччина) // 12-07-2011

У Києві розігрують виставу, а у Брюсселі – непокоятьс. Судовий процес проти Юлії Тимошенко відбувається за законами телевізійного шоу. Тим часом у Брюсселі не втомлюються наголошувати на стурбованості щодо політичної складової процесу, пише Пауль Флюкіґер у німецькому виданні *Der Tagesspiegel*.

«Вже протягом двох тижнів перед Печерським судом у Києві з інтервалом у декілька днів відбувається одна і та ж вистава», – пише Пауль Флюкіґер. Зранку тут збираються кілька сотень як прихильників, так і противників Юлії Тимошенко та вигукують свої гасла. Одні кричать «Юлія! Юлія!», інші – «Злодійка!» Тим часом бійці спецпідрозділів міліції у десятку автобусів чекають трохи осторонь напоготові.

Весь цей спектакль транслюється наживо опозиційним «5 каналом» – і таким чином можна побачити, що відбувається згодом у залі суду, зауважує автор статті. Нещодавно, наприклад, стався серцевий напад у адвоката Тимошенко Миколи Титаренка – і його доправили у лікарню.

Процес проти колишньої прем'єрки все більше перетворюється на виставу для ЗМІ. Навіть зміну адвоката минулого понеділка Тимошенко майстерно подала. «При цьому зброєю Тимошенко є громадська думка, оскільки на незалежність суду критик чинного президента Віктора Януковича розраховувати не може», – пише Пауль Флюкіґер.

«Цей процес – фарс», наводить автор статті слова Юлії Тимошенко. Опозиціонерка на кожне засідання приходить із викладеною вінком косою та відмовляється засвідчувати судді повагу звичним в Україні зверненням. Тимошенко вже декілька разів наголосила, що суддя Родіон Кіреєв є маріонеткою Януковича.

При цьому прокуратура висунула проти колишньої прем'єрки чимало звинувачень, нагадує автор статті. Тут і перевищення повноважень під час «газової кризи» 2009 року, що нібито завдало державі збитків на суму в еквіваленті 150 мільйонів євро. Окрім того, «залізна Юлія» має відповісти за ще два випадки зловживання владою: нецільове використання коштів, отриманих від продажу квот на викиди в рамках Кіотського протоколу, а також закупівлю за завищеними цінами автомобілів для потреб медицини. За цей їй загрожує до десяти років ув'язнення, зауважує Пауль Флюкіґер. А нещодавно витягнули ще одну справу з часів до Помаранчевої революції, у якій Тимошенко вже була виправдана.

Якщо Тимошенко засудять, то Віктор Янукович, якого в світі критикують за відсутність реформ і урізання громадянських свобод, позбудеться своєї головної супротивниці, наголошує автор статті. Якщо Тимошенко отримає навіть умовний термін, то не зможе балотуватися на парламентських виборах наступного року та на президентських 2015-го. «У кожного колишнього члена уряду можна знайти такі гріхи. У цьому разі потрібно було б засудити майже всіх», – наводить автор статті слова політолога Юрія Якименка з Центру Разумова.

«А тому багато спостерігачів переконані, що процес проти Тимошенко – політично вмотивований. Німеччина, ЄС та США вже висловили припущення, що його підґрунтям є боротьба проти опозиції», – пише Пауль Флюкіґер. Однак Янукович це заперечує та наголошує, що йдеться лише про боротьбу з корупцією.

Тим часом минулого четверга в Брюсселі знову заявили про стурбованість процесами проти Тимошенко та інших колишніх прозахідних урядовців. Автор статті зауважує, що Україна сподівається невдовзі підписати угоду про асоціацію з ЄС, а Тимошенко заявила, що шукатиме правди в Європі і звернеться до Європейського суду з прав людини у Страсбурзі. #

LJETNA ŠKOLA 2011

Kao i ranijih godina, tako su i ovog ljeta, uz financijsku potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Savez Rusina i Ukrajinaca RH te Ukrajinska zajednica RH, zasebno organizirali ljetnu školu za djecu pripadnike rusinske i ukrajinske nacionalne manjine. Obje škole, u zasebnim terminima, održane su u hostelu „Sunce“ u Starom Gradu na otoku Hvaru, a imale su svaka po dva turnusa – za učenike mlađe, te starije dobi. Struktura nastave i vannastavnih aktivnosti bila je profilirana po već uvriježenom obrascu, s tom međusobnom razlikom što je u organizaciji Saveza Rusina i Ukrajinaca RH nastava obuhvaćala obje nacionalne sastavnice (i po sudionicima i po programu), a u organizaciji Ukrajinske zajednice RH sudjelovala su samo ukrajinska djeca, te je sukladna tome bila i nastava, koja je uz ukrajinski jezik i književnost obuhvaćala zemljopis i povijest Ukrajine.

Direktor oba turnusa u organizaciji Saveza Rusina i Ukrajinaca RH bio je animator kulture Zvonko Kostelnik, koji je ujedno držao poduku folklornog plesa.

Dio učenika je u školu donio i svoju narodnu nošnju

Prvi turnus, trajao je od 5. do 12. srpnja, a pohađalo ga je 59 učenika. Nastavu su vodile učiteljice: Blaženka Franjić i Nevenka Mudri – rusinski jezik, Lesja Mudri – ukrajinski jezik, a zorno pjevanje je vodila Ana Bučko.

Drugi turnus, trajao je od 12. do 19. srpnja, nastavu je pohađalo 55 učenika, a predavale su učiteljice: Marija Blotni i Lela Đitko – rusinski jezik, Vera Pavlović – ukrajinski jezik, te Ahneta Timko – zorno pjevanje.

Po tradiciji, svake godine ljetna škola se posvećuje po jednom rusinskom i ukrajinskom piscu, da bi se kroz nastavu, uz životopis, učenici bliže upoznali i s njihovim književnim opusom. Ove godine to su bile ukrajinska pjesnikinja Lesja Ukrajinka - povodom 140. obljetnice rođenja, te rusinska pjesnikinja Ahneta Bučko Paparhaj – povodom 60. obljetnice rođenja. # (Fot. www.sriu.hr)

Direktor oba turnusa u organizaciji Ukrajinske zajednice RH bio je Vlado Karešen, a škola je bila posvećena 140. obljetnici rođenja ukrajinske pjesnikinje Lesje Ukrajinke.

Uz državna znamenja, bio je i naslov dizajniran za vrtićku dob

Prvi turnus, trajao je od 26. lipnja do 5. srpnja, a pohađalo ga je 67 učenika. Nastavnici su bili: Tatjana Lasek Žagar i Oksana Martinjuk – ukrajinski jezik i književnost, Tetjana Ramač – povijest Ukrajine, Halyna Kubinska – zemljopis Ukrajine, Vladimir Kubinski – glazbeni odgoj, te Ivana Matić – folklorni ples.

Drugi turnus, trajao je od 19. do 26. srpnja, nastavu je pohađalo 37 učenika, a predavale su: Tatjana Lasek Žagar i Myroslava Mostepanjuk – ukrajinski jezik i književnost, Tetjana Ramač – povijest Ukrajine, Ivana Rebčak – zemljopis Ukrajine, Tetjana Denisjuk – glazbeni odgoj, te Ivana Matić – folklorni ples.

Nakon dosadašnje ukupno tri ljetne škole održane u Ukrajini, ovogodišnji pokušaj nije uspio. Nakon praznih obećanja pripomoći iz Ukrajine, pokazao se i nedostatak sredstava, a izgleda nije bilo ni dovoljno zainteresiranih učenika. # (Fot. www.karpati.hr)

ZAŠTO NAPADAJU LJUDE DRUGE RASE I NARODNOSTI?

Izvrješće Ureda pučkog pravobranitelja pokazuje da se u Hrvatskoj najviše diskriminira zbog rasne i etničke pripadnosti

Prema izvješću o diskriminaciji za 2010. godinu u Uredu pučkog pravobranitelja u radu je bilo 186 diskriminacijskih predmeta. Prema izvješću, najčešće diskriminacijske osnove su rasa ili etnička pripadnost, boja kože i nacionalno podrijetlo koje se spominju u čak 41,66 posto pritužbi. Pritužbe na ovoj osnovi brojem uvelike odskakuju od ostalih pritužbi s obzirom na to da nijedna druga osnova nije pritužena u postotku većem od 10 posto. Naime, prema Zakonu o suzbijanju diskriminacije koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine pučki pravobranitelj je postao središnje tijelo nadležno za suzbijanje diskriminacije, a jedna od njegovih obveza predviđenih zakonom jest podnošenje godišnjeg izvješća o pojavama diskriminacije. Tako je "Izvrješće o pojavama diskriminacije za 2010. godinu" drugo izvješće ove vrste. (.....)

Najveći broj pritužbi pučkom pravobranitelju odnosi se upravo na napade zbog etničke pripadnosti pritužitelja. Iako podaci govore da broj fizičkih sukoba na nacionalnoj osnovi opada, u

društvu su ipak i dalje prisutni razni oblici netrpeljivosti i netolerancije prema pripadnicima nacionalnih manjina, posebice prema srpskoj, romskoj i bošnjačkoj manjini, navodi

izvrješće. Također je njihova zastupljenost u tijelima državne uprave i dalje nezadovoljavajuća. Tako je prema podacima Ministarstva uprave u tijelima državne uprave zaposleno 3,93 posto pripadnika nacionalnih manjina, a ako usporedimo njihov postotak u ukupnom broju stanovništva Hrvatske (7,47 posto), očigledno je da princip proporcionalne zastupljenosti nije zadovoljen. Izvrješće navodi da i dalje postoje jedinice regionalne samouprave

koje nisu osigurale ravnopravnu uporabu jezika i pisama nacionalnih manjina. Prema izvješću, romska nacionalna manjina je u lošijem položaju od ostalih. Kao razlozi za takvo stanje navode se predrasude prema Romima, njihov slabiji stupanj obrazovanja, velika nezaposlenost i siromaštvo. Također je velik problem često vrlo negativan stav većinskog stanovništva prema romskoj nacionalnoj manjini. Srpska nacionalna manjina je pak u specifičnom položaju zbog posljedica rata. Problemi s kojima se ona susreće su postizanje proporcionalne zaposlenosti, poteškoće u procesu povratka te reintegracije, obnove i stambenog zbrinjavanja. Valja istaknuti kako u kategoriji zločina iz mržnje dominiraju mržnja i netrpeljivost prema Srbima i Romima. Vjera kao diskriminacijska osnova nije osobito zastupljena u prijavama pučkom pravobranitelju te je u 2010. zaprimljeno svega četiri pritužbe koje su se odnosile na diskriminaciju na temelju vjere. #

Skraćeni članak iz lista „Manjinski forum“ br. 45, rujan 2011.

3 НАГОДИ ЮВІЛЕЮ ІВАНА ФРАНКА

Пополудню 27 серпня 2011 р., під час паузи між заходами маніфестації «Липовлянські зустрічі», посол України в Хорватії Олександр Левченко, та представники декотрих товариств й асоціацій українців в Хорватії, відвідали м. Ліпик неподалік Липовлян. Там, разом з головою Місцевої ради Іваном Молнар та заступницею мера міста Анджелкою Секулич, поклали вінки до пам'ятнику українському письменнику Іванові Франку, який, своєчасно лікувався тут в Ліпіку, місто відоме своїми джерелами лікувальної води.

В принагідних промовах підкреслені літературно-патріотичні заслуги цього українського велета, та згадане, що ця святковість є з нагоди 155 років від його народження. Потім, в місцевій ратуші, заплановано щоб в майбутньому такі заходи були ширшого змісту. #

Й.Е. О. Левченко

Делегация м. Ліпик

Частина учасників церемонії покладає вінки до пам'ятнику Іванові Франку в м. Ліпик

SJAJ

Nakon prošlogodišnje uspješno obnovljene modificirane davne manifestacije, s obzirom da nije održavana od početka Domovinskog rata, ove godine su „Lipovljanski susreti“ bljesnuli u punom sjaju folklornog ozračja. Ovogodišnja manifestacija, pod pokroviteljstvom predsjednika RH Ive Josipovića, održana je 27-28. kolovoza, a sadržavala je brojne programske komponente.

Pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana

Već dan ranije, u petak na večer, lipovljanska mladež je organizirala zabavnu večer, a sutradan, u subotu 27. kolovoza, oko podneva, program je počeo održavanjem okruglog stola na temu „Dvadeset godina manjinske politike u RH“, te „Nacionalne manjine u uvjetima ulaska RH u Europsku uniju“. Okrugao stol je organizirala Općina Lipovljani predvođena načelnikom Mariom Ribarom, u punoj suradnji predstavnika triju u Lipovljanima najbrojnijih nacionalnih manjina – Slovaka, Čeha i Ukrajinaca. Moderator skupa

Gmčarija

Ukrajinski štand s rukotvorinama i kulinarijom

bio je predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH Aleksandar Tolnauer, a uz njega, šire izlaganje imali su znanstvena novakinja-asistentica na katedri za sociologiju Pravnog fakulteta u Zagrebu mr.sc. Antonija Petričušić i predstojnik Ureda za nacionalne manjine RH mr.sc. Branko Sočanec. S obzirom da su teme, na zadovoljstvo organizatora, po svojoj aktualnosti u cijelosti „pogođene“, ne začuđuje veliki odaziv sudionika kao i brojnost diskutiranih, tako da vrijeme predviđeno za ovaj skup nije bilo ni izdaleka dostatno.

Sada već muzejski primjerak vršalice žita

Izvorni kovač

LIPOVLJANSKIH SUSRETA

Dio sudionika središnjeg programa „Lipovljanski susreti 2011“

U poslijepodnevним satima, na prostoru parka ispred zgrade općine, posjetitelji su mogli razgledati štandove nacionalnih manjina, na kojima su svaka od njih izložile svoje reprezentativne narodne rukotvorine (vezeninu i suvenire), te kulinarske posebnosti iz svojih nacionalnih kuhinja, koje su posjetitelji mogli i kušati.

načelnik općine Lipovljani Mario Ribar, a potom su se prigodnim pozdravnim govorima nazočnima obratili predsjednik savjeta za nacionalne manjine Aleksandar Tolnauer, državni tajnik u Ministarstvu turizma Željko Lenart, saborska zastupnica Marijana Petir i županica Sisačko-moslavačke županije Marina Lovrić-Merzel.

M. Ribar

A. Tolnauer

M. Petir

M. Lovrić-Merzel

O. Levchenko i A. Rudić

Na istom prostoru predstavljeni su i stari zanati, uz pokaz rada s pripadajućim priborima, koji mahom već spadaju među muzejske eksponate. Moglo se tu vidjeti grnčara, kovača, prelju i tkalju za stanom, a i ručni žrvanj za mljevenje žita, kao i negdašnju žitnu vršalicu, kakve su već odavno zamijenili kombajni.

(Kao dah nadolazećih parlamentarnih izbora, primijećeno je da su dvije potonje uvažene dame, u svojim govorima, pomno pazile da se uzajamno ne pozdrave.) Uz niz predstavnika državnih i županijskih struktura vlasti, među uzvanicima su bile i osobe iz diplomatskog establišmenta – veleposlanik Ukrajine u RH Oleg-

Koliko su „Lipovljanski susreti“ poželjna manifestacija svjedoči i nadasve veliki odaziv zainteresiranih gledatelja

Uz limenu glazbu, u kasno poslijepodne, počeo je svečani defile četnaest kulturno-umjetničkih društava koja su predstavljala nacionalne manjine u Hrvatskoj, uz sudjelovanje i hrvatskog KUD-a „Lipa“ iz Lipovljana. Defile je završio postrojanjem ispred bine na malom stadionu podno spomenutog parka.

Prije početka programa, uzvanike i posjetitelje pozdravio je

sandr Levchenko i drugi tajnik iz Veleposlanstva SAD u RH Scott John Lang, te drugi visoki uzvanici. Bogat i atraktivan program pjesama i plesova nacionalnih manjina završen je velebnim vatrometom. Kako li će biti dogodine, nakon parlamentarnih izbora?

Naredni dan je bio posvećen brojnim športskim aktivnostima i ne manje zanimljivom natjecanju u pripremi lovačkog gulaša i „fiša“.

Uz nacionalne manjine nastupili su i Hrvati

Rusini iz Vukovara

Egzotičan i skladan židovski ples

ZAGREBAČKI NASTUP „KALJINE“

Povodom 20. obljetnice neovisnosti Ukrajine, veleposlanstvo Ukrajine u RH organiziralo je 31. kolovoza 2011. svečanost u zagrebačkoj knjižnici „Bogdan Ogrizović“. Na svečanosti, uz šire građanstvo, bili su nazočni i predstavnici hrvatske diplomacije, te građanskih udruga, uključujući i predstavnike udruga i pripadnike ukrajinske nacionalne manjine u RH, kako davnašnje autohtone, tako i imigrante novijeg vala.

Članovi pjevačke skupine „Kaljina“ u „svom elementu“

U sklopu svečanosti, u kojoj je, u prilično reduciranoj formi, ponovno prikazana i izložba „Ukrajina, tradicija, transformacija“, nazočne je pozdravio veleposlanik Ukrajine u RH Oleksandr Levčenko, nakon čega je prikazan trominutni spot „Time to discover Ukraine“ („Vrijeme je otkriti Ukrajinu“), s komentarom na engleskom jeziku.

Atrakcija i jače obilježje programa bio je nastup pjevačke skupine KPD Rusina i Ukrajinaca „Kaljina“ iz Rijeke, uz pratnju, na diatonskoj harmonici, njihovog voditelja i glazbenog aranžera Borisa Denisjuka, inače (ovdje nezaposlenog) ukrajinskog dirigenta filharmonijskog orkestra. Spomenuta skupina zaslužno je dobila priliku nastupiti u Zagrebu, makar u skromnijem ambijentu, nakon što je, ojačana muškim vokalnim solistima, pobrala sve

Za uspomenu – fotografiranje s Nj.E. Oleksandrom Levčekom

simpatije na ovogodišnjem „Petrovačkom zvonu“ u lipnju o.g., te nakon što je pobijedila na nedavnom hrvatskom festivalu „Melodije Istre i Kvarnera“, izvođeći, uz solistu Alana Polića, na čakavskom dijalektu melodiju „Črna“ po motivima ukrajinske narodne pjesme „Oj čorna ja sy čorna“, s umetnutim izvornim insertom. Vrijedi napomenuti da članovi i članice ove pjevačke skupine uglavnom nisu pripadnici ukrajinske i rusinske nacionalnosti. To pokazuje da smo kadšto zanimljiviji drugima no sami sebi. Zašto?

Vrhunskom ugođaju je pridonio i intiman ambijent knjižnice

Visoki dojmovi auditorija potkrepljuju uvjerenje da ovakve programe vrijedi priređivati, makar i u skućenom ambijentu. #

ЦЕНТРАЛЬНА

Центральна маніфестація українців у Хорватії, яку організовує Українська громада Республіки Хорватія, відбувається рік за роком в іншому осередку, де живуть українці. В такий спосіб, більшості українців в Хорватії надана можливість бачити огляд аматорської культурної творчості, яка спрямована на зберігання їхньої національної ідентичності. Це, по суті, має

Покладання вінків в парку Класіc

Ю. Голодович

глибший сенс, хоч в тих самих місцевостях, локальні українські самодіяльні культурно-просвітні товариства організують принагідні й річні концерти та інші заходи. Нажаль, в більшості таких нагод, зацікавленість публіки символічна навіть між самими українцями, а між загалом ще й менша. Вже є звиклим,

О. Соколовська

Картини членів т-ва «Україна»

що в центральних маніфестаціях, виконавців буває більше ніж спостерігачів. Не лиш тому, що виконавців багато, а зацікавлених глядачів дуже мало, тому українська громада має винайти способи презентації своєї культури, щоб зацікавити ширший загал, бо теперішні форми є шляхом до небажаної й шкідливої самоізоляції.

Ж. Ердели

А. Вєрхас

МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ 2011

Цього року Центральна маніфестація українців у Хорватії відбулася 16-17 вересня у Славонському Броді, а головним організатором заходу було місцеве КПТ «Україна» у формальній співпраці з Українською громадою РХ. Відразу можна сказати, що, з організаційного боку, все відбувалося на високому, майже професійному рівні. В тому числі мається на

товариств з Кули (Сербія) і Прнявору (Боснія). Перед концертом делегація поклала вінки до пам'ятника воїнам загиблим у Вітчизняній війні, а в фойє залу була відкрита виставка картин членів т-ва «Україна». Важливою складовою частиною маніфестації було і розважне спілкування учасників після спільної вечері. Зрозуміло, що музик не бракувало, а і доброго настрою.

Ль. Врбат-Пеїч

Й.Е. О. Левченко

В. Штефанек

І. Семенюк

Конференс: О. Мартинюк і Н. Застріжний

увазі дуже добре використання місцевих потенціалів – місцевої бібліотеки, де др. Євген Пащенко читав лекцію «Тарас Шевченко у хорватів», та разом з Тетяною Мельник представив свою книжку «Хорватська шевченкіана»; мистецького салону «Владимір Баич» в якій була розташована виставка

Свою присутністю маніфестацію звеличали запрошені гості – посол України в РХ Олександр Левченко, пан Владімір Штефанек, як посланець від імені Бродсько-посавської жупанії, та заступниця мера міста Славонський Брод Ліліана Врбат-Пеїч, які привітали присутніх принагідними промовами.

Гімни Хорватії та України виконали з'єднані хори

Ольга Каминська

Сергій Кісельов

Учасниці зі Загребу

Троїсті музики з Осієку

Оригінальні виконавці з Кули, з бандурою й кобзою

Гуцульські танці

картин Жани Ерделі, Олени Соколовської й Анкіци Верхас, та скульптури Юрія Голодовича. Недалеко згаданих пунктів, у великому театральній-концертному залі ім. Івани Брлич-Мажуранич, наступного дня відбувся концерт українських пісень і танців, за участю восьми українських товариств з Хорватії, та

Президія Української громади РХ очолювана головою Іваном Семенюком, а також і організатори з т-ва «Україна», можуть бути зовсім вдоволені перебігом і якістю програми, яка цього року мала багато яскравих перлин, а одна з них і виступ оперних співаків з Рієки – Ольги Каменської та Сергія Кісельова. #

Така знаменита програма, а зал майже порожній

Ось, молодці

Надмірно успішний дебют дуету з Броду

ODRŽANA MANIFESTACIJA „MIKLUŠEVCI XXVI.“

Uz popratne prigodne aktivnosti (misa, polaganje vijenaca, biciklijada...), u Mikluševcima je 28. kolovoza 2011. održana tradicionalna manifestacija „Mikluševci XXVI.“

U domeni kulture, manifestacija je počela otvaranjem reprezentativne etnografske zbirke, te likovne izložbe slika Vladimira Provči iz Matulja kod Rijeke i izložbe reprodukcija slika Tarasa Ševčenka. Izložbe su postavljene u „protočnom“ prostoru, tako da su ih, uz mještane, tijekom dana i večeri vidjeli svi sudionici manifestacije.

Renomirana ženska pjevačka skupina mikluševačkog KPD „Jakim Govlja“

Već standardno – odlična posjećenost mikluševačke manifestacije

Miroslav Hajduk, Vladimir i Verica Provči

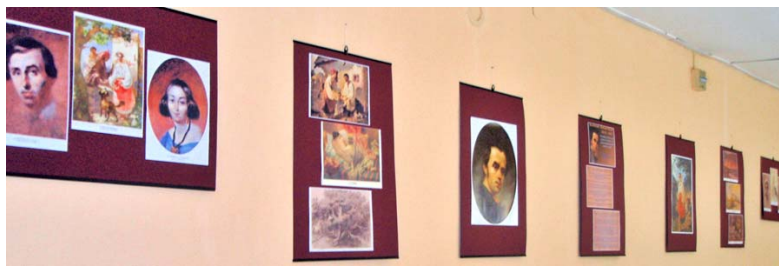
Spomenuta izložba predstavljanja slikarskog opusa Tarasa Ševčenka nije bila planirana ali je, zahvaljujući susretljivosti predsjedništva KUD-a „Jakim Govlja“, odnosno predsjednika Miroslava Hajduka, i naknadni prijedlog zahvalno prihvaćen.

grafijama, u cijelosti je došao do izražaja, mladalački polet plesača i puni kolorit narodnih nošnji, a i pjevači nisu zaostajali.

U večernjem koncertu rusinskih pjesama nastupili su izvođači iz Osijeka, Vukovara, Petrovaca i Mikluševaca. Uz vokalne soliste,

Aleksa Pavlešin daje uvodni sažetak o izložbi

Izbor reprodukcija slika i dizajn postava izložbe dobili su brojne pohvale

U poslijepodnevnom, glavnom dijelu programa manifestacije, pod nazivom „pozdrav ravnici“, nastupilo je deset kulturno-umjetničkih društava, koja su pred oduševljenom publikom izveli birane dijelove svojih repertoara. U maštovito postavljenim koreo-

duete i kvartete, koji su, uz glazbenu korektnost, pružili i vrlo nadahnutu interpretaciju, posebno se dojmila djevojačka pjevačka skupina iz Mikluševaca, kako izvedbom tako i repertoarom.

Treba naglasiti i da je ukupna organizacija bila besprijekorna. #

U VUKOVARU PREDSTAVLJEN SLIKARSKI OPUS TARASA ŠEVČENKA

Uz pohvale izložbi foto-reprodukcija izbora slika kojima je Taras Ševčenko predstavljen kao slikar, u Mikluševcima je ljetos sugerirano da se ta izložba priredi i u Vukovaru. Tako je Društvo za ukrajinsku kulturu iz Zagreba, susretljivošću župnika o. Vladimira Magoča, 25. rujna o.g., u društvenom prostoru gkt. crkve Krista Kralja, priredilo prezentaciju pod nazivom „Taras Ševčenko – Rembrandt Ukrajine“.

Prezentacija, upriličena povodom 150. obljetnice smrti T. Ševčenka - slikarskog i književnog velikana, začetnika ukrajinske književnosti, te prijenosa njegovih posmrtnih ostataka u Ukrajinu, uz izložbu njegovih likovnih reprodukcija, obuhvaćala je i projekciju izbora slajdova, oko 80 (od oko 460) njegovih slika, reprezentivnih kako umjetnički, tako i tematikom, stilom i tehnikom slikanja.

O Ševčenkovom slikarskom opusu, uz elemente iz njegovog

životopisa, te zanimljive usporedbe s drugim slikarima, uključujući njegovog učitelja K. Brulova, a i Rembrandta, popratno predavanje je održao Aleksa Pavlešin. Kao mali dodatak, A.Pavlešin je nakon ove prezentacije, nazočnima prikazao i sažetak prezentacije velike ukrajinske slikarice Katarine Bilokur.

Zahvaljujući KPD-ima „Ivan Franko“ i „Osif Kosteljnič“, o prezentaciji su obaviješteni i na istu se odazvali brojni i Ukrajinci i Rusini. #

A.Pavlešin na prezentaciji

Uz prezentaciju, posjetitelji su sa zanimanjem razgledali izložbu

I sam župnik je bio ugodno iznenađen dobrim odazivom publike

PRIMANJE POVODOM 20. OBLJETNICE NEOVISNOSTI UKRAJINE

Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj priredilo je svečano primanje povodom jubileja 20. obljetnice neovisnosti Ukrajine. Na primanju, održanom 6. rujna 2011. u zagrebačkom renomiranom hotelu „Antunović“, bili su predstavnici Vlade RH, saborski zastupnici, predstavnici organa središnje i regionalne izvršne vlasti, znanstvenih i kulturnih institucija, religijskih institucija, medija javnog informiranja, te ukrajinske i drugih nacionalnih manjina.

Nj.E. Oleksandr Levchenko

tog povijesnog datuma, prije 20 godina, počela novu etapu u svojoj povijesti, kada je, ostvarivši iskonsku težnju za neovisnošću, spremno preuzela odgovornost za svoju budućnost. U tom kontekstu je naglasio i europsku orijentaciju Ukrajine, podsjetivši da se ona, iako treća nuklearna sila u svijetu, odrekla nuklearnog naoružanja, te da provodi gospodarske i društvene reforme težeći boljitku svoga naroda. Nije propustio naglasiti povijesnu povezanost

Brojni uzvanici su sa zanimanjem slušali prigodan pozdravni govor veleposlanika Ukrajine u RH Oleksandra Levčenko

„Kaljina“ je ostvarila dojmljiv nastup unatoč neadekvatnoj akustičnosti prostora

Na početku svečanosti nazočne je pozdravio i prigodnim se govorom obratio veleposlanik Ukrajine u RH Oleksandr Levchenko. Podsjetivši, da je 24 kolovoza o.g. Ukrajina svečano obilježila 20. obljetnicu proglašenja svoje neovisnosti, Nj.E. je rekao da je Ukrajina

Supružnici Meštrovici s O.Levčenko

Hrvatske i Ukrajine, te da su se među prvima međusobno priznale.

Primanje je glazbeno obogatila vokalna skupina KPD Rusina i Ukrajinaca „Kaljina“ iz Rijeke, koja je, uz pratnju B.Denisjuka na harmonici, oduševila nazočne s nekoliko ukrajinskih pjesama. #

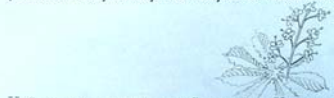
ЗНОВУ ЗГАДАНИЙ КИЇВСЬКО-ЗАГРЕБСЬКИЙ КАШТАН

В Українській вулиці у Загребі 2001 р. посаджений каштан, якого принесено з Києва. Це було з нагоди 10-ї річниці незалежності України й Хорватії, та їхнього взаємного визнання. Наступних років біля цього каштану, на згадку цих історичних подій, організовані принагідні святкування. Цей звичай останніх років занедбаний, але цього року оновлений. Свято відбулося 24 вересня 2011 р. як День Української вулиці, а приурочене відзначенню 20-ї річниці незалежності України і взаємного

Вокальна група т-ва «Карпати» з Липовлян

Drvo kestena, simbol prijateljstva naroda Ukrajine i Hrvatske, posadeno je 24. kolovoza 2001. godine od Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj i grada Zagreba, povodom obilježavanja 10. obljetnice nezavisnosti Ukrajine.

Цей каштан, символ дружби народів України і Хорватії, посаджено 24 серпня 2001 року від імені Посольства України в Республіці Хорватія та міста Загреб з нагоди відзначення 10-ї річниці незалежності України.

Меморіальна дошка біля каштану

Таяна Седер

З принагідною промовою присутніх привітав Й.Е. О. Левченко

визнання України і Хорватії. Організаторами були КПТ русинів і українців Загребу, Хорватсько-українське товариство і Посольство України в Хорватії, а фінансову підтримку надала Рада з питань національних меншини РХ.

Між присутніми у значній кількості були загребські українці

До присутніх промовами звернулись пани С.Бурда, М.Кірінчич, Б.Шімлеша, Ль.Квесич-Цанич та Й.Е. О.Левченко.

В мистецькій програмі взяли участь вокальна група КПТУ «Карпати» з Липовлян, вокальна солістка Т.Седер у супроводі Д.Петравич на синтезаторі, та декламатор Ж.Жужич. #

KRIŽEVAČKI KONCERT ZAKARPATSKOG NARODNOG ZBORA

Zacijelo jedan od vrjednijih pothvata u nizu uspješnih aktivnosti KP Rusina i Ukrajinaca „Rušnjak“ iz Rijeke, čiji je pokretački duh Vladimir Provči, je organiziranje gostovanja Zaslužnog akademskog Zakarpatskog narodnog zbora iz Užgoroda (Ukrajina). Pod ovim nazivom razumijeva se ansambl koji se sastoji od zbora, orkestra i plesne skupine.

Gostujući ove godine u Hrvatskoj, povodom 20. obljetnice neovisnosti Ukrajine, zbor je nastupio u „Filodramatici“ u Rijeci 9. rujna s operom „Večerneci“ (sijelo, s ukrajinskim narodnim pjesmama i igrama), te 10. rujna s opernim arijama. Narednog dana održao je koncert sakralnih pjesama u grkokatoličkoj katedralnoj crkvi Presvetog Trojstva u Križevcima. Za ovakvu prigodu, akustički i vizualno vrhunski ambijent dao je mogućnost zboru i solistima interpretirati puni suzvuk duhovnih kompozicija koji je slušateljima, uz glazbeno-estetski, kadšto pružao i mistični ugođaj.

Zaslužni akademski Zakarpatski narodni zbor osnovan je 1945. god. u Užgorodu, kao prvi profesionalni zbor u povijesti Zakarpača. On je jedini profesionalni zbor u Ukrajini koji, uz ukrajinske, popularizira i obogaćuje narodne pjesme i igre i nacionalnih manjina koje odavno žive u Zakarpaču - slovačke, mađarske,

U sredini: župnik o. Mihajlo Simonović, dirigentica Natalija Petij-Potapčuk i Vladimir Provči

češke, rumunjske, njemačke i ruske. Zahvaljujući svojim 85-oro vrsnih akademskih glazbenih i baletnih umjetnika, te rukovoditeljici i glavnoj dirigentici Nataliji Petij-Potapčuk i balet-majstorici Klari Balog, ovaj kolektiv ostvaruje brojna gostovanja u Ukrajini i inozemstvu. #

Odlična posjećenost, unatoč sinočnjem izvrsnom koncertu mjesnog katedralnog zbora

ДЕВ'ЯТИНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ «ЧЕРВОНА КАЛИНА»

В неділю, 3 липня 2011 р., в невеличкому боснійському селі Дев'ятина, де 130-ть років тому прибули українські поселенці з Галичини, відбувся IX міжнародний огляд української культурно-мистецької творчості «Червона калина». Організаторами маніфестації були КПТУ «Т.Шевченко» з Баня Луки у співпраці з КПТ «Козак» з м. Лакташи, Туристичної організації та Мерії м. Лакташи, а також і м. Баня Луки та Міністерства культури Республіки Сербської.

п. С.Стичинська керує хором КПТ «Україна» зі Славонського Броду

Після літургії в церкві Успіня Пресвятої Богородиці, почалася згадана маніфестація, котру святково відкрила пані Оксана Драмарецька – завідувача Відділення Посольства в Боснії і Герцеговині.

В програмі взяли участь шість колективів з Боснії, два з Хорватії, та один колектив з Воєводини (Сербія). Після багатогранної програми організований спільний полуденок та спілкування під звуками української музики. Кількість українського населення, в останніх 20-ти років, тут значно зменшилася, і тому, за традицією, була це нагода для зустрічей людей тутешнього походження, а котрі тепер розпорошені по різних країнах. #

ПРНЯВОРСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ «МАЛА ЄВРОПА»

У невеличкому боснійському місті Прнявор, де живе і понад десять нацменшин, між котрими і українці, в суботу, 2 липня 2011 р. відбувся II фестиваль під назвою «Мала Європа». Був це огляд культурної творчості де, крім насиченої програми танців і пісень тутешніх нацменшин, були встановлені і пульти з принагідною експозицією вишивок і виробів, та

Ш.Бороденько, О.Драмарецька, О.Оборський і С.Гаврелюк

специфічні страви з кулінарських скарбниць.

В програмі взяли участь 14 колективів з п'яти країн, та колективи нацменшин з цього краю. Перед програмою всі (біля 500) учасники пройшли в дефіле головною вулицею міста, а під час дефіле громадяни вітали гучними оплесками.

Всі відповідні керівники, як з управи міста так і серед нацменшин, згоджуються в думці, що цей фестиваль мав би в Прняворі стати традицією. #

Ukrajinsko-hrvatski koncert u „Lisinskom“

U maloj dvorani KD Lisinski u Zagrebu, 30.06.2011. priređen je, kako je pisalo u pozivnicama, hrvatsko-ukrajinski koncert povodom 20. obljetnice neovisnosti Ukrajine. U početnoj najavi voditelji, dr.sc. Jevgenij Paščenko je spomenuo i 20. obljetnicu neovisnosti RH, no, kao ni u pozivnici, tako i u najavi nije naznačeno tko je organizator ovog, kako po sudionicima, tako i po konceptu, izboru raznovrsnog sadržaja i inspiriranosti njegovih izvođača, svake hvale vrijedan koncert. Iako je organizator, udruga Hrvatsko-ukrajinska suradnja (HORUS, predsjednik dr. J.Paščenko), galantno počastila posjetitelje besplatnim ulaznicama, što je za ovako visoku organizacijsku i umjetničku razinu programa rjeđi slučaj, kao da je samozatajno htio ostati anoniman. Slučajan propust, što li – pa liči na rabotu „da se Vlaji ne dosjete“.

Na kraju, publika je dugim zdušnim aplauzom zahvalila sudionicima vrhunskog programa

U svakom slučaju, dr. Paščeko zaslužuje čestitke za organizaciju i inventivnost, jer je program obilovao neočekivanim nestandardnim ugodnim momentima koji su, uz prateći visoki renome umjetnika, stvorili jednu ležernu i prisnu komunikaciju publike sa zbivanjem na sceni. Tako, bilo je vrlo zanimljivo čuti anegdotalnu pripovijest primadone Nelli Manuilenko kako se u ratno vrijeme odlučila

Prof. Nelli Manuilenko i Terezija Kusanović

doći u Hrvatsku, nadalje, razgovor s Dubravkom Sidorom koji je potom recitirao, o iznenađujućim sličnostima hrvatskih i ukrajinskih dječjih uspavanki o čemu je govorila i primjere otpjevala Vesna Mattana, o mogućim ukrajinskim korijenima kantautorice Lidije Bajuk i njena razmatranja o sličnosti međimurske i ukrajinske narodne glazbe ...

U programu su nastupili i Terezija Kusanović (mezzosopran), Tea Slavica (sopran), Mario Krnić (bariton), Anton Kirylov (violina), Ljudmila Šumarova (glasovir), Džordž Stanču (balet) te Ivana Bojanić (suvremeni ples), a izvedena su glazbena djela Maskagnia, Bacha, Verdija, Ponchinellia, D.Pejačević, Straussa, Griga, Offenbacha, Webera i drugih.

Ipak, odaziv publike mogao je biti i bolji.

Uvijek dopadljivog stila – Lidija Bajuk

Vrsni voditelji dr.sc. Tetjana Fuderer i dr.sc. Jevgenij Paščenko

Za ovako kvalitetan, bogat i raznovrstan program očekivao bi se veći interes publike

БОГАТ ИЗБОР МОЖЛИВОСТІ

Бирай!

Malo nas je, ali nudimo velike mogućnosti izbora.

Glede ove stvari, tvoja odluka je vrlo važna.

Učini to slobodno, po savjesti i s voljom.

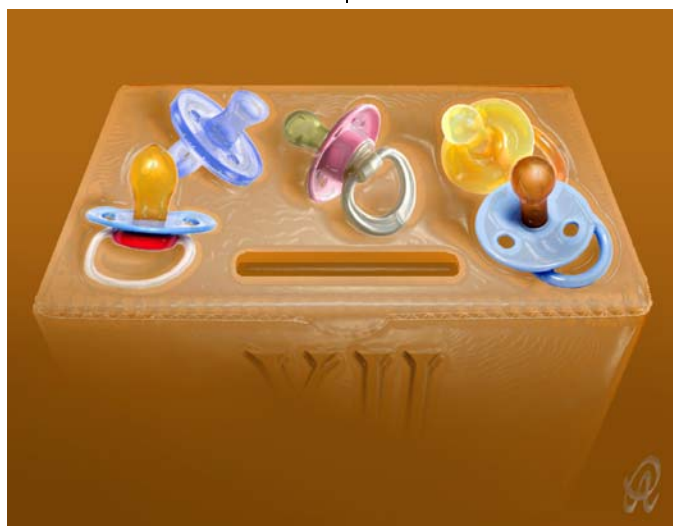
Po želji – provjeravaj, percipiraj i kušaj.

Neka te ne brine što je, bez obzira na formu i farbu, „okus“ skoro isti – to ti se tek čini.

Glede trajnosti – vijek ovoga je dulji od tvoga.

Neka te ne brine cijena!

Otplata kamata bit će postupna, a glavnice – dugo potom (čak je moguće da će to otplaćivati i tvoji potomci).

БАГАТИЙ ВИБІР МОЖЛИВОСТЕЙ

Вибирай!

Нас мало, але все таки подаємо багато можливостей вибору.

Щодо цієї справи, твоє рішення дуже важливе!

Зроби це вільно, по-совісті та з охотою!

Якщо бажаєш – перевірйай, усвідомлюй та смакуй.

Нехай тебе не турбує, що, без огляду на форму й фарбу, „смак“ майже однаковий – то лиш здається.

Щодо тривкості – вік цього понад твоє.

Не журися ціною!

Сплата лихви буде поступова, а основи – набагато пізніше (можливо, що це віддаватимуть і твої нащадки).

BITKA KOD HOTYNA

Sažetak, povodom 390. obljetnice bitke kod Hotyna

Poslije poraza poljske vojske pod Cecorom 1620. godine i tatarskog napada na Podilja, sultan Osman II stvorio je plan osvajanja Ukrajine, Poljske, a vremenom i Centralne Europe. Protiv 250.000 turaka i 210.000 tatara stajalo je tek 87.000 poljskih vojnika. Zato je Poljska za saveznike pozvala ukrajinske kozake, ponudivši im razna prava i privilegije.

Pod vodstvom hetmana Petra Zahajdačnog oko 44.000 kozaka pridružilo se poljsko-litovskoj vojsci, koja se pod zapovjedništvom vojvode Jana Karolja Hodkevyča postavila u povoljne obrambene položaje na platou pod Hotynom.

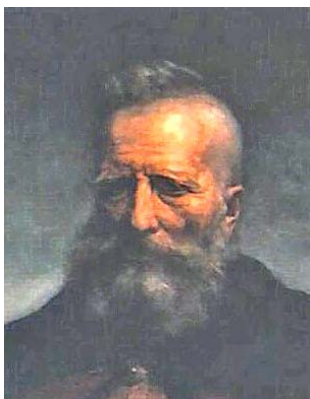
U vrijeme bitke pod Hotynom turci su devet puta poduzimali velike ofenzivne operacije protiv zaporožaca, no oni su ih uspješno odbijali. Glavne učinke u obrani imalo je pješništvo i topništvo, tako da je poljsko konjaništvo slabo dolazilo do izražaja. Posebno je bila uspješna kozačka taktika „noćnog ratovanja“ u kojoj su turci bili bespomoćni.

Józef Brandt (1841-1915): *Bitka kod Hotyna 1621.*; ulje na platnu 190x337 cm (1867.)

Turski sultan Osman II

Jan Karolj Hodkevyč

Ataman Petar Zahajdačnyj

Pod Hotinom je turska armija trpjela velike gubitke (oko 80.000 vojnika), a zbog uspješnih akcija kozačkog brodograditelja na moru, trpjela je i opskrba. Zato je turska vojska bila demoralizirana, izgladnjena, a pojavilo se i dezerterstvo. Na kraju se njeno zapovjedništvo odlučilo na potpisivanje tursko-poljskog Hotinskog mirovnog sporazuma.

Povijesni i geopolitički značaj hotinske bitke je taj što je 1621. god. na tim prostorima zaustavljena ogromna turska armija i otklonjeni su njeni planovi za osvajanjem Europe, te oslabljeno osmanlijsko carstvo i ojačana borba slavenskih i arapskih naroda protiv ovog osvajača. Jedan od rezultata je i pobuna turskih janjičara koji su ubili Osmana II. #

„Kamjanec podiljskyj“ – dobro očuvana utvrda na obali Dnjestra kod Hotyna

Priredeno iz materijala Wikipedije i web-stranice Veleposlanstva Ukrajine u RH

„OSMAN“

IVANA DŽIVA GUNDULIĆA

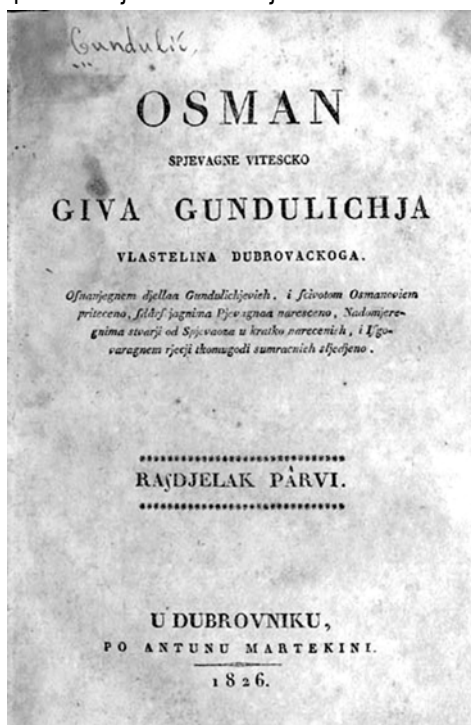
Crtica, povodom 185. obljetnice tiskanja prvog izdanja u Dubrovniku i 390. obljetnice bitke kod Hotyna

Ivan (Dživo) Gundulić 1589-1638

(Usputna zanimljivost: Sa slike iz 1622. god. vidljivo je da Gundulić nije nosio rubac već kravatu. To bi značilo da se u Dubrovniku kravata nosila oko pol stoljeća ranije nego na francuskom dvoru (portret Luja XIV krajem XVI st.).

Ivan Gundulić stekao je književnu slavu još za života, a u preporodno je doba dobio i do danas sačuvao status kanonskoga pisca starije hrvatske književnosti.

U djelu su, uz određene odmake od teme, opjevani događaji vezani uz život, vladavinu i smrt turskog sultana Osmana II.

Gundulićevim se rukopisom koristio Nikola Ohmučević koji ga je prepisao te je njegov prijepis danas najstariji poznati rukopis *Osmana*, budući da se Gundulićev autograf nije sačuvao.

Prvo izdanje *Osmana* tiskano je u Dubrovniku 1826. godine s dopunom Pijerka Sorkočevića. # (Iz materijala Wikipedije)

СПОГАДИ З НАГОДИ 100-ї РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ О. ЙОСИФА МЕЛЕНЮКА

Отець Йосиф Меленюк народився 21 травня 1911 року в Шумечу, філіал парафії Канижа в Славонії, в сім'ї батька Івана й мами Теодори - з роду Сушко. Початкову школу Йосиф закінчив в рідному селі, а класичну гімназію - в Загребі, як семінарист греко-католицької семінарії. Богослов'я вивчав чотири роки у Львові, а п'ятий рік закінчив і здобув диплом, по латинського обряді, в Загребі на Католицькому богословському факультеті.

28 серпня 1935 року одружився з Марією Гумінілович з Галичини. На священика був висвячений у Львові 19 жовтня 1935 року єпископом-помічником Никитою Будкою.

О. Йосиф душпастирську діяльність розпочав, як співробітник на парафії в Сошіцах у Жумберку, де перебував від 15 листопада 1935 до 1 березня 1937 року. Опісля, до 1 грудня О. Йосиф

душпастирську діяльність розпочав як співробітник на парафії в Сошіцах у Жумберку, де перебував від 15 листопада 1935 до 1 березня 1937 року. Опісля, до 1 грудня 1938 року, був парохом на парафії Печно в Жумберку. З Жумберку був переміщений на парафію в Господжінці у Бачці. Тут о. Меленюк виконував обов'язки пароха до 1 березня 1942 року, тобто до часу, поки його звідти прогнала угорська окупаційна влада, так що він з дружиною і трьома малими дітьми без жодних речей був змушений утікати, човном переплисти Дунай, щоб дістатись до Хорватії. Ситуація була зовсім нелегка. Отець коротко зупинився в

о. Йосиф Меленюк зі сім'єю (Шумече 1942. р.)

Шумечу, а потім відправився до Крижевців, де чекав на подальші розпорядження Ординаріату. Від 1 грудня 1942 року Ординаріат Крижевецької єпархії, своїм рішенням, іменував о. Йосифа Меленюка парохом на парафії у Вояковцу, куди він з родиною і переселився. Та парафія була православна, але вірні приєдналися до нашої Крижевецької єпархії. Люди о. Йосифа тут добре прийняли і поважали. Він душпастирював у Вояковцу до 1945 року, хоч уже відчувалися непевність і неспокій через повстанців. Тут о. Йосиф пережив велику неприємність, коли німецькі вояки хотіли його розстріляти, та, на щастя, в останню хвилину його визволили. Після того о. Йосиф з родиною переїхав до Ткалцу, де певний час виконував обов'язки управителя маєтку Крижевецької єпархії, а потім переселився до Крижевців, де перебував до 15 травня 1946 року.

Невдовзі, 25 травня 1946 року, рішенням Ординаріату Крижевецької єпархії о. Йосиф був іменований парохом у парафії Бачинці у Сріємі, де був душпастирем до березня 1952 року. Наступним місцем його священничого служіння був Сибінь, куди переселився 5 березня 1952 і служив тут до 1969 року. Йому як пароху в Сибіні вдалося те, що не вдалося жодному іншому священику у часі комуністичного режиму - збудувати парафіяльну церкву в Горніх Андрієвцях біля Сибіня. Збудована церква посвячена у 1953 році і присвячена Успінню Пресвятої Богородиці. Як відомо, 1903 року тут була наша церква, але була в руїнівному стані, і неможливо було в ній відправляти богослужіння. Єдиним рішенням було її звалити і на тому місці збудувати нову церкву. Парох о. Меленюк взявся до роботи, і завдяки підтримці і фінансовій допомозі мешканців та наших парафіян, які і самі добровільно працювали на будівництві, церква за короткий час

була збудована їй, 30 серпня 1953 року, урочисто благословив декан і липовлянський парох о. Богдан Мизь у присутності о. Олександра Біляка, пароха з Дервенти, а також багатьох наших вірних і мешканців довколишніх сіл.

Завдяки своїй відвазі і працьовитості о. Йосиф подбав про все необхідне для будови церкви. Дякуючи умінно добре співпрацювати з людьми, він зміг успішно виконати таке велике діло на славу Божу. Тим самим отець здобув повагу і довір'я своїх парафіян, розгорнув багате релігійне життя на парафії. Після землетрусу 1962 року у Сибіні був сильно пошкоджений парафіяльний будинок, і о. Меленюк доклав неабияких зусиль, щоб збудувати тут новий і більший дім для парафії, у якому розмістив і каплицю.

Отець Йосиф Меленюк 1966 року був призначений деканом Славонського деканату. А коли 1968 року о. Роман Мизь був переміщений з Липовлян до Нового Саду, о. Йосиф кілька місяців доїжджав обслуговувати і липовлянську парафію. Він був ревним священиком, який совісно виконував свої душпастирські обов'язки у розлогіх Сибіньській парафії з декількома філіалами: Буковле, Славонський Брод, Маріч Мала, Одворці та інші, а також регулярно відправляв богослужіння і в Горніх Андрієвцях.

Та 16 вересня 1969 року несподівано обірвалося життя ревного душпастиря:

о. Йосиф, повертаючись на мотоциклі зі Славонського Броду до Сибіня, загинув у дорожньо-транспортній пригоді. Неочікувана смерть захопила отця на 58-ому році життя і 34-ому році священничого служіння.

Священничий похорон відбувся після відправи заупокійної Служби Божої у римо-католицькій церкві у Славонському Броді опівдні 18 вересня 1969 року. О. Йосиф похований на кладовищі Св. Лаврентія у Славонському Броді у присутності численних греко-католицьких священиків із Славонії, Бачки, Срієму і Боснії, яких очолював монсенйор, почесний канонік і вікар о. Григорій Біляк, великої кількості римо-католицьких священиків, родини покійного, сестер-монахинь, багатьох вірних й мешканців Славонського Броду та околиць, які прийшли велично вшанувати пам'ять свого духовного батька о. Йосифа Меленюка, який перейшов до вічності.

Вкінці слід наголосити, що покійний о. Йосиф Меленюк був першим священиком із Славонії (парафія Канижа, філіал Шумече), який закінчив богословські студії і став священиком Крижевецької єпархії.

Його вірна супутниця, дружина, паніматка Марія померла 10 березня 2007 року і похована біля нього на кладовищі у Славонському Броді.

До цих спогадів і вшанування пам'яті о. Йосифа долучаються діти з онуками, зяті, невістка, родина покійного, наші вірні з парафій Сибінь і Канижа, філіалу Шумече, рідного села о. Меленюка, де буде відправлена за нього заупокійна Служба Божа і панахида, а в Славонському Броді, де спочивають покійні, покладуть квіти і запалять на гробі свічку. #

Підготував дипл. інженер Роман Біляк

POGREB VLADIKE SLAVOMIRA MIKLOVŠA

U Ruskom Krsturu u Vojvodini pokopan je 23. srpnja umirovljeni 28. marčansko-križevački ili 12. križevački biskup Slavomir Miklovš, koji je 21. srpnja umro u novosadskoj bolnici. Sprovođnu liturgiju i obrede u grkokatoličkoj katedrali Sv. Nikole vodio je apostolski egzhar za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori biskup Đuro Džudžar, uz sudjelovanje apostolskog nuncija u Republici Srbiji nadbiskupa Orlanda Antoninija, zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, beogradskog nadbiskupa Stanislava Hočevara, srijemskoga biskupa Đure Gašparovića i subotičkoga Janoša Penzeša, skopskog biskupa i egzharha za grkokatolike u Makedoniji Kire Stojanova, grkokatoličkih ordinarija iz Slovačke, nadbiskupa Jana Babiaka iz Prešova i biskupa Petera Rusnaka iz Bratislave, te 60-tak svećenika istočnoga i zapadnog obreda, redovnica i brojnih vjernika. Nakon "posljednjeg cjelova" tj. oproštajnog ljubljenja križa uz pokojnikov odar, križevački biskup Nikola Kekić ukratko je opisao životni, svećenički i biskupski put biskupa Slavomira Miklovša, posebno istaknuvši njegovu pastirsku skrb za grkokatoličke vjernike ne samo na području nekadašnje Jugoslavije, nego i u Slovačkoj i Ukrajini. Za vrijeme njegova upravljanja Križevačkom eparhijom osnovana je župa u Slavonском Броду, te pastoralni centar za grkokatolike u Samoboru i u Jastrebarskom, a za svećenike svoje biskupije zaredio je 25 svećenika. Prigodne govore održali su i kardinal Bozanić u ime HKB i Zagrebačke mitropolije kojoj pripada Križevačka biskupija; nuncij Antonini, koji je pročitao sućut državnog tajnika Svete Stolicе kardinala Tarcisija Bertonea; nadbiskup Babiak, podsjetivši na nekadašnje dolaske pokojnog biskupa u Slovačku, Češku i Ukrajinu u doba komunističke strahovlade, kada nije bio dopušten ustroj crkvene hijerarhije, u kojima je redio svećenike za tamošnje grkokatoličke vjernike; biskup Stojanov, evociravši lik biskupa Miklovša kojemu je bio tajnik u Zagrebu; te ing. Nikola Hribar u ime Djela Marijina u Hrvatskoj čiji je član i svesrdni podupiratelj biskup Miklovš bio. Na kraju su svećenici ponijeli biskupov lijes zajedno s još četiri lijesa iz katedralne kripe, u kojima su bili položeni grkokatolički biskupi: Dionizije Njaradi, Gabrijel Bukatko, Joakim Segedi i Joakim Herbut, te ih sve položili u novosagrađenu kriptu u svetištu pored katedrale. #

www.ika.hr/bilteni/bilten_30-2011

Pogrebnu liturgiju i obrede služili su vladike Đ. Džudžar i N. Kekić, te kardinal J. Bozanić i apostolski nuncij O. Antonini

Похоронну літургію і обряди правили владика Г.Джуджар і Н.Кекич, та кардинал Й.Бозанич і апост. нунцій О.Антоніні

Na pogrebu je bilo nazočno 11 vladika (obaju obreda), oko 60 svećenika, vladikina rodbina, časne sestre, te brojni vjernici među kojima i pripadnici fokularina

На похорони були присутні 11 владик (обидва обряди), біля 60 священиків, владикова рідня, монахині та численні віруючі, між котрими і фокуларини

S pokojnim vladikom Slavomir Miklovšem, u ovu kriptu su preneseni i posmrtni ostatci vladika Dionizija Njaradi, Gabrijela Bukatka, Joakima Segedija i Joakima Herbuta

З покійним владикою Славомиром Микловшем, до нової кriptи перепховані владика Діонізій Нярادی, Гавриїл Букатко, Йоакім Сегеді і Йоакім Хербут

*Fotografije su iz lista „Dzvony“, № 7-8, srpanj-kolovoz 2011.
Autori fotografija: M.Hornjak, M.Afić i „Foto studio Plančak“*

ПОХОРОН ВЛАДИКИ СЛАВОМИРА МІКЛОВША

В Руському Керестурі у Воєводині 23 липня ц.р. похований 28-й марчансько-крижевецький тобто 12-й крижевецький владика на пенсії Славомир Мікловш, котрий 21 липня помер у шпиталі у Новому Саді. Похоронну літургію і обряди, у гкт. катедралі Св. Николи служив апостольський екзарх за греко-католики в Сербії і Чорногорії владика Георгій Джуджар, з участю апостольського нунція Орланда Антоніні, загребського надбiskupa кардинала Йосипа Бозанича, білгородського надbiskupa Станіслава Хочевара, сремського biskupa Гюри Гашпаровича і суботицького Яноша Пензеша, скопського владики і екзарха за греко-католики в Македонії Кіри Стоянова, греко-католицьких ординаріїв зі Словаччини, митрополита Яна Бабіяка з Пряшова і владики Петра Руснака з Братислави, та 60-ок священиків обидвох обрядів, монахинь, рідні покійного владики та численних віруючих.

Після прощального цілування хреста біля труни покійного владики, крижевецький владика Никола Кекич коротко згадав життєвий, священичий та владичиський шлях владики Славомира Мікловша, окремо наголосивши його душпастирську опіку за віруючих греко-католики, не лиш на території колишньої Югославії, а також і в Словаччині та Україні. Підчас його очолювання Крижевецької єпархії постановлене парафію в Славоносському броді, та пасторальний центр за греко-католики в Самоборі і Ястребарському, а за потреби своєї єпархії висвятив 25 священиків. Принагідні промови сказали і кардинал Бозанич, від імені ХБК й Загребської митрополії, якій підпадає Крижевецька єпархія; нунцій Антоніні, котрий прочитав співчуття державного секретаря Святої Столиці кардинала Тарцисія Бертонеа; митрополит Бабяк, згадавши колишні візити покійного владики до Словаччини, Чехії та України в часи комуністичного режиму, коли не було дозволене постановлення церковної ієрархії, й тому владика там висвячував священиків для тамтешніх греко-католицьких віруючих; владика Стоянов, пригадавши постать владики Мікловша, кому він якийсь час в Загребі був секретарем; та інж. Никола Хрибар від імені Діла Марії в Хорватії, чим членом і щирим опікуном був владика Мікловш. На кінці, священики понесли biskupovu труну, разом зі ще чотирма іншими трунами з кафедральної кriptи, де були поховані греко-католицькі владики: Діонізій Няраді, Гавриїл Букатко, Йоакім Сегеді і Йоакім Хербут, та всіх поклали в новозбудовану кriptу в каплиці біля катедралі. #

З хорватської переклав А.П.

IN MEMORIAM

KIR SLAVOMIR MIKLOVŠ (1934.-2011.)

У четвртак, 21. српња 2011., у 10;35 сати у болници у Новом Саду преминуо је Мсгр. Славомир Микловш, крижевачки владика у миру. Заупокojна служба Божја служена је у суботу, 23. српња, у Ђурдеву, а ukopни обред у катедрали св. Николe у Руском Крстурy. Посмртно слово између осталих изрекао је и његов наслeдник владика Никола Кeкић. По завршетку обреда земни остаци покојног владике Славомира положени су у новосаграђену крпту.

Владика Славомир рођен је 16. свибња 1934. у Ђурдеву у обртничкој обитељи Симeона и Веруна род. Гнип. Крштен је и миropомазан у тамошњој гркокатоличкој цркви Рођења пресвете Богородице.

Дјеће године провео је са сестрама Меланијом, Аном, Амалијом, Наталијом и Јеленом. По завршеној осмогодишњој школи у Ђурдеву, послан је у Интердјецезанско сјeмениште у Ријекy, гдје је завршио шeст разреда класичне гимназије. Након што су комунистичке власти затвориле ово сјeмениште, 7. и 8. разред гимназије наставио је у Пазинском сјeменишту. По положеној матури 1957. примљен је за богослова Крижевачке епархије и долази у Загреб у Гркокатоличко сјeмениште и ту од 1958. до 1964. студира на Католичком богословном факултету. Крижевачки бискуп Габријел Букатко рукоположио га је за свећеника 7. српња 1964. у жупној цркви у Ђурдеву. Прва му је служба била у Руском Крстурy, гдје је чeтири године био капелан, а затим неколико мјесeci приврeмени управитeљ жупе Вуковар. Године 1969. именован је духовни ком богослова у Гркокатоличком сјeменишту у Загребу. Уз ову службу вршио је и службу равнатеља рачуноског уреда Крижевачке епархије, канцелара те епархијског економика.

Папа Иван Павло II. именовао га је 22. сijeчња 1983. крижевачким бискупом. Бискупско посвећење примио је на благодан Благовијeсти, 25. ожyјка 1983., у цркви св. Николe у Руском Крстурy по надбискупу Мирославу Марусину, тајнику Конгрегације за Истоcне Црквe, уз супосветије бискупе Јоакима Сегедија и Јоакима Хербута. Његово устоличење, као 28. по реду марчанско-крижеваčkогa, односно 12. по реду крижеваčkогa бискупа, на благодан Свete Троице, 23. свибња 1983. у крижевачкој катедрали извршио је загребачки надбискуп и метрополит кардинал Франјo Кухарић. Навршивши 75 година живота, владика Славомир умировљен је 2009. године.

Бискупску службу крижеваčkогa бискупа Славомира можемо подијелити на три раздобља. Првих година службено је похађао све жупе своје Крижевачке епархије у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини те у Србији (Војводини) и тако поближе упознавао духовно и материјално стање жупа. Друго раздобље било је најтеже - вријеме ратова на овим просторима када му је било отежано похађање жупа, посебиче оних у Босни. Треће раздобље било је оно послјератно кад су настале нове државе. Прва брига била му је како обновити порушене и оштећене црквене објекте. Надаље, одлуком Свete Столице гркокатолици у Македонији издвојени су 2001. из Крижевачке епархије и за њих је основан апостолски егзархат, а 2003. и гркокатолици у Србији и Црној Гори такођер су добили свој егзархат.

У 26 година бискупске службе владика Славомир рукоположио је 26 свећеника за Крижевачку и преко 30 за Преšovску епархију (у Словачкој). Основao је жупу у Славонском Броду и пасторалне центре за гркокатолике у Самобору и Јастребарском. За његова бискуповања обновљени су ванјски дијелови крижевачке катедрале (средствима Министарства културе) и бискупске резиденције (бискупским средствима). Био је такођер покровитељ Одјела за кршћански исток Института за екуменску теологију и дијалог КБФ-а у Загребу, од његова оснутака 1987. године.)

Вјечнаја јему памјат!

Штвартoк, 21. јулија 2011., на 10,35 годин у шпиталу у Новим Саде умар мсгр. Славомир Микловш, крижевски владика у миру. Заупокojна служба Божја служена всуботу, 23. јулија у Ђурђевоe, а ховане було у катедрали св. Миколая у Руским Керестуре. На ховану бешедовал, медзи иншима, и його нашлїдник владика Никола Кeкич. По законченю обряду труна владике Славомира положена до новозбудованеј крптити.

Владика Славомир народзени 16. мая 1934. року у Ђурђевоe у ремесельницькеј фамелиї Сими и Веруни родз. Гнип. Кресцени є у дурдьовскеј грекокатолицькеј церкви Родзєня прєсвєтєй Богородици.

Kir Slavomir Miklovš 1934.-2011.

Дзецинство препровадзел зоз шестрама Амалу, Наталију, Меланију, Ганчу и Гелену. По законченю основнеј школи у Ђурђевоe, пошол до Интердјецезанскогo семинару до Риєки, дзе закончел шейсц класи класичнеј гимнaзиї. З оглядом же комунистични власци заварли тот семинар, 7. и 8. класу гимнaзиї предлужел у Пазинским семинару. Року 1957., по положенеј матури, прияти є за богослова Крижевскогo владичества и приходзи до Загребу до Грекокатолицькогo семинару и ту од 1958 по 1964. студира на Католицким богословним факултету. Крижевски владика Гавриїл Букатко пошвецел го за священика 7. јулија 1964. року у Ђурђевоe. Першу службу одслужел у Руским Керестуре, дзе бул штири роки капелан, а потим даскельо мешащи дочасови управитель парохії у Вуковаре. Року 1969. меновани є за духовника богословох у Грекокатолицьким

семинару у Загребу. Коло теј служби окончовал и службу директора рачуноковогo уряду Крижевскеј епархиї, канцелара и епархииногo економика.

Папа Иван Павло II. меновал го 22. јануара 1983. року за крижевскогo владика. Владическе пошвецене пријал на швето Благовищєня 25. марца 1983. року у церкви св. Миколая у Руским Керестуре од надвладика Мирослава Марусина, секретара Конгрегациї за Восточни Церкви, зоз сопoшветителами владиками Иоакимом Сегедијом и Иоакимом Гербутом. Його менованє, як 28.-го по шоре марчанско-крижевскогo, односно 12.-го по шоре крижевскогo владика на швето Свєтєй Троици, 23. мая 1983. року у крижевскеј катедрали окончел загребски надвладика и митрополит кардинал Франьо Кухариц. Кед напoлнєл 75 роки живота, владика Славомир пензионовани 2009. Року.

Владическе служєне крижевскогo владика Славомира можеме подзєлић на три часци. Перших рокох службово обиходзел шицки парохії својого Крижевскогo владичества у Словениї, Горватскеј, Босни и Герцєговини, Сербії (Војводини), Македониї и так блїжеј упознавал духовни и материялни стан парохийох. Други период бул најчєжши – час войнох на тих просторох кед му було очєжане обиходзєне парохийох, окреме гєвтих у Босней. Треци период бул гєвтот повойнови кед настали нови держави. Перша брига му була як обновиц повалјани и очкодовани церковни обєкти. Далєй, зоз ришєньом Ватикану грекокатолики у Македониї видвоєни 2001. року зоз Крижевскогo владичества и за нїх основани апостолски егзархат, а 2003. року и грекокатолики у Сербії и Чарней Гори тиж достали свој егзархат.

Прєз 26 роки владичества владика Славомир пошвецел 26 паноцох за Крижевску и прєйг 30 за Пряшовску епархию (у Словацкей). Основал парохию у Славонским Броду и пасторални центри за грекокатоликох у Самобору и Јастребарским. Под час його владичества обновени вонкашнї часци крижевскеј катедрали (средства Министєрства култури) и владическеј резиденциї (владически средства). Бул тиж и покровитель Оддзєленє за хришћиянски восток Институту за екуменску теологию и дијалог КБФ-у у Загребу, од його снованя 1987. року) Вичная му памјат!

20 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: ЗДОБУТКИ ТА ПОРАЗКИ

Ірина Славінська, Українська правда – Життя, 23.08.2011

(Цитати вибрані редактором Нашої газети)

24 серпня - День незалежності України. "Українська правда. Життя" продовжує збирати підсумки двадцяти років незалежності.

Чого країна досягнула за дві декади свого існування? Саме час поставити собі це запитання і почути приємні чи не надто приємні відповіді.

Українські письменники та інтелектуали розповіли "Українській правді. Життя" про свої підсумки життя протягом 1991-2011 років. Що сталося за цей час із країною та з ними самими?

Юрій Андрухович (письменник)

20 років української незалежності - це в цілому досить сумний, хоч і повчальний підсумок. Нікуди не подінешся від враження, що не тільки "не вдалось", але й дедалі більше "не вдається".

Те, що "не вдавалось" на початку, можна було ще зрозуміти й терпляче пояснювати собі самим надто сильною інерцією совка. І ми, в тому числі я, так це розуміли й так собі пояснювали. Дерево, мовляв, мусить вирости. Мойсей, мовляв, водив свій народ 40 років. Ну, і так далі.

Але те, що десь приблизно починаючи з 2006 року, "не вдається" дедалі більше, "не вдається" ганебно, скандально і жалюгідно, тепер залишається пояснювати хіба що цілком абсурдним фізичним явищем - нібито з часом інерція совка не слабшає, а посилюється.

Зрозуміло, що такого не буває. Тобто слід шукати іншого пояснення. Можливо, про ніяку інерцію взагалі не йдеться?

Помилка в оцінюванні нашої ситуації, на мій погляд, у тому, що багатьом із нас настільки хотілося бачити Україну єдиною й неподільною, що ми напівсвідомо закривали очі на її жахливу нерівномірність. Бо якщо в одних регіонах Україна і справді досить швидко ставала з радянської пострадянською, то в інших того радянського лише більшало.

Умовно кажучи, в одних регіонах переміг дикий капіталізм, а в інших дикий феодалізм.

Це і спричинило ту обставину, що є визначальною для нашого нинішнього занепаду - в межах формально єдиного державного утворення протягом 20 років виникли і все це формуються дві політичні нації з діаметрально протилежними поглядами не тільки на історію чи мовно-культурну орієнтацію, але й на власну ідентичність та шляхи до кращого майбутнього.

І якщо відносно історії ще можна домовитися, проголосивши на неї такий собі "мораторій", то стосовно майбутнього жодних мораторіїв бути не може, його слід творити тут і тепер, майбутнє на майбутнє не відкладають.

Таким чином, Україна протягом 20 років розплачується можливістю свого розвитку за свою територіальну цілісність, причому радше формальну. Залишається сліпо вірити, що в цьому, можливо, є якийсь високий історичний сенс, у чому переконуються хіба що наші далекі і щасливі нащадки.

Про особисті ж підсумки лише таке: незалежній Україні я все-таки, попри все написане вище, вдячний. За те, що вона завжди випускала мене й завжди впускала назад. Отже, 20-ліття, що минає, таки минає для мене марно: я багато мандрував. А що може бути краще і важливіше?

Іван Андрусак (письменник)

Усе набагато гірше, ніж хотілося б, але набагато краще, ніж могло би бути.

Люко Дашвар (письменниця)

Головним, на мою думку, є те, що сам факт існування української державності не піддається сумнівам і ревізії. А що уже за 20 років у власній хаті зварили - так те і їмо. Не факт,

що геть неїстівне. Не факт, що усі ми до того не причетні.

Я особисто констатую тільки одне: мені усе те край необхідно. Знати, що моя земля обнесена тином, який усім світом визнаний і тому ніхто його не повалить, аби мені тут своє вказувати. Отак. На рівні інстинктів, аж ніяк не геополітичних реалій.

Віктор Неборак (письменник)

Наші досягнення стосуються переважно окремих проєктів (з олігархічними включно), а не держави в цілому. Середній вік життя сучасного українця - найпереконливіше цьому свідчення.

За двадцять років незалежності нас вплутали в нові залежності, які контролює якийсь квазі-феодальний режим зі своєю налагодженою системою виплат, нагород і покарань. Якщо мої спостереження не надто далекі від дійсності, то невдовзі ми побачимо й інші вияви квазі-феодалізму - земельні міжусобиці, народні бунти, нову гайдамачину, привселюдні страти, прибуття зі Сходу теперішніх кочівників.

Як поведуть себе за такого розвитку подій наші "князі"? Було б справжнім чудом, якби вони стали на захист землі Руської (тобто Української), а не пішли б збирати данину для нових господарів.

Візит китайського лідера в Україну - подія першорядна. Так що, можливо, цілком на часі запровадити в наших загальноосвітніх школах якісь початкові курси з китайської мови, літератури, історії і культури. Бо впевнений, що саме у цій царині ми темні, як українська безмісячна ніч в похмуру погоду.

Прийде нова дисциплінована робоча сила разом зі своїми наглядачами у кількостях, співмірних з населенням України, і як те населення буде спілкуватися з прибульцями? Часу мало, українських фахівців з китайістики мало, і міністерство освіти вдає, що проблеми не існує.

Андрій Портнов (історик, публіцист)

Оскільки я належу до покоління, яке пішло до школи ще в СРСР, а закінчувало її вже в незалежній Україні, а перші самостійні кроки робило із середини 1990-х, мені здається, що незалежність України дала нам передусім можливість вільно подорожувати (нехай і долаючи абсурдні й принизливі візові перепони).

Водночас, незалежна Україна для мого покоління науковців-гуманітаріїв практично не створила адекватних можливостей самореалізації в межах країни і професії. Саме тому більшість моїх колег вирішили реалізуватися або за кордоном, або у прибутковіших, ніж наука, сферах. Відчуваю, що втрату цього покоління гуманітаріїв Україна ще відчує.

Натомість, загальнодержавні підсумки, які б суперечливі чи часами прикрі вони не були, мають передусім брати до уваги одну просту річ: це вперше в багатовіковій історії Українській державі вдалося втриматися протягом двадцяти років. І, думаю, що це тільки початок.

Ірена Роздобудько (письменниця)

Зовнішні ознаки незалежності будь-якої країни: власні кордони, гроші, символіка. І це у нас є. А в "загальнодержавному" плані ще купа безладу, котрий неможливо навести всього лише за двадцять років. Єдине, що безперечно: повернення назад не буде!

А "особисті підсумки" загалом оптимістичні. Після проголошення незалежності і протягом цих років (якщо відкинути весь негатив "загальнодержавного" становлення), з'явилася можливість РУХАТИСЬ.

І в це поняття я вкладаю все: від можливості читати те, що раніше "діставали з-під поли" і отримували за це 5 років ув'язнення, до... відкриття світу. Тому ця можливість РУХУ і є для мене визначною за ці роки. #

Наша газета

30.12.2011. * HOMEP ÷ BROJ 4 (85) * PIK ÷ GODINA X * ISSN 1333-686X

Бажаємо Вам веселих
Свят Різдва Христового
та щастя в Новому році

Ще шліви Крачун
и Нови рок

2012

Тарас Г. Шевченко
Свята родина (1858)

Taras G. Ševčenko
Sveta obitelj (1858)

Sretan Božić i Nova godina

НА ЗАГРЕБСЬКІЙ СЦЕНІ
РОЗСЕКРЕЧЕНИЙ
«БРЕХУН З ЛИТОВСЬКОЇ ПЛОЩІ»

Українській, русинській громаді в Республіці Хорватія та Боснії і Герцеговині

Шановні друзі!

З нагоди Нового Року та Різдва Христового прийміть сердечні вітання для всіх українців і русинів, які проживають у Хорватії та Боснії і Герцеговині.

Підсумовуючи минулий рік, з приємністю згадуємо значні успіхи в роботі української і русинської громади, проведені на високому рівні мистецькі заходи, важливі досягнення у розвитку шкільництва.

Особливо великого значення надаю плідній співпраці між товариствами діаспори та Посольством України, що є важливою опорою для української справи на території Хорватії та Боснії й Герцеговини.

Бажаю усім Вам подальших успіхів, натхнення у щоденній праці, міцного здоров'я та Божої ласки. Нехай свято Нового Року та Різдва Господнього принесе у кожную родину мир, щастя і злагоду.

3 Новим 2012 Роком! 3 Різдом Христовим!

31.12.2011

Посол України Олександр Левченко

IZ BOŽIĆNE POSLANICE KRIŽEVAČKOG VLADIKE NIKOLE KEKIĆA

„SLAVA BOGU NA VISINI I NA ZEMLJI MIR! DANAS BETLEHEM PRIMA ONOGA KOJI UVIJEK SJEDI S OCEM. DANAS ANĐELI ROĐENO DJETEŠĆE KAO BOGA SLAVE KLIČUĆI: SLAVA BOGU NA VISINAMA I NA ZEMLJI MIR LJUDIMA DOBRE VOLJE!
(.....)

...Moleći Isusa Krista, jedinorođenoga Sina božjega, za nas u Betlehemu rođena, da nam svima u ovoj godini velikoga jubileja proslave 400. obljetnice crkvenog zajedništva s Rimskom Stolicom, otvori uši da čujemo njegovu Radosnu vijest. Neka nam svima otvori oči da ga gledamo licem u lice i tako i mi postanemo lice Božje, da nam svima otvori srce kako bismo imali srce za njega i za svakoga čovjeka, želim sa svima vama podijeliti radost Božića. Neka naše srce bude kolijevka malog Isusa, Božića našega. Amin!“

Slika lijevo: Bogorodica s malim Kristom (detalji) – ikonostas crkve Sv. Trojstva u Križevcima

ВИСТАВКА РІЗДВЯНИХ ЛИСТІВОК З КОЛЕКЦІЇ ЛІДІЇ НІКОЛИЧ

В галереї «Купола» Бібліотеки м. Загреб, під час Різдвяних свят проходила тематична виставка листівок з колекції п. Лідії Ніколич. Виставку відкрила завідувачка згаданої бібліотеки Ліляна Сабляк, а принагідну промову про листівки казала п. Катерина Тодорцев Хлача – завідувачка Центральної бібліотеки русинів і українців РХ, котра була організатором цієї виставки.

Ліво: Взірець листівки з колекції

Пані Лідія Ніколич і Ліляна Сабляк (Foto: Nenad Hlača)

I M P R E S S U M	I z d a v a č : Društvo za ukrajinsku kulturu Товариство української культури Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA Poslovni rn.: Privredna banka Zagreb 2 3 4 0 0 9 – 1 1 1 0 0 4 5 8 6 9	Naša gazeta izlazi 4 puta godišnje kao tromjesečnik Glavni i tehnički urednik: Aleksa Pavlešin E – mail : aleksa.pavlesin@inet.hr Tel. Društva i uredništva: 01 / 4635-884	Nasha gazeta № 4 (85) Prijelom i dizajn: A.Pavlešin Umnoženo vlastitim elektroničkim ispisom U Zagrebu, 30.12.2011. Naklada: 200 primjeraka
	Arhiv izdanja Naše gazete je na sajtu http://lemko.org/books/Nasha_Gazeta_Zagreb/index.html	Архів видань Нашої газети є на сайті http://lemko.org/books/Nasha_Gazeta_Zagreb/index.html	
	Publiciranje autorskih članaka ili citiranje drugih izvora ne znači ujedno da redakcija „Naše gazete“ i dijeli izložene stavove i mišljenja, niti jamči istinitost tuđih navoda.	Публікування авторських статей або цитування інших джерел не означає, що редакція «Нашої газети» поділяє ті самі твердження й думки, або гарантує точність чужих наведень.	
	Od početka 2010. godine Savjet za nacionalne manjine Republike hrvatske više ne daje donacijsku potporu neovisnom listu Naša gazeta. Від початку 2010 року, Рада з питань нацменшин Республіки Хорватія більше не фінансує незалежну Нашу газету.		

ПРЕЗИДЕНТ ЙОСИПОВИЧ ВІДВІДАВ ЗАГРЕБСЬКИХ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ

Цього року, на саме Різдво, в загребській греко-католицькій парафії св. Кирила і Методія, після літургії відбулася ще одна святкова подія – візит президента Республіки Хорватія Іво Йосиповича. Після урочистої літургії у загребській кафедральній церкві, яку правив митрополит, кардинал Йосип Бозанич, разом з дружиною Президент провів зустріч з євладикою Николою Кекічем і загребськими гкт. парафіянами.

Спількування відбулося у залі семінарії, яка є в комплексі гкт. конкафедральної церкви св. Кирила і Методія. Президент привітав і побажав щасливих Різдвяних свят, сам євладика Н.Кекіч, який є і парохом згаданої парафії. В тій нагоді пан євладика в коротких рiсах оповів про цю парафію та Крижевецьку єпархію, яка цього року святкує великий ювілей – 400 років від заснування у м. Марча, звідки потім перенесена в Крижевці.

Відповідаючи на щирі вітання, президент Йосипович, з нагоди свят, висловив найкращі побажання пану євладіці та парафіянам, наголошуючи приємні враження від цього візиту, та підкреслив, що це його перший, але напевне не останній візит до цієї парафії.

На початку зустрічі, в честь президента, церковний хор виконав коротку програму, а після вітань, п. Маруся Юриста принагідно оповіла про декотрі різдвяні звичаї, в тім і про тра-

Президент РХ Іво Йосипович з жінкою у спілкуванні з євладикою Николою Кекічем й загребськими греко-католиками

диційну кулінарію. Це був зручний момент, щоб попросити президента й присутніх поласувати кутею та тістечками, які підготували газдини з цієї нагоди. (Foto: Igor Gerjavič)

РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ В ЛИПОВЛЯНАХ

Вокальна група КПТ-ва «Карпати» з Липовлян

Хорватський хор «Ліра» в с. Липовляни організував 17 грудня 2011 р. концерт з нагоди Свят Різдва Христового. Була це нагода щоб і чехи, словаки та українці, котрі тут живуть як національні меншини, представили свої пісні котрі традиційно виконують з нагоди Різдва.

На початку, присутніх привітали начальник Липовлян пан Маріо Рібар, та український парох Василь Крин.

В програмі виступили хор «Ліра» (з хорватськими й словацькими піснями), хор Чеської бесіди, вокальна група українського КПТ-ва «Карпати» та молоді співаки з римокатолицької парафії в Липовлянах. #

(За даними сайту www.karpati.hr)

BOŽIĆNI KONCERT KLAPE SLAVONICA

Nastup Klapе Slavonica u Đakovu

U božićno vrijeme na televiziji je emitirana i snimka cjelokupnog Božićnog koncerta "KLAPE SLAVONICA" koji se održao 18.prosinca 2011. godine, u Samostanskoj Crkvi Presvetog Srca Isusova u Đakovu, a koji se može poslušati na Internet-stranici <http://www.youtube.com/watch?v=aHONzJawLn4>

Ova pjevačka skupina, iako relativno mlada, jer je osnovana tek prije tri godine, ima bogat i raznovrstan repertoar, a poseže i za egzotičnim zvukom (na pr. – gajdaši). No, ovdje je riječ o toj klapi upravo zbog spomenutog božićnog koncerta, na kojem je u repertoar uz hrvatske božićne pjesme uvrstila i one na crkvenom staroslavenskom, te ukrajinskom – „Nova radist' stala“. #

ZASTUPNIK VELJKO KAJTAZI

U 7. saziv Hrvatskoga sabora, za zastupnika austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine, s 863 glasa, izabran je Veljko Kajtazi, rođen 14. veljače 1960. u Kosovskoj Mitrovici (Kosovo). Završio je Višu elektrotehničku školu u Prištini, Višu trenersku školu u Splitu i Vojnu akademiju u Sarajevu. Pri Županijskom sudu u Zagrebu položio je ispit za stalnog sudskog tumača za romski jezik.

DIO REZULTATA PARLAMENTARNIH IZBORA 2012. – XII JEDINICA

Od ukupno 13.163 birača austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine glasovalo je 4.638 odnosno 35,24%.

DIO REZULTATA

1. VELJKO KAJTAZI – 863 gl.	6. MILAN IGNAC – 270 gl.
2. ŽELJKO BALOG – 839 gl.	7. RANKO NIKOLIĆ – 219 gl.
3. NAZIF MEMEDI – 544 gl.	8. VIKTOR FILIMA – 177 gl.
4. RENATA TRISCHLER – 371 gl.	9. ŽELJKO BOGDAN – 156 gl.
5. BAJRO BAJRIĆ – 303 gl.	10. MIJO ŠAJTOŠ – 134 gl.

ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA O MARČANSKOJ UNIJI

Povodom 400. obljetnice Marčanske biskupije daju se ulomci iz znanstvenog rada Zlatka Kudelića "Čaplovičeva* povijest Marčanske biskupije" (Zagreb, 04.12.2009.)

*) Slovak Ján Čaplovič (Iohann von Csaplovics), 1780- 1847. Nekoliko godina bio je tajnik pakračkog pravoslavnog episkopa Josifa Putnika, a nakon toga više od 30 godina živio je u Beču radeći kao dvorski agent, te kao namještenik grofa Schönborna. Ostavio golemi opus od 20 knjiga i mnoštvo članaka posvećene ugarskoj etnografiji, pravu, povijesti, privredi i statistici.

Fusnota Z.Kudelića o Marčanskoj biskupiji

Marčanska biskupija nazvana je po mjestu Marči u kojem je biskup Simeon (Simeon Vratanja – op.ur.) obnovio srušenu katoličku crkvu Svih Svetih i podigao „zgradu nalik na samostan“, kako stoji u breveu pape Pavla V. Bečki dvor je Simeona i njegove nasljednike nazivao i „vlaškim biskupom“ zbog naziva „Vlah“ za pravoslavne doseljenike u Vojnu krajinu, a njegova nasljednika Maksima Predojevića Dvor je imenovao „vretanijskim“ biskupom, naslovom koji je u Pečkoj patrijaršiji označavao zapadna područja izvan Osmanskog Carstva u kojima su se naselili pravoslavni kršćani, u ovom slučaju Ugarsku i Hrvatsku. No, Rimska kurija nije bila spremna prihvatiti biskupski naslov podrijetlom iz kancelarije pravoslavne Pečke patrijaršije, pa je Beč od 1642. godine marčanskim biskupima dodjeljivao naslov „svidničkih“ biskupa po rimokatoličkoj Svidničkoj biskupiji, koja se nalazila u dijelu Ugarske pod osmanskim vlašću i nije imala biskupa. Rim je odbio i ovaj prijedlog pod objašnjenjem da grkokatolički biskup nije mogao nositi naslov rimokatoličke biskupije. Rimska kurija novu grkokatoličku biskupiju prvo je nazivala „episcopatus Montis Feletrii“, tj. „biskupija uskočkih gora“, a od 1670. godine, kad je marčanski

biskup Pavao Zorčić imenovan i naslovnim platejskim biskupom po gradu Plateji u Grčkoj, nazivala ju je „Platejskom“. Bečki dvor to nije prihvatio nego je i dalje marčanskim biskupima dodjeljivao svidnički naslov, pa su marčanski biskupi za Beč bilisvidnički biskupi, a za Rimsku kuriju i platejski biskupi. Predzadnji marčanski biskup Gabrijel Palković (1751.-1759.) nosio je naslov „druziparski“ (Drusipariensis), a zadnji, Vasilije Božičković (1759.-1785). do 1777. godine bio je „dioklecijanopoljski“ (Diocletianopolitanus), a od 1777. križevački biskup.

Kudelićev zaključak o Čaplovičevoj povijesti Marčanske biskupije

Opis povijest grkokatoličke Marčanske biskupije koji je iznio slovački znanstvenik Jan Čaplovič 1819. godine velikim dijelom se temelji na povijesnoj predaji Srpske pravoslavne crkve o Marčanskoj biskupiji kao prvoj srpskoj pravoslavnoj episkopiji u Habsburškoj Monarhiji i o slobodnom ispovijedanju pravoslavlja u Krajini sve do 1670. godine, kada da su Bečki Dvor, Katolička crkva i krajiški zapovjednici silom počeli provoditi unijaćenje, što je rezultiralo pobunama i nasilnim postupanjem prema protivnicima unije u prvoj polovici 18. stoljeća te oduzimanjem marčanskog samostana i crkve pravoslavnim krajišnjicima. Ovi Čaplovičevi zaključci ušli su u krajišku historiografiju u 19. stoljeću (A. Stojaković, J. Schwicker, F. Vaniček) zajedno s brojnim pogrešnim kronološkim i biografskim podacima o marčanskim biskupima koje ne potvrđuju podaci iz relevantnog arhivskog gradiva, a dodana im je i netočna, ali tendenciozna teza francuskog

povjesničara E. Picota o isusovcima kao glavnim promicateljima unije u Krajini, koji da su poticali vojne zapovjednike na provođenje netolerantne vjerske politike i pridobili neke marčanske biskupe za uniju. Čaplovičevi i Picotovi netočni zaključci preko Vaničekova i Schwickerova djela ušli su u historiografiju 20. stoljeća pa su ih spominjali inozemni povjesničari Vojne krajine i autori sinteza hrvatske povijesti poput E. G. Rothenberga, K. Kasera, M. Tannera i J. Finea. Oni su Habsburšku Monarhiju opisali kao netolerantnu državu u kojoj su isusovci bitno utjecali na vjersku politiku prema pravoslavnim krajišnjicima, iako relevantno arhivsko gradivo kao glavne zagovornike unije spominje zagrebačke biskupe, čijim su se prijedlozima o unijaćenju odupirali vojni zapovjednici zbog opasnosti od izbijanja krajiških nemira. Argumente vojnih zapovjednika prihvatio je i Bečki dvor i odbio mnoge prijedloge zagrebačkih biskupa o uniji, dok isusovci uopće slobodno nisu mogli djelovati na krajiškom području nego su se tamo pojavljivali rijetko, ali ni tada nisu poticali rasprave o mogućoj uniji zbog negativnih reakcija krajišnjika na tu temu. Budući da su rezultati istraživanja hrvatske historiografije o ovom pitanju potpuno nepoznati inozemnoj historiografiji, i danas se ponavljaju pogrešni podaci o habsburškoj vjerskoj politici u Krajini koje su u 19. stoljeću od J. Čaploviča preuzeli spomenuti autori. Takvo stanje u historiografiji moći će promijeniti samo daljnja i temeljita istraživanja crkvene i vjerske povijesti Hrvatsko-slavonske vojne krajine i prezentiranje novih spoznaja domaćoj i inozemnoj znanstvenoj javnosti. #

<http://hrcak.srce.hr/file/86123>

U ZAGREBU ODRŽAN PETI HRVATSKI SOCIJALNI TJEDAN

Ulomci iz „Glasa Koncila“ 44 (1949):

Po odluci Hrvatske biskupske konferencije i u organizaciji Centra za promicanje socijalnoga nauka Crkve, od 21. do 23. listopada u Zagrebu je održan Peti hrvatski socijalni tjedan o temi »Kultura rada u Hrvatskoj«, s kojeg je tristotinjak sudionika, predstavnika svih (nad)biskupija i gotovo svih katoličkih udruga u Hrvatskoj i šezdesetak predavača raznih struka, cjelokupnoj hrvatskoj javnosti, pojedincima i ustanovama uputilo posebnu deklaraciju u kojoj je izneseno niz smjernica i poticaja za preobrazbu hrvatskoga društva.

»Nadam se da će... i ovaj socijalni tjedan biti veliki poticaj svima nama na odlučnije zalaganje za ispunjavanje svojega poslanja u svijetu: biti svjetlo svijeta kako naše društvo ne bi izgubilo iz vida cjelovitu sliku o čovjeku«,

Moment s otvorenja V. socijalnog tjedna u Zagrebu

rekao je zagrebački nadbiskup Josip Bozanić pred više od dvjesto predstavnika biskupija, katoličkih udruženja i organizacija i javnog života u Hrvatskoj.

„71 godinu nakon Četvrtoga hrvatskog socijalnog tjedna, možemo... okupiti širok krug ljudi, koji nam iz raznih perspektiva mogu iznijeti na vidjelo

stanje rada u Hrvatskoj, ali i naznačiti kako to stanje razvijati u kulturu rada primjerenu trajnoj istini o čovjeku ali i vremenu u kojem živimo«, rekao je predsjednik HBK-a. Mons. Srakić.

Posljednji je plodonosni rad skupu poželio Bernard Chenevez, potpredsjednik Socijalnih tjedana Francuske, zemlje u kojoj je 1904. godine održan prvi katolički socijalni tjedan. »Ne bojmo se, mi smo nositelji vrijednosti koje su od značenja u društvu. Te vrijednosti nisu zastarjele, kako bi mnogi željeli da se povjeruje«

U radu Petog hrvatskog socijalnog tjedna sudjelovao je i križevački biskup Nikola Kekić, a kao predstavnici iz kruga vjernika sudjelovali su Andrij Čebotarjev, Mihajlo Timko i Aleksa Pavlešin, svi iz zagrebačke gkt. župe sv. Ćirila i Metoda..

NAJSTARIJA UKRAJINSKA DIJASPORA ŽIVI U HRVATSKOJ

Citat intervjuja s Nj.E. Oleksandrom Levčenkom, veleposlanikom Ukrajine za Republiku Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu („Manjinski forum“ br. 48 ; str. 8 ; prosinac 2011.)

Odnosi

Oleksandr Levčenko, ukrajinski veleposlanik, zadovoljan je odnosom hrvatskih vlasti prema ukrajinskoj manjini, kao i sustavom obrazovanja za manjine

Ukrajinci i Rusini u Hrvatskoj kažu da pripadaju najstarijoj ukrajinskoj dijaspori u svijetu. Rusini su na ove prostore došli već krajem 18. stoljeća, a Ukrajinci krajem 19. stoljeća.

Danas u Hrvatskoj živi dvije tisuće Ukrajinaca i dvije i pol tisuće Rusina. Ukrajinski veleposlanik za Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu Oleksandr Levčenko kaže kako očekuje podatke novog popisa stanovništva.

Učenje jezika

"Ukrajinci su u Hrvatsku došli s teritorija koji se od 5. do 11. stoljeća u Ukrajini nazivao „Bijelom Hrvatskom“, a s kasnijim migracijama najviše su odlazili živjeti u Slavoniju. Tamošnji mentalitet najviše odgovara ukrajinskom, te tamo Ukrajinci žive više od sto godina", kaže Levčenko.

Odnos vladajućih prema ovoj manjini u Hrvatskoj ocjenjuje kako dobar, a zadovoljan je i obrazovnim sustavom. Naime, ukrajinski se za sada uči u tri škole prema modelu C, tj. djeca subotama ili u poslijepodnevним satima uče o jeziku, zemljopisu i kulturi zemlje iz koje potječu. "Dolaze katkad i učenici koji su djeca Hrvata. Drago mi je da pokazuju interes i oni kojima to nije materinji jezik, ali im je relativno blizak", kaže Levčenko.

Navodi kako je njemu ipak gospodarska diplomacija najvažniji prioritet. Spominje kako u Ukrajini od hrvatskih

Njegova Ekselencija Oleksandr Levčenko

tvrtki za sada radi Dalekovod koji je na prošlom natječaju dobio posao u konkurenciji šest europskih tvrtki, među kojima je bila i ukrajinska. No na velike projekte Levčenko ne cilja. Kaže kako mu je najvažnije da uspostavi suradnju malih i srednjih poduzetnika između dvije države, a to namjeravaju ostvariti povezivanjem među županijama.

Suradnja poduzetnika

"Predlažemo suradnju ukrajinskih županija s hrvatskim i obrnuto. Do sada je sedam županija u izravnom kontaktu, a još pet je u pripremi. Gotovo su sve slavonske županije uključene jer je tamo i najviše Ukrajinaca. Vukovarsko-srijemska je najranije krenula u ovu suradnju, tu je i Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Virovitičko-podravska. U Dalmaciji su to Splitsko-dalmatinska i Zadarska županija, a na sjeverozapadu Hrvatske to je Varaždinska županija i Zagrebačka", kaže Levčenko.

Pitali smo ga je li mu poznata koja uspješna priča u BiH. Kazao je da u Bosni imaju druge ciljeve. Zbog dosta niske robne razmjene dviju zemalja intenzivno su radili na povećanju. Tako od 2009. godine robna razmjena godišnje raste 200% i, kako navodi, to ne znači da su podaci sada previsoki, već su bazični bili relativno niski. Što se tiče vanjskotrgovinskih pokazatelja bilateralne suradnje s Hrvatskom, i ona je porasla. Za razdoblje prvih devet mjeseci ove godine u odnosu na prošlu brojke robne razmjene porasle su za 55 posto. #

RAT S KORUPCIJOM

"Ukrajina je bila prva među prvim državama koje su priznale neovisnost Hrvatske 11. prosinca 1991. godine. Iste godine, 5. prosinca, Hrvatska jedna od prvih priznaje neovisnost Ukrajine. Ukrajina i Hrvatska prošle su intenzivan put razvoja, neprekidno održavajući kontakte u svim najvažnijim područjima za suradnju. Ukrajina dijeli s Hrvatskom strateški prioritet - pristupanje EU. U dijalogu s Europom Ukrajina ima dva cilja: prvo je bezvizni režim, a drugi sklapanje sporazuma o asocijaciji između EU i Ukrajine uključujući stvaranje zone slobodne trgovine. Što se tiče slučaja Timošenko, u Ukrajini su postignuti vidljivi rezultati na području borbe s korupcijom uključujući i najviše razine vlasti. Pokrenuto je 360 kaznenih postupaka protiv djelatnika koji su se nalazili na vlasti", rekao je Levčenko.

«ЦІКАВОСТІ» ПРО КОЛИШНІ РЕЛЯЦІЇ УКРАЇНИ З МУАММАРОМ АЛЬ-КАДДАФІ

У К А З ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження орденом князя Ярослава Мудрого

За визначний особистий внесок у розвиток українсько-лівійських відносин **п о с т а н о в л я ю :**

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого I ступеня Його Високоповажність полковника МУАММАРА КАДДАФІ - Лідера Великої Вересневої революції.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 11 жовтня 2003 року ; N 1177/2003

Зі Статуту ордена князя Ярослава Мудрого:

- Девіз ордена князя Ярослава Мудрого — «Мудрість, честь, слава».

У К А З ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження М. Каддафі орденом Богдана Хмельницького

За визначний особистий внесок у розвиток українсько-лівійських відносин **п о с т а н о в л я ю :**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня Муаммара АЛЬ-КАДДАФІ - Лідера Великої Вересневої революції, полковника.

Президент України

В.ЮЩЕНКО

м. Київ, 4 квітня 2008 року ; N 300/2008

Статутом ордена Богдана Хмельницького передбачене нагородження цим орденом лише громадян України за особливі заслуги у захисті державного суверенітету,

НА ЗАГРЕБСЬКІЙ СЦЕНІ РОЗСЕКРЕЧЕНИЙ «БРЕХУН З ЛИТОВСЬКОЇ ПЛОЩІ»

Подорож до м. Загреб
18 грудня 2011

На запрошення Товариства української культури, представники Товариства українців в Словенії, вирушили в м. Загреб для того щоб подивитися багатомовну п'єсу українського письменника **Олександра Ірванця** під назвою «Брехун з Литовської Площі». Драматургічний спектакль відбувся в Культурному центрі Національного університету Дубрава в Загребі.

При цьому хочу згадати, що основним організатором всіх подій був пан Олекса Павлешин: перекладач, режисер, актор, організатор і редактор музики та ефектів сцени. Треба підкреслити, що все це було здійснено за підтримкою його дружини Славці Павлешин. Варто сказати, що пан Павлешин провів кропітку роботу, адже оригінальний текст який був написаний польською, українською і російською мовами та суржиком (говірка як суміш української та російської мови), пан Павлешин переклав симетрично, на декількох мовах колишньої Югославії: хорватською, словенською, хорватсько-сербською. Щиро дякуємо пане Павлешин! Молодець!

А тепер до суті.

П'єса «Брехун з Литовської Площі» підготовлена в наступних форматах:

Режисер: Олекса Павлешин

Актори:

ВОНА - Славца Павлешин

ВІН - Олекса Павлешин

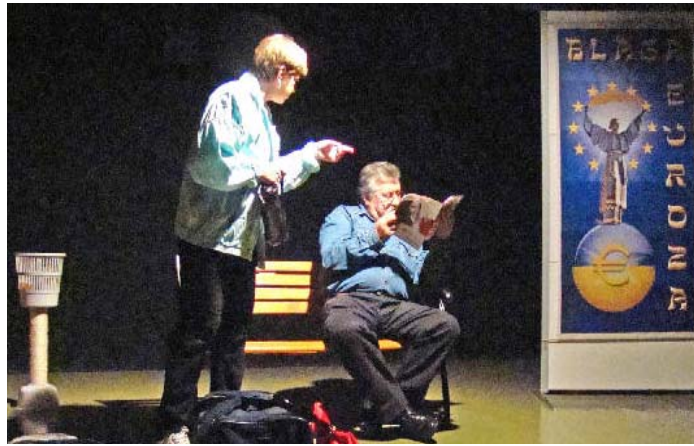
Поліцай Ткачик - Владо Лагура

Брокер - Бранімір Сук

Бродяга – Філіп Побран

Радники щодо перекладу:

- Проф. Олександр Ірванець (суржик)
- Др. Тетяна Фудерер (суржик та російська мова)
- Дарія Павлишин (українська та російська мова)
- Карло Завацький (польська мова)
- Андрій Гевка з Любляни (сло-венська мова)

ВОНА балакує «киця», а ВІН мовчазний брехун

Сюжет драматичної події виглядає наступним чином:

Літнім вечором, в році 199*, на Литовській площі в Любліні (Польща), стрічаються учасники події. Все почалося випадково і виникають незвичайні діалоги, в яких кожний учасник представляє свої інтереси і зі співрозмовниками розмовляє по-своєму. Цікаво те що слова кожного з них приходять дуже природно. Все, що вимовляється було вже побачено та пережито крізь призму повсякденних подій. Тут дійсність переплітається і показує як ці люди думають і як кожен з них має свій власний спосіб погляду на сьогодення.

«Ой хвали м'ня мій язичку, бо тя перекушу!»

Всі між собою розмовляють про дуже важливі актуальні питання, наприклад: "Солидарність", перебудова, крах комунізму, незалежність національних держав, і т.д.. Все разом є у зв'язку з появою нових країн у Європейському Союзі. У цій несподіваній зустрічі з'явиться короткострокова (буцімто?) любов. На перший погляд здається, що любов є дуже перспективною, але це буде тривати коротко бо врешті-решт брехун розсекречений... Найцікавіші проблеми виникають у подіях минулого, які мають невпинно зв'язок із сьогоденням ...

На кінці – привіт публіці й подяка співпрацівникам

Радник в режисурі:

- Акад. актор Андрій Туніч

Драматургічна робота нерозривно пов'язана з музичними ефектами. З моменту входу в зал, ми почули "музичні медитації про Європу", то є колаж коротких уривків європейської класичної та народної музики. На цьому заході, п. Павлешин від імені Товариства української культури подякував всім, хто допомагав у здійсненні і реалізації першої п'єси української національної меншини в Хорватії. Він підкреслив що це вперше відбулося за останні 70 років (можливо, навіть у цілому віці). Окреме спасибі автору Олександру Ірванцю, якій не вимагав будь-якого авторського гонорару. Спасибі також всім радникам.

Всі зусилля дали хороший результат. Хотілось би щоб п'єсу, яка є цікавою та актуальною, побачила ширша аудиторія. Головну роль знаменито зіграла пані Славца Павлешин, але і інші актори не поступались їй в майстерності. Також, варто відмітити ролі п. Алекси Павлешина та п. Влада Лагури в інтерпритації словенською мовою.

Слід зазначити також, що в театрі гра складається не тільки з тексту, ціла інтерпретація також має інші важливі значення, наприклад, особи та їх фізичні мімікрії. За все даю дуже хорошу оцінку. Слід зазначити, що це була прем'єра, так що дещо можливо доопрацювати.

Все разом тривало близько години, котра швидко минула, а ми хотіли ще дивитися та слухати, хоч більше не було ... Тому ми пропонуємо, хай вище зазначена гра повторюється ще багато разів вдома і за кордоном. Ми з нетерпінням чекаємо на цю п'єсу у Словенії.

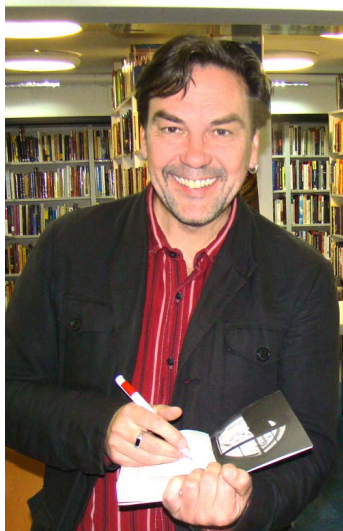
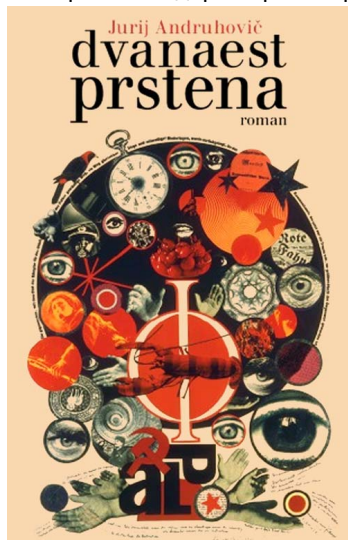
м. Любляна, 19 грудня 2011

Текст і фото - Андрій Гевка

РОМАН ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА ПЕРЕКЛАДЕНИЙ ХОРВАТСЬКОЮ

На літературному вечорі, підготовленим видавництвом «Фрактура», 18 листопада 2011 р. в загребській бібліотеці ім. Богдана Огрізовича, в присутності автора Юрія Андруховича, представлений роман «Дванадцять обручів» (випуск оригіналу – Київ, 2003 р.) в хорватському перекладі Дамира Пешорди.

В розмові з директором «Фрактури» Сеідом Сердаревичем,

Роман і його автор Юрій Андрухович

про роман говорив сам автор, а з огляду на його важливу літературну постать й надто цікаву особистість, була нагода запитати відомого письменника і про інші теми, як літературні так і суспільні. Андрухович, як завжди, розповідав в своєму оригінальному стилі, так що літературний вечір промайнув як хвилина. Попри те, що присутні розуміли українську мову, технічне забезпечення давало можливість слухати переклад, як хорватською так і українською мовами.

Бувають моменти, коли навіязується висновок, що світ все-таки маленький. Елементи в цьому випадку такі: Загреб,

Зліва – перекладач Дамір Пешорда і аташе Оля Рось

Бу-Ба-Бу, видавництво «Фрактура», бібліотека ім. Богдана Огрізовича. В тім існує випадковий секундарний зв'язок зі загребським Товариством Української культури. Десяток років тому, несуджений «четвертий» член літературної групи Бу-Ба-Бу (буфонада, балахан, бурлеск; засновники – Андрухович, Ірванець і Неборак) Юрій Лисенко (псевдонім – Ю. Позаяк), був посадовець Посольства України в Хорватії. Власне він порадив звернути увагу на творчість згаданої популярної групи. Результат того був, випуск Товариством перекладу хорватською «Пять п'ес» О. Ірванця, з цієї нагоди він і відвідав Загреб. Далі – у згаданій бібліотеці, спільно з видавництвом «Фрактура», Товариство провело літературний вечір з українською тематикою. Ось, тепер, в тій самій бібліотеці, пощастило познайомитися і з велетом сучасної української літератури, колишнім бу-ба-бістом – Юрієм Андруховичем. #

DANI UKRAJINSKE KULTURE U ZAGREBU

U sklopu svoje redovite, iz državnog proračuna financirane aktivnosti, Ukrajinska zajednica Grada Zagreba je u vidu manifestacije „Dani ukrajinske kulture“ priredila gudački koncert Ansambla solista „Classicus“ (4 violine, 3 viole, 2 violončela i kontrabas) i njihovog osnivača (2011.) maestra Oresta Šurgota. Koncert je održan 29. listopada 2011. godine u zagrebačkom Muzeju za

Relativno mlad ansambl brzo je dosegao visok renome

umjetnost i obrt, a kao suorganizator je naveden i Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba.

Jedina logička poveznica naziva manifestacije i koncerta je u tome što su trojica od gudača: Orest Šurgot (prof. violine, Glazbena akademija, Zagreb), Nazar Džurn (prof. violončela, Illinois, USA), te Serhij Viljčynskij (violinist u Zagrebskoj filharmoniji) – podrijetlom iz Ukrajine. Uz solističke izvedbe prve dvojice, sva

Gudački kvartet: O.Šurgot, S.Viljčynskij, L.Brnađić i N.Džurn

trojica su zajedno s Lucijom Brnađić (viola, Zagrebačka filharmonija) izveli Mozartov „Gudački kvartet br. 13, u b-molu. Inače, na repertoaru su bila djela Maxa Regera, Johanna Sebastiana Bacha, Wolfganga Amadeusa Mozarta i Josepha Haydna.

Izvođači su šarmirali publiku i samostalnim dopadljivim najavama

Primjereno renomeu izvođača, odaziv publike je bio izvrstan. Brojni su bili iz kruga glazbenika – među njima i maestro Valter Dešpalj, a preko trećine od 120-tak nazočnih bili su pripadnici ukrajinske nacionalne manjine. Uz izvanredan nesvakidašnji glazbeni ugođaj, nije bilo za primijetiti da su „Dani ukrajinske kulture“ kontrahirani tek na minute, doduše, umjetničko-antologijski vrlo kvalitetne, ali ipak neukrajinske klasične glazbe. #

КОНЦЕРТИ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КОЛЕКТИВУ «СУЗІР'Я»

01 грудня 2011 року (<http://www.mfa.gov.ua/croatia>)

01 грудня ц.р. в столиці Республіки Хорватія м.Загреб, за сприяння Посольства України в РХ, з успіхом відбулися концерти культурно-мистецького колективу «Сузір'я» Національ-

РХ Олександрю Левченку диплом та мантию почесного професора Національного університету податкової служби України.

Концерт для української громади відбувся в рамках відзначення 20-ї річниці Всеукраїнського референдуму щодо проголошення незалежності України.

(Фот. А.П.)

Був це, кажучи одним словом - спектакль

ного університету податкової служби України, які були організовані в рамках візиту до Хорватії офіційної делегації цього вищого навчального закладу на чолі з ректором, народним депутатом, заступником Голови комітету з питань бюджету Верховної Ради України Петром Мельником.

Візит у Хорватію делегації Національного університету податкової служби України відбувся як продовження співпраці цього українського університету з Економічним факультетом

Про Культурно-мистецький колектив "Сузір'я"

Візитною картою Національного університету ДПС України є Культурно-мистецький центр "Сузір'я". "Сузір'я" – це велика родина творчо обдарованої студентської молоді, яка налічує понад 20 різножанрових творчих колективів і студій. Це ансамбль народної пісні і танцю "Сузір'я", оркестр народних інструментів, духовий оркестр, диксиленд, ансамбль бального та сучасного танцю.

Ректор НУДПС П.Мельник та посол О.Левченко, разом з керівниками "Сузір'я", могли пішатись концертом

Загребського університету, з нагоди святкування 91-ї річниці його заснування.

Два концерти, гостями яких стали українська діаспора та студенти-україністи, а також колектив Економічного факультету в Загребі, пройшли з великим успіхом.

Під час заходу Ректор Національного університету податкової служби України Петро Мельник вручив Послу України в

Ансамбль української народної пісні і танцю "Сузір'я" створений у 1996 році. За розвиток і пропаганду українського мистецтва ансамблю пісні і танцю "Сузір'я" у 1997 році було присвоєно почесне звання "народний". У концертній програмі ансамблю представлені майже всі регіони України. "Сузір'я – це спектр народних пісень та танців: від ліричних і швидких жіночих до феєрії чоловічих козацьких. (3 www.asta.edu.ua)

Частина вокальних солістів колективу "Сузір'я"

Важко повірити і тим хто це побачив

"T. ŠEVČENKO - REMBRANDT UKRAJINE" PREDSTAVLJEN I U RIJECI

U maloj dvorani riječke Filodrammatike, 04. prosinca 2011. godine, s početkom u 18 sati, po četvrti put održana je „Večer rusinske i ukrajinske književnosti“, koje je priredilo KPD Rusina i Ukrajinaca „Kaljina“ iz Rijeke.

Za multimedijски kolaž-program pokazan je veliki interes

Tema večeri bilo je predstavljanje ukrajinskog pjesnika Tarasa Ševčenka, ali ovaj put – kao slikara, pod nazivom „Taras Ševčenko – Rembrandt Ukrajine“. S ovom prezentacijom, gost večeri bilo je Društvo za ukrajinsku kulturu iz Zagreba, a predavač je bio predsjednik spomenutog društva Aleksa Pavlešin. Uz odgovarajuću izložbu foto-reprodukcija odabranih Ševčenkovih crteža i slika, u 40-minutnom predavanju, popraćenom video-projeksijom osamdesetak slajdova njegovih likovnih djela kao i dokumentarnih fotografija biografske naravi, predstavljen je njegov život i rad. Sukladno

naslovu, težište prezentacije bilo je na slikarstvu, no posebni naglasci bili su na međusobnom uplivu njegovog slikarstva i poezije, a veća pozornost bila je i na usporedbi njegovog slikarskog razvoja s tehnikama i stilu njegovih početnih uzora, uključujući i analizu

Za visoku interpretativnost skupine zaslužan je i voditelj Boris Denisjuk – diplomirani glazbenik dirigentskog smjera

eventualno mogućeg djelomičnog ugledanja na Rembrandta.

Iako je riječ bila o utemeljitelju ukrajinske književnosti, tematika je ipak bila likovna, jer je takav bio njegov inicijalni umjetnički izričaj. Kada se tome pridodaju i glazbeni prilozi programu, koje su izveli pjevačka skupina društva „Kaljina“ s vokalnim solistom Alanom Poličem, te pjevačka skupina riječke Matice slovačke, ovako bogat 90-minutni program mogao bi se nazvati i „Večer rusinsko-ukrajinske kulture“. #

В ЗАГРЕБІ ПРОЙШЛА ВИСТАВКА «УКРАЇНСЬКА ГРАФІКА 60-х - 90-х РОКІВ»

Виставка української графіки проходила в Загребі 12-23 жовтня 2011 р.

12 жовтня 2011 року

В столиці Республіки Хорватія м.Загреб відбулося урочисте відкриття виставки Національної Спілки художників України «Українська графіка 60-х - 90-х років»

Ця подія стала черговим успішним кроком співпраці між Національними Спілками художників України та Хорватії, започаткованої в 2010 році на ініціативу Посольства України в

Республіці Хорватія

Члени НСХУ привезли до Хорватії понад 70 робіт українських графіків зі своїх художніх фондів, які цими днями демонструються в одному з кращих виставкових залів столиці Хорватії – галереї Спілки художників РХ «Перстень»

<http://www.mfa.gov.ua/croatia> ; (Фот. А.П.)

В.Гордійчук – «Сім'я», 1986 р.

О.Губарев – «Лісоруби»
зі серії «Карпати», 1971 р.

Й.Черешніков – «Ритми міста» -
«Діалог», 1980 р.

ЩЕ ОДНА ЛОКАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ

Цікава троїста музика групи з Осієку

Крім принагідних заходів, проводити свою річну маніфестацію культури стало сучасним імперативом для майже всіх наших самодіяльних колективів. Зміст, менш-більш – той самий, публіка – переважно самі виконавці, зацікавленість громадськості – слабка. Це, щодо публіки, вже стає сумною традицією. (Чи то шлях спонтанної аутогеттоізації?)

В такому контексті 19 листопада ц.р. відбулася і перша маніфестація УКПТ «Леся Українка» в м. Осієк, а під назвою «На крилах пісні», посвячена Лесі Українці.

Головна подія був концерт пісень та танців у виконанні членів домашнього т-ва та українських товариств з Вуковару,

Юні виконавці т-ва «Іван Франко» з Вуковару

Славонського Броду і Липовлян, та словацького т-ва з Осієку. Колективи презентували якнайкращі перлини зі свого репертуару. У вже традиційній програмі, було цікаво побачити і новіші досягнення групи троїстої музики та юних музикантів, співаків та танцюристів, які показали, що заслуговують виступати в програми зі старшими за віком колегами.

Варто було подивитись і на виставку аматорських художніх картин та яскраву виставку українських народних костюмів, яку підготувало домашнє товариство.

Не менше цікаве було спілкування учасників після концерту, на фуршеті, як і належить. #

У ОСІЄКУ ОТРИМАНИ 7. „ДРАВСКИ ГАБИ“

Культурно-уметніцке дружтво Руснацох зоз Осієку

З нагоди Дня городу Осієку, КУД Руснацох Осієк, 03. децембра, у Осієку організувало 7. „Дравски габи“ - стретнуце хорох и шпивацких ґрупох Руснацох РГ. Маніфестацію наживело вецей як 200 госцох и патрачох.

Концерт отворела п. Дубравка Рашлянин – председателька домашнього дружтва, чий хор перши и наступел зоз поздравну писню „Мой Осієк“, а потим одшпивало ище три писні зоз провадзеньом тамбуровой оркестри. У предлуженю наступело КД

Цвелферия з Райового села, КУД „Осиф Костелник“ з Вуковару, КД Руснацох и Українцох з Винковцох, КУД „Яким Говля“ з Миклошевцох и Дружтво „Руснак“ з Петровцох.

Публіка витала и госцох - Матицу Словацу зоз Осієку и РКУД „др.Гавриіл Костельник“ зоз Кули (Войводина).

З помоцу гудакох, пестованє рускей шпиванки и преширене приятельства медзи Руснацами зоз рижних крайох Горватскей наставене през друженє и под час вечери. #

SMOTRA DJEČJEG STVARALŠTVA

Kao eho Europskog dana jezika (26. rujna), ovogodišnja Smotra dječjeg stvaralaštva, koju je pod paskom Ukrajinske zajednice RH organiziralo KPD „Ukrajina“ u Slavonskom Brodu 22. listopada 2011., bila je pod geslom „Naš jezik je slavujni“, što se odrazilo i u literarno profiliranim elementima programa. Time je nastavljen višegodišnji trend da se raznovršnošću sadržaja programa smotre glede tipova reproduktivne i kreativne umjetnosti, mladim naraštajima pruži bolja mogućnost potvrđivanja nacionalne sastavnice identiteta kroz poticaj vlastitih talenata, te uspořeba s drugima i uklapanje u zajedništvo.

Zavirivanje u tajnovitu škrinju

Već tradicijski - zajedničko fotografiranje po završetku programa

U restoranskom ambijentu (vrlo pogodnom upravo za tu sastavnicu nakon programa manifestacije) brojne sudionike-publiku sačinjavala su djeca iz ukrajinskih društava iz Osijeka, Vukovara, Slavonskog Broda, Šumeća, Kaniže, Lipovljana i Zagreba, te Kule i Banje Luke. Sudjelovali su i učenici nastave ukrajinskog jezika iz osnovnih škola „A.M. Reljković“ – Kaniža / Šumeće, „J. Kozarac“ – Lipovljani, te „A. Bauer“ – Vukovar / Petrovci. Manje brojni glazbenici i recitatori na podiju, bili su u povoljnijim okolnostima od plesača kozačka i hopaka na glatkom kamenom tlu scene u parteru. # (Fotografije iz www.karpati.hr)

Uigrana koordiniranost pokreta

ЛИПОВЛЯНСЬКИЙ ВЕЧІР УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ Й ТАНЦІВ

Між публікою була і аташе Оля Рось

В с. Липовляни, міське КПТ українців «Карпати», 15. жовтня 2011. провело шостий «Вечір українських пісень й танців». Організатор старався щоб ця маніфестація по суті була міжнародною, але через те що дитячому ансамблю танцю «Верховинка» з Дрогобича не вдалося приїхати, ознаку «міжнародності» подали лиш гості з Сербії та Боснії.

Тому, що до останнього моменту чекалось на згаданих гостей з Дрогобича, до програми не було запрошено більшої кількості колективів, але це надолужене багатшою програмою виступаючих.

Танцюристи КПТУ «Карпати»

Хор т-ва «Т. Шевченко» з Баня Луки, має на цих просторах найдовшу традицію

Після вітань пані Олі Рось - аташе з Посольства України в РХ, пані Анни Долежал - члена місцевої Ради, Івана Семенюка - голови УГРХ, та Іванки Слота - голови т-ва «Карпати», почала програма в котрій разом з домашнім КПТУ «Карпати» виступали колективи товариств українців «Т. Шевченко» з Канижі, «І. Франко» з Вуковару, «Т. Шевченко» з Баня Луки (Боснія), та «Коломийка» зі Сремської Мітровіци (Сербія). Хоч вже добре звикли до такого змісту програми, липовлянці не шпарували оплесків. #

КУЛТУРНО-ЗАБАВНИ ВЕЧАР И ДЗЕНЬ РУСНАЦОХ У ЗАГРЕБУ

У Загребу, 19. новембра 2011. року, у організації Представника рускей националней меншини городу Загребу, мр.сц. Ириней Мудрого, у ресторану „Казабланка“ отримани Културни вечар Руснацох - бал и Дзень Руснацох Републики Горватскей. Як наглашел у своїм поздравним слове, мр.сц. Ириней

оддзелєня за национални меншини Городу Загребу, як и председателе Радох мадярскей, македонскей и бошняцкей националней меншини Городу Загребу. Спред руских политичних институцийох були: заменік председателя Ради рускей националней меншини ВСЖ Борис Бучко та представ-

Мр.сц. Ириней Мудри

Танцоше КУД-а „Яким Говля“ зоз Миклошевцох

Янко Чордаш

Мудри вжал себе за задаток, з допомогу запошленого тайомніка Йоакима Павловича, позберац цо вецей Руснацох котри жию на подручу городу Загребу и з єдного боку их поинформовац о Уставних правах котри маю як припадніки националней меншини, а з другого, оможлівиц им же би ше

ніца Руснацох Осиецко-бараньскей жупанії Агнетка Балатинац, як и член Совиту за национални меншини влади РГ Звонко Костелник, а спред културних дружтвох председатель КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох, Мирослав Гайдук, представніца дружтва Руснак зоз Петровцох, Наталия Гнатко и представнік Дружтва за українську культуру зоз Загребу, Алекса Павлешин.

На културним вечаре була представена и кніжка доасна нашої музичней творчосци Янка Чордаша, „Крачунски и Руски шпиванки“, а видаватель праве Представнік рускей националней меншини Городу Загребу.

Члени КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох подаровали нацивительом и даскельо крачунски шпиванки же би ше, тоти котри их знаю здогадли, а гевти котри ше першираз стретаю з руску кул-

Руски шпиванки презентовало КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох

стретли и упознали медзи собу.

Дзепоедни з нїх уж покус позабували свой мацерински язык, ридко можу чуц руски шпиванки, а затанцовац ище ридше. Прето таки стретнуца за нїх барз значни.

Руски шпиванки и танци презентовало КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох, а госцом на културним вечару грала оркестра Янка Чордаша. Медзи госцами котри маю нагоду упознац часц рускей култури були и визначни особи зоз дружтвено-политичного животу Загребу, медзи котрима бул Желько Занинович, водитель

Госцох на културним вечару забавял оркестер Янка Чордаша

Таки стретнуца барз значни

туру и традицию, упознали и з тоту файту нашого шпиваня – колядованьом.

У добрим розположеню и коло богато порихтаного стола зоз єдзеньом и пицом, подий за танец бул непрерывно полни, а гудаци старших нашивительох здогадовали на писні з їх дзєцинства док младшим указовали дражки по котрих най би ходзели.

Агнетка Балатинац

<http://www.rusini-zg.hr/novosci.html>

Фотографиї – Алекса Павлешин